

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara Vergu-Iordache

Mesajul prof. univ. dr. Aurelian Gh. Bondrea, președintele Fundației România de Măine și al Universității Spiru Haret, cu prilejul Crăciunului și al Anului Nou

Cu prilejul sărbătorilor de iarnă și al Anului Nou 2011, transmit studenților, masteranzilor, cadrelor didactice, întregului personal al Universității Spiru Haret și al Fundației România de Măine, ascultătorilor și telespectatorilor Radioteleviziunii România de Măine, cititorilor revistei Opinia națională, membrilor și simpatizanților Societății Naționale Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură cele mai sincere și calde felicitări.

Vă doresc un Crăciun fericit! În viața personală, să vă bucurați de sănătate, prosperitate, înțelegere și pace. Să aveți multe realizări și satisfacții profesionale!

Să avem încredere într-un An Nou mai bun! La mulți ani!

A
S
E
A
R
Ă
A
P
E
Î
N
S
E
R
A
T
E

Aseară pe-nserate
Fecioara Maria
În Viflaim cetate
Călătorind sosea.

Și fiind obosită
Sălăș își căuta,
Și-n Viflaimul mare
Nimenia n-o primea.

Atunci Sfânta Fecioară
Din Viflaim ieșea,
Și-n câmp într-o poiată,
Acolo s-așeza.

Și între dobitoace
Pe fănul cel uscat
Născut-a Precurată
Un mare împărat.

Fiul începe-a plânge
Maria-l mângâia
O, nu plânge Iisuse
Că tu cunoști lumea

Că lumea asta mare
Prin tine s-a zidit
Prin tine și prin Tatăl
Și Dumnezeu cel Sfânt.

S-aude glas spre seară,
Al clopotelor cânt,
Că vine, vine iară
Iisus pe-acest pământ.

El vine-n haină albă
De îngerași purtat
Să spele lumea-ntr-oare
De rău și de păcat.

De-atunci în orice casă
S-aud colindători,
Colinda lor duioasă
Răsună până-n zori.

Românii sunt credincioși și optimiști, femeile sunt harnice și bărbați muncitori. De câte ori nu am auzit această frază? Fie că s-a mai făcut un sondaj de opinie cu privire la modul de viață al românilor sau s-a mai realizat un top al țărilor pe diferite criterii, rezultatul e același. Concluzia o reluăm: românii - credincioși și optimiști. Aceeași concluzie se desprinde și dintr-o analiză a obiceiurilor, superstițiilor și colindelor de Crăciun și Anul Nou; foarte multe dintre acestea se leagă de anul ce „va să vie”. Poate este vorba de un sentiment reconfortant, care îi face pe români să respecte tradițiile, sau poate de nevoia de a se simți înrădăcinați. În unele sate ale acestui plai pitoresc, România, în ziua de Crăciun se zice că e bine să te speli cu apă proaspătă de izvor, în care sunt puși bănuți de argint, în care sunt puși bănuți de argint, pentru a fi bănos tot anul. Acest obicei ține de optimismul înăscut al românilor, și nu este singurul. Dacă vizezi grâu verde în postul Crăciunului, anul care va veni va fi mănos în toate. Pentru ca pomii să aibă rod bogat în anul următor, în ajun de Crăciun trebuie legați cu paie.

Dar să o luăm cu începutul: tot mai aproape de 24 decembrie, adică la ore cât mai târzii, cete de copii merg din casă în casă cu colinda. Aceștia poartă denumirea de *pițerei* sau *pițerei*, în zona Ardealului. Ei sunt purtători de noroc și fericire. În ajun de Crăciun, ne trezim de dimineață, ca să avem timp să le facem pe toate, ne spălăm pe față cu apa proaspătă de izvor cu arginți, pentru a fi curăț și fericiți de boli tot anul. În unele sate, părinții își hrănesc pruncii cu bostan,

pentru a fi grași și sănătoși. Nu uităm să legăm pomii cu paie, să fie roditori. Tot în Ajun, dar spre seară, dascălii tineri umblă prin sat cu icoana ce înfățișează nașterea Domnului, cântând troparul Nașterii Mântuitorului. Și vine și Crăciunul, 25 decembrie, zi de sărbătoare mare, praznic împăratesc pentru toți românii credincioși și nu numai. Același ritual, apă de izvor și bănuți de argint, să ne limpezim chipurile. Masa trebuie să fie încărcată cu bucate specifice zonei și sărbătorii. Despre femeile care nu pun de Crăciun față de masă cu *cicalăi*, pe pereți șterguri țărâte și pe pat perne cu fețe împodobite cu broderii tradiționale, se zice că sunt blestemate. În ziua de Crăciun, bărbații nu beau, se cinstesc.

Și nu sunt singurele tradiții. Se mai spune că, de Crăciun, nu se matură și nu se aruncă gunoiul afară, altfel riști să îți arunci norocul. Aștepti până a-doua zi de Crăciun, dar și atunci trebuie să reții că gunoiul se aruncă la rădăcina unui pom. Seara de Crăciun este momentul în care familiile, reîntregite, se adună în jurul pomului de Crăciun. În unele sate din zona Codru, pomul este diferit de „fratele” lui de la oraș, care luminează ferestrele în culori pastelate. În sat, e pomul cu cercuri de nuiele de salcie, cu sfori din ață de fuioar, pe care sunt înșirate boabe albe de fasole, în alte sate pomul se împodobește cu paie de grâu, tăiate

scurt și înșirate pe sfoară, delimitate de floricele de porumb. Fasolea albă simbolizează curățirea sufletului. Se spune că Dumnezeu a lăsat Crăciunul ca omul să fie sătul în această zi. După un post îndelungat, urmează răsfățul culinar.

Cine nu a trăit măcar un Crăciun în brațele bunicii iubitor care îți oferă tot ce e mai bun? Este sănătos să ne întorcem măcar cu ocazia celor trei mari

sărbători ale Bisericii Ortodoxe - Crăciun, Paște și Rusaliu - către rădăcini și să le hrănim cu atenția noastră. Orice țară își construiește viitorul măreț pe o fundație solidă. De Crăciun, să ascultăm colindele glasurilor de copii (*pițereilor*) alături de cei dragi, la mese îmbelșugate, la umbra brazelor de Crăciun. Iar, de Anul Nou, fetele de măritat (obicei din țara Chioarului) trebuie să iasă în curte

și să numere nouă stele și, dacă a noua stea e cea mai strălucitoare, e semn că ursitul ei va fi frumos, voinic. Nimic nu e mai special decât atmosfera de poveste creată de tradițiile românilor.

Corina GHIGA,
studentă anul II,
Facultatea de Jurnalism,
Comunicare și Relații Publice

SĂRBĂTORI FERICITE!

PASTORALA DE CRĂCIUN 2010

† DANIEL
PRIN HARUL LUI DUMNEZEU
ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTIILOR,
MITROPOLIT AL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI,
LOCUITOR AL TRONULUI CEZAREI CAPADOCIEI
ȘI
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

PREACUCERNICULUI CLER,
PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL
ȘI PREAIBUȘILOR CREDINCIOȘI
DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTIILOR
HAR, MILĂ ȘI PACE DE LA HRISTOS DOMNUL,
IAR DE LA NOI PĂRINTEȘTI BINECUVÂNTĂRI

„Acestea toate s-au făcut ca să se împlinească ceea ce s-a zis prin prorocul care zice «Iată, Fecioara va avea în pântec și va naște fiu și vor chema numele Lui Emanuel, care se tâlcuiește. Cu noi este Dumnezeu»” (Matei 1, 22-23, cf. Isaia 7, 14)

Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori în Domnul,

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos ne arată iubirea milostivă și nemărginită a lui Dumnezeu pentru oameni. Hristos este Dumnezeu-Omul prezent în mijlocul oamenilor, pentru ca oamenii să poată fi părtași la viața și iubirea veșnică a Preasfintei Treimi. Începând cu ziua de 20 decembrie, când serbăm Înaintea-Prăznuirea Nașterii Domnului, și până la 31 decembrie, ziua Odovaniai acestei sărbători, cântările liturgice ale Bisericii Ortodoxe ne îndeamnă să ne minunăm cu mintea și să ne bucurăm cu inima de taina iubirii lui Dumnezeu pentru noi oamenii arătată în Nașterea lui Hristos din Sfânta Fecioară Maria. Într-una din cântările acestei sărbători se spune ca Dumnezeu Se face om, pentru ca pe om să-l îndumnezeiască: „Să mergem, credincioșilor, să întâmpinăm pe Ziditorul, Cel ce vine pe pământ, răsărind din Fecioara: cu curăție să ne luminăm, cu fapte bune să strălucim, cu frică și cu bucurie să ne gătim a privi cu ochii minții pe Hristos, ajuns Prunc. Care ne îndumnezeiește pe noi, oamenii, din milostivirea cea mare” (Mineiul pe Decembrie, ziua 20, „Utrenia”, Laude, Stihurile Înaintea-Prăznuirii, Editura

Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005, p. 326). Iar în altă cântare se spune că la Taina Nașterii lui Hristos participă cerul și pământul, steaua și peștera, orașul și pustia: „Betleeme, pregătește-te, cetate a Sionului, cântă! Bucură-te, pustie, care ai vestit de mai înainte bucuria; că steaua merge înainte în Betleem, vestind pe Hristos, Cel ce vine să Se nască; și peștera primește pe Cel întru totul neîncăput, iar ieslea se împodobește, ca să primească Viața cea veșnică”. (Idem, „Utrenia” din 23 decembrie, Stihovna, p. 327) Cel ce Se naște ca om din Fecioara este Unul din Sfânta Treime: „Betleeme, gătește-te spre întâmpinarea Fecioarei Maria și a Maicii lui Dumnezeu. Că iată vine la tine, purtând Prunc pe Hristos, Cel pururea împreună cu Tatăl Cel fără început și cu Duhul, pe Care în peșteră Il va naște și după naștere iarăși se va arăta fecioara.” (Idem, „Utrenia” din 23 decembrie, Sedea, p. 368). Smerenia și sărăcia lui Hristos-Dumnezeu sunt începutul îmbogățirii omului în bunătate dumnezeiască: „Orice om să se mire, cugetând la felul cum începe a săraci acum Cel bogat cu mila, și cum în peșteră Se sălășluiește, spre a ne dezlega pe noi de cumplita înșelăciune, voind a ne îmbogăți de bunătate.” (Idem, „Canonul Înaintea-Prăznuirii”, Cântarea a 4-a, p. 371). În alte cântări se spune că Taina Nașterii smerite a lui Hristos, Împăratul slavei veșnice, trezește uimire pentru îngeri și înfricoșare pentru oameni: „Cuvinte al Tatălui, Cel împreuna veșnic, ieșind din cea neispătită de bărbat, Te-ai sălășluit trupește în peșteră, având ieslea ca un tron; și spăimântezi, cu înfricoșătoarea Ta icoană, pe magi și pe pastori, și ai uimit pe îngeri, care au strigat: Slavă Ției!” (Idem, „Pavecernița” din 24 decembrie, Cântarea a-5-a, p. 387)

(Continuare în pag. 7)

O VREME ȘI O LUME ÎN PAGINI DE CARTE

Prof.univ. dr. Ion Dodu BĂLAN

Despre 155 de cărți într-o carte. O carte de substanță și de excepțională înținută grafică, apărută la Editura „Prometeu” din Chișinău, dăruiește, culturii românești de pretutindeni, prof. univ. dr. la Facultatea de Litere – limba și literatura română, Universitatea Spiru Haret, cercetător științific principal I la Institutul de studii sud-est europene al Academiei Române, doamna Zamfira Mihail. O carte impresionantă, folositoare și plăcută, un model de carte, scrisă de-a lungul vremii de un intelectual model, patriot modest și autentic om de știință. O adevărată enciclopedie a vieții editoriale din mai multe decenii, structurată pe secțiunile: I. *Literatură română-civilizația cărții-relații culturale*, II. *Lingvistică și etnolingvistică*, III. *Emografie și antropologie culturală*. Lucrarea se completează cu *Bibliografia* lucrărilor tipărite și

a referințelor la ele, ceea ce dă un contur și mai bogat personalității doamnei Zamfira Mihail. Peisajul vieții cultural-științifice, reconstituit prin atâtea cronici și recenzii, e bogat și variat, deschis către alte culturi, autoarea comentând cu competență și obiectivitate lucrări redactate în limbi de mai mică sau mai largă circulație: franceză, germană, rusă, cehă, precum Alf Lombard: *La langue roumaine. Une presentation*, Virgil Căndea: *Les icônes melkites*, Marius Sala: *Contributions à la phonétique du roumain*, Robert Datz: *The Importance of the Aesthetic Folclor in East-European Languages Revivals*, Eugenio Coseriu: *Beiträge zur Geschichte der Kenntnis, V. Arvinte: Die Deutsche Entlegungen in der Rumanischen Sprache Mundarten*, Jan Sabrula ...

(Continuare în pag. 3)

Lobby – de la interese private la interese publice prin comunicarea de influențare

Prof. univ. dr Ioan DEAC

Este cunoscută de mult timp dificultatea căreia trebuie să-i facă față cei care, într-un fel sau altul, au de a face cu lobby-ul. Dificultatea nu vine atât din semantica termenului, cât mai ales din operaționalizarea sa. Semantica este relativ unitară, clară, simplă, comprehensibilă, deși o trecere în revistă a unor definiții, cu largă acceptare, ar putea ridica unele probleme.

Astfel, în cultura și practica americană, lobby-ul este asociat dreptului de petiție, drept protejat de Primul Amendament al Constituției USA, și reprezintă capacitatea și acțiunea de influențare a autorităților publice în vederea elaborării unor norme, reglementări, legi, în concordanță cu interesele unor grupuri. Această activitate, reglementată recent și

prin acte legislative (1995 – Lobbying Disclosure Act, 2007 – Honest Leadership and Open Government Act), este o practică frecventă în politica și administrația americană. Nu la fel stau lucrurile și în UE. Deși practica de lobbying este admisă la nivelul instituțiilor UE, ea nu este acceptată de către toate statele europene, fiind respinsă din considerente de natură politică sau de natură etică. În practica franceză poate fi identificată o tendință (Farnel, 1994, p. 174) care consideră lobby-ul drept „procedura de intervenție menită a influența direct sau indirect procesele de elaborare, de aplicare sau de interpretare a măsurilor legislative, a normelor și regulilor, a oricărei intervenții sau decizii a puterilor publice”, dar și alte mai puternic nuanțate (Lamarque, 1994, p. 6): „rolul lobby-ului constă în a modifica o normă, de a crea una nouă sau de a

suprima dispozițiile existente”. Este deja evidentă tendința de a considera că activitatea de lobby trimite la o practică dacă încă nu în afara legii, cu siguranță în afara eticii.

O plasare în afara eticii e evidentă și în România, chiar în opinia unor persoane cu funcții politice (apud Stroescu, 2007), care „șterg granița dintre activitatea de lobby și traficul de influență”, „acuzând grupurile de interese că își subordonează mediul politic”. Cu toate acestea, nu lipsesc și încercările de a recupera și a reconfirma caracteristica etică a lobby-ului. Una dintre ele încearcă să re poziționeze lobby-ul în zona relațiilor politice și post-electorale (Irimies, 2009, p. 2): „lobbying-ul constituie un mecanism prin care se menține legătura dintre alegători și aleșii lor, pe durata mandatului acestora din urmă”, dar nu spune explicit care este conținutul și scopul funcționării

acestui mecanism, lăsând să se înțeleagă că ar fi putea fi vorba despre procese de consultare politică. O altă opinie, inventariată în contul unei comunități informaționale – StrawberryNet, proiect finanțat de UE în perioada 2002-2003 –, asociază lobby-ul activității de participare publică a cetățenilor la luarea deciziilor politice, considerându-l „exprimarea dreptului constituțional de a te adresa factorilor de decizie. În practică, el are o contribuție importantă în procesul de luare a deciziilor, prin informarea oficialităților care, astfel, își pot da seama cum va afecta o anumită decizie un segment al societății”. În această ultimă accepție este mai mult decât evident faptul că se reușește readucerea și recuperarea totală a conceptului și a practicii asociate lui în sfera eticii.

(Continuare în pag. 2)

DIANA OPREA, o haretistă mondială

Diana Oprea este deschizătoare de drumuri în fitness-ul autohton. Se poate mândri cu un corp de invidiat, dar a „lucrat” la el ani de-a rândul pentru a atinge performanța maximă. E conștientă de dificultatea acestui sport, însă speră ca fitness-ul să câștige cât mai mulți adepți. Dincolo de această preocupare majoră, Diana este și o persoană interesată de pregătirea și perfecționarea sa profesională. A absolvit Facultatea de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității Spiru Haret și experimentează cu succes arta afacerilor.

Cum au fost anii studenției la Universitatea Spiru Haret?

Eu mi-am finalizat studiile în București, după ce făcuserm primii ani la Deva. Am fost o răsfițată pentru că m-am înscris la facultate în septembrie și, în ianuarie (n.r. 2006), am devenit campioană mondială. Profesorii m-au luat sub aripa lor și am numai cuvinte de laudă la adresa tuturor. Apoi, am făcut și masterul, tot la această Universitate.

Ce le urezi, cu ocazia sărbătoririi a 20 de ani de la înființare?

Multă sănătate profesorilor și să aibă cât mai mulți studenți campioni europeni, mondiali și olimpici! **Cum e să fii campioană mondială?**

A fost ceva ce nu pot descrie. Cel puțin 10 la sută din acel sentiment, îl doresc tuturor oamenilor. E ceva de vis. Când știi că toată lumea te aplaudă și se bucură că tu ai câștigat, când vezi totă sala în picioare, e greu să-ți stăpânești lacrimile. A fost extraordinar de emoționant.

Ce particularități are fitness-ul de performanță?

Este o combinație de frumusețe cu sport. Practic, este un concurs de miss, pentru că are

ca primele două probe specifice, rochia de seară, cu un speech de 10 secunde, și costumul de baie. Numai că, la un concurs de frumusețe, nu-ți analizează construcția corporală, finețea. Noi trebuie să avem o musculatură cu feminitate, fără o masă musculară mare. A treia probă este cea de liber ales, cum îi zicem noi. În 90 de secunde, noi punem, pe muzică, o coregrafie cu o anumită temă, elemente de gimnastică acrobatică, sărituri din gimnastică, elemente de mobilitate ale coloanei vertebrale, mai exact sfori, poduri, lente. Se poate, de exemplu, și un balans în viteză, ca să demonstreze mobilitatea. Combinăm cu elementele de forță statică, cum ar fi menținerea în echer sau flotări. Eu am făcut, în premieră pentru un concurs de fitness, flotare pe o mână și pe un picior. Așadar, 90 de secunde trebuie să fii fresh, de la început până la sfârșit. Eu am avut o piesă, *biciuita*, de Shakira, cu ritm foarte alert. Oricum, nu-mi stă în fire să fac un exercițiu lent.

(Continuare în pag. 3)

Interviu realizat de Georgiana MECU

STUDENTII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND

Astăzi, răspunde, de la Facultatea de Management Financiar-Contabil – București,

• conf.univ.dr. Florin COMAN

Student: Care este obligația privind întocmirea balanței de verificare la o societate comercială?

Profesor: Potrivit Legii contabilității nr.82/1991, actualizată, balanța de verificare se întocmește, cel puțin anual, la încheierea exercițiului financiar sau la termenele de întocmire a raportărilor contabile stabilite potrivit prevederilor legale.

Student: Când se întocmesc situațiile financiare?

Profesor: Potrivit aceluiași legi, închiderea conturilor de cheltuieli și venituri se efectuează, de regulă, la sfârșitul exercițiului financiar. În practică, conturile de

cheltuieli și venituri se închid lunar, prin contul 121 *Profit sau pierdere*. Balanța de verificare se întocmește, de asemenea, lunar sau zilnic, în cazul societăților bancare.

Student: Cum se întocmesc situațiile financiare?

Profesor: Situațiile financiare anuale se întocmesc pe baza datelor din balanța de verificare întocmită la data de 31.12. Situațiile financiare anuale trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței, a modificărilor capitalului propriu și a fluxurilor de trezorerie. Pentru aceasta se impune respectarea principiilor contabile, a regulilor de evaluare, a tuturor reglementărilor contabile și fiscale.

Persoanele juridice, care, la data bilanțului, îndeplinesc două dintre următoarele condiții, și anume, total active: 3.650.000 euro, cifra de

afaceri netă: 7.300.000 euro, număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar-50, întocmesc situații financiare care cuprind următoarele cinci componente: Bilant; Cont de profit și pierdere; Situația modificărilor capitalului propriu; Situația fluxurilor de trezorerie; Note explicative.

Aceste persoane juridice au obligația auditării situațiilor financiare anuale. În plus, trebuie să organizeze comitete de audit intern. La aceste persoane juridice, comisia de cenzori poate exista în continuare, dacă se dorește aceasta de către conducere.

Student: Dar celelalte persoane juridice cum întocmesc situațiile?

Profesor: Celelalte persoane juridice au obligația de a întocmi situații financiare care cuprind doar trei componente și anume: Bilant; Cont de profit și pierdere; Note explicative.

Opțional, aceste persoane juridice pot întocmi situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de trezorerie.

Aceste persoane juridice trebuie să aibă comisie de cenzori în conformitate cu prevederile Legii 31/1990 privind societățile comerciale.

Student: Unde se depun situațiile financiare?

Profesor: Situațiile financiare anuale trebuie înregistrate la Administrația Finanțelor Publice din raza teritorială în care își are sediul persoana juridică. Mai apoi, datele sunt transmise de organul fiscal la Registrul Comerțului. La jumătatea exercițiului financiar, pe baza datelor din balanța de verificare întocmită la 30.06, se întocmesc situații financiare semestriale. Acestea se depun spre înregistrare numai la Administrația Finanțelor Publice.

Student: Contabilitatea ce rol are?

Profesor: Contabilitatea asigură măsurarea, evaluarea, cunoașterea, gestiunea și controlul activelor, datorii și capitalurilor proprii, precum și a rezultatelor obținute de o societate comercială. În același timp, asigură înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor cu privire la poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie, atât pentru propriile cerințe, cât și pentru utilizatorii externi.

Student: Care sunt principalele categorii de utilizatori ai situațiilor financiare anuale?

Profesor: Utilizatorii de situații financiare includ:

- investitori prezenți și potențiali; aceștia au nevoie de informații pentru a decide dacă ar trebui să cumpere, să păstreze sau să vândă acțiuni, dar și pentru evaluarea capacității societății de a plăti dividende;
- angajații; aceștia sunt interesați în ceea ce privește stabilitatea și profitabilitatea societății în care își desfășoară activitatea, pentru a evalua capacitatea acesteia de a oferi remunerații, pensii, alte avantaje;
- creditorii financiari; sunt interesați de acele informații care le permit să determine dacă împrumuturile acordate și dobânzile aferente pot fi rambursate, conform termenelor prevăzute în contractele de împrumut;
- furnizorii și alți creditorii comerciali; sunt interesați de acele informații care, după analiza lor, permit să determine dacă sumele care le sunt datorate de societate vor fi achitate la termenele convenite;
- clienții; sunt interesați de continuitatea societății, mai ales când aceștia au relații de colaborare cu societatea pe termen lung sau atunci când sunt dependenți de societate;
- Guvernul și instituțiile sale; sunt interesate de acele informații necesare reglementării activității societății, determinării politicii fiscale și pentru calculul veniturii național ori a altor indicatori statistici;
- publicul; acesta este interesat de informațiile furnizate de societate, datorită rolului pe care acestea îl poate avea pentru economia locală, urmărindu-se, în special, acele informații care pot conduce la concluzii legate de evoluția recentă și tendințele legate de prosperitatea societății, de sfera activităților sale.

Student: De fapt, care sunt principalele impozite, taxe și contribuții sociale?

Profesor: Principalele impozite, taxe și contribuții sociale sunt următoarele: impozitul pe profit, TVA, accizele, impozitul pe dividende, impozitul pe salarii, contribuția la asigurările sociale, contribuția la asigurările sociale de sănătate, contribuția la fondul de șomaj, fondul unic de asigurări sociale de sănătate, fondul de garantare pentru plată creanțelor salariale, contribuția pentru accidente și boli profesionale etc.

Student: Efectiv, cum se face declararea acestor impozite și contribuții?

Profesor: Impozitele și contribuțiile menționate anterior se declară întocmind formularele: *Declarația privind obligațiile de plată la bugetul de stat (cod 100)*, *Declarația privind obligațiile de plată la bugetul asigurărilor sociale (cod 102)*, *Declarația privind obligațiile de plată a accizelor (cod 103)*. Aceste declarații se întocmesc și se depun lunar de către orice societate comercială până la data de 25 a lunii următoare celei în care apar obligațiile de plată. Termenul de plată este reprezentat tot de 25 a lunii următoare celei pentru care se efectuează declararea obligațiilor societății.

Student: Toate declarațiile se fac la aceleași termene?

Profesor: Impozitul pe profit se declară trimestrial, fiind menționat în formularul *Declarația privind obligațiile de plată la bugetul statului (cod 100)*. Plata acestui impozit se efectuează până la data de 25 a lunii următoare trimestrului încheiat.

TVA se declara de regulă lunar, prin întocmirea formularului *Decont de TVA (formular 300)*. Declararea și plata TVA se fac până la data de 25 a lunii următoare lunii încheiate. Pentru societățile comerciale care în cursul exercițiului financiar precedent au realizat o cifră de afaceri de până la 100.000 euro, echivalent lei, perioada fiscală este trimestrial calendaristic. În consecință, declararea și plata TVA se fac până la data de 25 a lunii următoare trimestrului încheiat. Societățile comerciale care au obligația depunerii deconturilor trimestriale, sunt obligate să depună la organele fiscale competente, până la data de 25 ianuarie inclusiv, o notificare în care să menționeze cifra de afaceri obținută în anul precedent. Societățile comerciale au obligația de a întocmi, de asemenea, declarații privind contribuția la asigurările sociale, contribuția la asigurările sociale de sănătate, contribuția la fondul de șomaj, contribuția la fondul unic de asigurări sociale de sănătate, ITM, acestea depunându-se lunar până la data de 25 a lunii următoare lunii încheiate.

Student: Care sunt structurile capitalului propriu?

Profesor: Capitalurile cuprind totalitatea surselor de finanțare stabile, aflate la dispoziția unei societăți comerciale. În această structură se regăsesc resursele financiare care stau la dispoziția societății o perioadă mai mare de un an.

Evidența contabilă a capitalurilor se ține cu ajutorul conturilor din clasa I *Clasa conturilor de capitaluri*. Una dintre componentele acestei clase este reprezentată de capitalurile proprii. În categoria capitalurilor proprii se includ capitalul social, primele de capital, rezervele din reevaluare, rezervele,

rezultatul reportat, rezultatul exercițiului.

Cu excepția rezultatului reportat și a rezultatului exercițiului, care au caracter bifuncțional, toate celelalte conturi menționate au funcție contabilă de pasiv.

Capitalul social are un caracter avansabil, fiind constituit la înființarea societății, condiție de bază în existența și funcționarea ei. Pe parcursul funcționării societății comerciale capitalul social se poate mări sau micșora în funcție de interesele și situația concretă a acesteia.

Student: Capitalul social este un întreg?

Profesor: Capitalul social este divizat în părți egale, care, în raport cu tipul societății, sunt denumite acțiuni (la societățile comerciale pe acțiuni) sau părți sociale (la societățile care răspundere limitată).

Nivelul minim al capitalului social la o societate comercială pe acțiuni este de 90.000 lei. Potrivit Legii societăților comerciale nivelul capitalului social la o societate pe acțiuni trebuie periodic revizuit, astfel încât acesta să reprezinte suma de 25.000 euro, echivalent lei. La o societate comercială cu răspundere limitată nivelul minim al capitalului social este de 200 lei.

Numărul minim al acționarilor la o societate comercială pe acțiuni este de doi, începând cu 01.01.2007, iar numărul maxim al asociaților la o societate cu răspundere limitată este de cincizeci.

Nivelul capitalului social este dat de produsul dintre numărul de acțiuni sau părți sociale și valoarea nominală a unei acțiuni sau părți sociale.

Student: Cum se determină profitul impozabil la o societate comercială?

Profesor: Profitul impozabil se calculează ca diferență între veniturile realizate din orice sursă și cheltuielile efectuate în scopul realizării de venituri, dintr-un an fiscal, din care se scad veniturile neimpozabile și la care se adaugă cheltuielile nedeductibile. Cota de impozit pe profit care se aplică asupra profitului impozabil este 16%.

Student: Spuneți-ne, ce venituri se încadrează la categoria neimpozabile?

Profesor: În categoria veniturilor neimpozabile se includ: dividendele primite de la o persoană juridică română; veniturile din anularea cheltuielilor pentru care nu s-a acordat deducere; veniturile din recuperarea cheltuielilor nedeductibile; veniturile din reducerea sau anularea provizionelor pentru care nu s-a acordat deducere etc.

Student: Dar cheltuielile deductibile?

Profesor: În categoria cheltuielilor deductibile sunt incluse numai cheltuielile efectuate în scopul realizării de venituri impozabile.

Sunt considerate cheltuieli deductibile și:

- cheltuielile cu achiziționarea ambalajelor;
- cheltuielile cu protecția muncii și celelalte cheltuieli efectuate pentru prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale;
- cheltuielile privind contribuția pentru asigurarea de accidente de muncă și boli profesionale precum și cheltuielile privind primele de asigurare pentru asigurarea de riscuri profesionale;
- cheltuielile de transport și cazare în țară și în străinătate, efectuate de administratori, salariați, sau alte persoane stabilite prin norme;
- cotizații, taxe, cheltuieli pentru marketing, studiul pieței;
- pierderile înregistrate la scoaterea din evidență a creanțelor neincasate în condițiile prevăzute de lege etc.

Anumite cheltuieli au deductibilitate limitată: cheltuieli de protocol, cheltuieli cu indemnizația de deplasare acordată salariaților pentru deplasări în România, cheltuielile sociale, cheltuielile cu primele de asigurare voluntară de sănătate, cheltuielile efectuate în numele unui angajat la schemele facultative de pensii etc..

Student: Ce sunt mijloacele fixe amortizabile?

Profesor: Mijlocul fix amortizabil este orice imobilizare corporală care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- este deținut și utilizat în producția, livrarea de bunuri sau în prestarea de servicii, pentru a fi închiriat terților sau în scopuri administrative;
- are o valoare de intrare mai mare decât limita minimă stabilită prin Hotărâre a Guvernului (1.800 ron);
- are o durată normală de utilizare mai mare de un an.

Sunt considerate mijloace fixe și amenajările de terenuri, cheltuielile cu modernizarea mijloacelor fixe care conduc la obținerea de beneficii economice viitoare suplimentare etc..

Student: Care sunt principalele metode de amortizare?

Profesor: Metodele de amortizare folosite sunt în general următoarele: 1. metoda de amortizare liniară; 2. metoda de amortizare degresivă; 3. metoda de amortizare accelerată.

Regulul de amortizare pentru un mijloc fix amortizabil este: a) în cazul construcțiilor, se aplică metoda de amortizare liniară; b) în cazul echipamentelor tehnologice, respectiv al mașinilor, uneltelor și instalațiilor și pentru calculatoare și echipamente periferice ale acestora se poate opta pentru metoda de amortizare liniară, degresivă sau accelerată. c) în cazul oricărui alt mijloc fix amortizabil, se poate opta pentru metoda de amortizare liniară sau degresivă.

Student: În fond, amortizarea ce reprezintă?

Profesor: Amortizarea reprezintă alocarea sistematică a valorii amortizabile a unui activ de-a lungul duratei sale de viață. Durata de viață utilă reprezintă perioadă de timp de-a lungul căreia se așteaptă ca activul să fie utilizat de către societate.

Potrivit HG 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, durata de viață utilă se poate alege prin utilizarea sistemului unor plașe de ani, cuprinse între o valoare minimă și una maximă, existând astfel posibilitatea alegerii duratei normale de funcționare cuprinsă între aceste limite.

Metoda amortizării liniare presupune includerea uniformă în cheltuielile de exploatare a unor sume fixe, stabilite proporțional cu numărul de ani al duratei de viață utilă a mijlocului fix. Amortizarea se stabilește prin aplicarea cotei de amortizare liniară la valoarea de intrare a mijlocului fix amortizabil.

Cota de amortizare liniară se calculează raportând numărul 100 la durata normală de a mijlocului fix. Metoda de amortizare dege-sivă presupune multiplicarea cotelor de amortizare liniară cu unul dintre următorii coeficienți: a) 1,5, dacă DVU a mijlocului fix amortizabil este cuprinsă între 2-5 ani inclusiv; b) 2,0, dacă DVU a mijlocului fix amortizabil este cuprinsă între 5-10 ani inclusiv; c) 2,5, dacă DVU a mijlocului fix amortizabil este mai mare de 10 ani.

Metoda de amortizare accelerată presupune includerea în primul an pe cheltuieli cu amortizarea a unui procent de maxim 50% din valoare de intrare a mijlocului fix amortizabil. Pentru următorii ani de utilizare amortizarea se calculează prin raportarea valorii rămase de amortizat la durata de viață utilă rămasă.

Amortizarea fiscală se calculează începând cu luna următoare celei în care mijlocul fix amortizabil se pune în funcțiune. Pentru mijloacele de transport amortizarea poate fi determinată și în funcție de numărul de km. sau numărul de ore de funcționare prevăzut în cărțile tehnice.

Amortizarea clădirilor și a construcțiilor minelor, salinelor, carierelor, a căror durată de folosire este limitată de durata rezervelor și care nu pot primi alte utilizări după epuizarea rezervelor, se calculează pe unitate de produs, în funcție de rezerva exploatabilă de substanță minerală utilă.

Înregistrarea în contabilitate a amortizării mijloacelor fixe se face lunar.

Formula contabilă: 6811= 281

Student: Ce este taxaarea inversă?

Profesor: Taxa pe valoarea adăugată este un impozit indirect datorat bugetului de stat. Condiția obligatorie pentru aplicarea taxării inverse este ca atât furnizorul cât și beneficiarul să fie plătitori de TVA. Începând cu anul 2008, sunt supuse măsurilor de taxare inversă: deseurile și materiile prime secundare, rezultate din valorificarea acestora, așa cum sunt definite în OG NR.16/2001 privind gestionarea deeurilor industriale reciclabile; materialul lenmos; bunurile și/sau serviciile livrate ori prestate de/sau către persoanele pentru care s-a deschis procedura de insolvență, cu excepția bunurilor livrate în cadrul comerțului cu amănuntul.

Începând cu anul 2008 taxaarea inversă nu se mai aplică la vânzarea de clădiri, terenuri sau lucrări de construcții montaj așa cum s-a aplicat până la finele anului 2007.

Pe facturile emise pentru livrările de bunuri supuse taxării inverse, furnizorii sunt obligați să înscrie mențiunea de taxare inversă, fără să înscrie taxa aferentă. Pe facturile primite de la furnizori, beneficiarii vor înscrie taxa aferentă, pe care o evidențiază atât ca taxa colectată, cât și ca taxă deductibilă în decontul de taxa.

Pentru operațiunile supuse măsurilor de taxare inversă nu se face plata taxei între furnizor și beneficiar.

Astfel, la furnizor se efectuează înregistrarea contabilă:

4111 = 707	prețul de vânzare	iar, la beneficiar:
371 = 401	prețul de achiziție	
4426 = 4427	valoarea TVA	

Student: Taxarea inversă se aplică și în cazul tranzacțiilor intracomunitare?

Profesor: Taxarea inversă se aplică și în cazul achizițiilor sau livrărilor intracomunitare. Operațiunile intracomunitare sunt declarate lunar la organele fiscale până la data de 15 ale lunii

următoare celei în care aceste operațiuni au avut loc. Condiția este ca partenerul extern să aibă un cod valid de TVA, acesta putând fi verificat pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Student: Cum se ține contabilitatea la nivelul unei societăți comerciale?

Profesor: Contabilitatea se efectuează în limba română și în moneda națională, cu excepția operațiunilor efectuate în valută, a căror contabilitate se ține atât în moneda națională, cât și în valută.

În baza prevederilor legale, contabilitatea conduce la: înregistrarea cronologică și sistematică a tuturor operațiunilor patrimoniale după data întocmirii lor ori după data intrării în societate, respectiv în debitul unor conturi și în creditul altor conturi, denumite conturi corespondente; stabilirea totalului sumelor debitoare și creditoare, dar și a soldului final al fiecărui cont; întocmirea lunară a balanței de verificare; întocmirea situațiilor financiare anuale, acestea cuprinzând bilanțul, contul de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu, situația fluxurilor de trezorerie, politicile contabile și notele explicative.

Operațiunile economice efectuate sunt consemnate în documente care stau la baza înregistrărilor în contabilitate, documente ce dobândeș calitatea de înscrisuri justificative, ele angajând răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat ori înregistrat în contabilitate.

Contabilitatea poate fi organizată și condusă: în compartimente distincte ale societății, conduse de directorul economic sau de contabil șef, aceste persoane trebuind să aibă studii economice superioare; pe bază de contracte de prestări servicii, de persoane juridice autorizate sau de persoane fizice care îndeplinesc calitatea de expert contabil ori contabil autorizat membre ale CECCAR. În cadrul unei societăți comerciale se impune exercitarea controlului financiar preventiv și a controlului de gestiune.

Controlul financiar preventiv propriu presupune verificarea sistematică a operațiunilor economico-financiare efectuate, din punct de vedere al: legalității – operațiunile trebuie să respecte prevederile legale existente în vigoare la data efectuării lor; regularității – operațiunile trebuie să respecte ansamblul principiilor și regulilor procedurale și metodologice care sunt aplicabile categoriei de operațiuni din care fac parte; încadrării în limitele bugetului de venituri și cheltuieli al societății.

Controlul financiar de gestiune (ulterior) are drept scop constatarea legalității și economicității operațiunilor economice și financiare deja înregistrate în contabilitate, în vederea descoperirii eventualelor nereguli, a luării măsurilor necesare reînregistrării patrimoniului societății și a evitării apariției pe viitor a unor asemenea nereguli.

Consider că trebuie să se acorde o atenție sporită controlului preventiv.

Student: Care sunt lucrările de închidere ale unui exercițiu financiar?

Profesor: Lucrările de închidere ale unui exercițiu financiar sunt următoarele: a) stabilirea balanței de verificare, înainte de efectuarea inventarierii; b) inventarierea patrimoniului societății; c) contabilizarea operațiunilor de regularizare; d) stabilirea balanței de verificare, după efectuarea inventarierii; e) stabilirea rezultatului exercițiului: distribuirea profitului sau finanțarea pierderii; f) redactarea situațiilor financiare anuale.

(Urmare din pag. 1)

În fond, ceea ce i se reproșează din punct de vedere etic lobby-ul este apelul la procedeele de influențare directă asupra polițienilor din structurile și instituțiile cu rol deliberativ și decizional: parlamente, în principal, dar și consilii regionale și locale. Fiind vorba de o influențare personală, nemijlocită între reprezentantul grupului de interese și reprezentantul politic, se consideră că este dificil de diferențiat cărei cauze: argumentare publică?, trafic de influență?, șantaj?, îi este datorată o decizie adoptată ca urmare a lobby-ului. Suspicuniile privind căreia reprezentantului politic al comunității – senator, deputat, consilier – ar putea să susțină interesele unui grup sau chiar ale unei persoane, în defavoarea interesului public, este cea care determină reproșul.

De aici și dorința de a prezenta lobby-ul ca o activitate pură de orice conotație a interesului restrâns, non-etic, blamabil, și de a-i conferi valențe publice, profund morale și laudabile. În acest sens, sunt reprezentative opiniile unor membri ai Asociației Române a Profesioniștilor de Relații Publice (ARRP), care prezintă de o manieră extrem de favorabilă conceptul și activitatea în cauză (apud <http://www.arrp.ro>): „Diferența dintre un lobby bun și unul rău constă în faptul că mesajele transmise sunt corecte, exacte, inteligibile și instructive, și nu confuze, obscure și înșelătoare” – Dumitru Bortun; „Lobby-ul este în esență o formă de comunicare menită să susțină în mod formal în fața executivului și a Parlamentului informațiile necesare pentru ca aceste instituții să reprezinte interesele legale ale unui grup de companii, asociații profesionale sau organizații, precum și ale publicului larg” – Silvia Bucur. Dacă diferența dintre lobby-ul bun și cel rău constă doar în forma de exprimare, și nu în consecințele sale, atunci problema s-ar reduce la stilistică, adică la estetica, nu la etică. Or, problema constă în metoda de influențare și în consecințele pe care le produc deciziile adoptate ca urmare a lobby-ului. Iar dacă lobby-ul susține într-adevăr interese legale ale companiilor, asociațiilor și ale publicului larg, atunci nu se înțelege de ce ar trebui practicat, pentru că, legale fiind interesele invocate, ar fi suficient să se aplice legea care le presupune, nu ar fi mai fi nevoie de alte susțineri pentru a deveni efective.

Sintetizând pozițiile și opiniile surprinse mai sus se poate remarca faptul că lobby-ul este marcat de o acuză etică și de una procedurală: prin promovarea intereselor unor grupuri restrânse, face concurență promovării intereselor publice, iar prin procedeele de influențare a

decidenților se aproprie prea mult de traficul de influență. Ieșirea din această situație prin redefinirea lobby-ului ca mecanism al relației politice între alegători și aleși sau prin deplasarea problemei în domeniul stilistic nu rezolvă. O opinie noastră, nici pe departe o rezolvare. O direcție de urmat pentru a elucida conflictul etic și cel procedural considerăm a fi dată de reanalizarea modului de manifestare a intereselor publice și de reanalizare a proceselor de influențare socială.

O descriere profundă și întemeiată a modului de apariție a intereselor publice îi aparține lui Jurgen Habermas (2005, p. 61) care, atunci când analizează raporturile dintre guvernanți și guvernați, dintre stat și societatea civilă, dintre interesele autorității publice și interesele private ale indivizilor, spune: „Autorității i se opun exclusiv de către ea; ea, autoritatea, slujește – cum se spune – binelui public, iar acesta urmărește nevoile sale private.” Habermas consideră, așadar, că între autoritatea publică și societatea civilă există un raport de excludere, de opoziție, dar asta sub raportul identității de rol, pentru că, sub raportul funcției, autorul sugerează foarte clar faptul că deși autoritatea publică urmărește binele public, adică interesul public, acesta urmează totuși nevoile, necesitățile private ale celor față de care se găsește în excludere: indivizii privați. Altfel spus, autoritatea slujește interesele publice, binele public, numai în măsura în care interesul public, binele public, este o consecință a intereselor private. Prin urmare, interesele publice apar din interesele private și numai dacă există astfel de interese, ceea ce presupune că, în fond, orice interes public este sau a fost la origine un interes privat. Mecanismul, care asigură transformarea unor interese private, dar nu al tuturor, în interese publice, ține de funcționarea politică a societății: părți organizate ale societății – partidele politice – propun și promovează interese care se fac cunoscute și se selectează prin dezbaterile publice, rezultatul votului în sesiunile electorale fiind implicit și de validare a intereselor private, propuse ca interese publice. Iar interesele publice astfel validate asigură și îndeplinirea intereselor private. Dezbaterea publică este cea care conferă caracteristica etică a intereselor publice: sunt cunoscute de toți, sunt dezbătute de toți, sunt asumate prin exercițiul autonom și suveran al electoratului. Astfel, ele devin nu doar expresii ale voinței publice, ci și expresii ale necesității publice, ceea ce le conferă o dată în plus nota etică. Iar autoritățile sunt obligate să decidă cu prioritate satisfacerea acelor interese. E firesc, prin urmare, ca atunci când autoritățile sunt

determinate, pe alte căi decât cele ale dezbaterii publice, să decidă în favoarea unor interese care nu au trecut examinarea publică să existe suspiciuni cu privire la natura lor și la caracterul lor etic.

Dar ne putem întreba, în egală măsură, dacă simplul fapt al validării publice poate transforma orice interes privat într-un public și ne putem întreba cât de apti pentru validare sunt cei chemați să o facă? Competențele electoratorului în multe privințe sunt totuși reduse, dacă nu chiar inexistente. Posibilitatea de a comenta pe marginea unui subiect supus dezbaterii publice este totuși redusă, nu toți cei care votează reușesc să își și exprime opinia. De cele mai multe ori, cei care sunt implicați în dezbaterile publice nu sunt alții decât înjinatorii, ceea ce se traduce, de fapt, printr-o falsă dezbaterie publică, electoratul fiind, de fapt, folosit doar ca o masă de manevră. Această situație este remarcată și de către Habermas (2005, p. 271): „Contradicția sare în ochi: pe de o parte, cresc pretențiile sociale ale existenței private, care sunt menținute și asigurate prin intermediul puterii publice și, de aceea, limpezite în procesul de comunicare al unui public autonom format din cetățeni; pe de altă parte, această instanță, la care se apelează obiectiv în măsură tot mai mare, se poate impune tot mai puțin ca opinie publică, poate să raționalizeze tot mai puțin exercitarea puterii politice și sociale, în măsura în care ea este produsă demonstrativ și manipulator, în scopurile plebiscitare ale unui vot abstract, dar în cadrul unei sfere publice temporar fabricate.” Altfel spus, dezbaterile publice este doar un mecanism invocat și mai puțin practicat, mai ales că această realitate publică, pe care o creează dezbaterile, este una temporară, existând doar pe durata ciclului electoral. Iar unele interese private devin publice de o manieră exclusiv formală, nu însă și în mod obiectiv.

Poate concluzia autorului este prea severă, atunci când se referă la manipularea dezbaterii publice, dar pentru interesele demersului de față un aspect tot se impune: mecanismul validării interesului public este unul care funcționează temporar, la intervale date de ciclul electoral, pe când autoritățile decidente funcționează în perioada mult mai lungă dintre două momente electorale. Dar, în această perioadă, nu mai pot apărea interese private care ar putea să fie validate ca interese publice? Și care e mecanismul de validare a lor? Evident, interese private apar tot timpul. Diferite urgențe, diferite realizări, diferite nevoi sau oportunități pot genera și instanța interese noi, iar unele dintre ele, pentru a se satisface, au nevoie de validare publică și de expresii legale. Mecanismul de

validare a lor este cel al influențării directe a decidenților, pentru că ciclul electoral are calendarul său, nu poate fi declanșat în orice moment. Influențarea electoratorului, după cum arăta mai sus Habermas, stă la baza validării intereselor publice prin dezbaterile publice pe timpul perioadelor electorale; influențarea exponenților autorității publice va sta la baza validării intereselor publice între momentele electorale. Numai că, de această dată, interesul ales selectat nu i se mai asociază și selectarea reprezentanților autorității, el fiind deja desemnat. E posibil ca în această privare de alegere, de selectare, de participare directă să constea, de fapt, cauza lipsei de etică a lobby-ului. Pentru că activitatea de lobby nu se mai întesează de elector, nu îl mai invită direct la dezbateri, nu îl furnizează ideea că ar avea o contribuție decisivă la determinarea interesului public. Lipsa eticii a lobby-ului ar putea fi expresia frustrării de putere, fie ea și aparentă, a corpului democratic al societății. La adresa, probabil, și discursurile acuzatoare de adresă lobby-ului, dar și cele vinovate, din partea celor care practică această activitate, după cum am putut constata mai sus.

În societatea democratică clasică, relația dintre persoanele private și autoritatea publică este dominată de concepția rousseauistă asupra contractului social, în care ambii parteneri – societatea și statul – sunt animați de același interes: interesul general, interesul public. Apariția și manifestarea oricărui altfel de interes, nerelaționat public, prin mecanismele clasice ale acțiunii politice, amenință scopul contractului social, motiv pentru care influențarea autorităților decidente în sensul validării intereselor unor grupuri sau persoane, este considerată trafic de influență și este trecută în rândul infracțiunilor publice grave. Dar societățile contemporane, mult mai active și mai dinamice, mult mai versatile și mai adaptabile au nevoie de un nou tip de contract social, unul în care autoreglementarea să fie mai puternică, în care actorii publici ai puterii sociale nu mai sunt doar cei politici, în care interesele private ale unor grupuri tot mai restrânse să se bucure de recunoaștere și de manifestare legală. Emergența acestor noi actori impune cu necesitate și recursul la un mecanism agreat al validării publice a intereselor pe care le manifestă. Pentru noii actori și agenți de influență, acest mecanism se impune cu necesitate, iar pentru autorități se impune nu doar acceptarea practicărilor lui, dar și controlul funcționării lui.

Cheia problemei, în opinia noastră, aici se afl

Români de geniu

NICOLAE VASCHIDE, par son génie et son oeuvre, a honoré la Roumanie et la France

Conf. univ. dr. Aurel M. CAZACU

Din aceeași generație cu C. Rădulescu-Motru, dar cu câțiva ani mai tânăr, Nicolae Vaschide (1873-1907) și-a făcut studiile universitare la Facultatea de litere și filosofie din București, cu profesorii Titu Maiorescu, C. Dimitrescu-Iași, I. Crăciunescu ș.a. Teza sa de licență, cu titlul *Senzațiunile vizuale*, a fost susținută în ziua de 10 iunie 1895 la profesorul I. Crăciunescu, fost elev al lui Théodule Ribot. Pentru calitățile ei, autorul a fost premiat cu 700 de lei din Fondul Hillel, acordat de Universitatea din București pentru cei mai merituoși absolvenți.

Alegea teme și, în genere, orientarea lui intelectuală i-a fost încurajată de renumitul psiholog Alfred Binet, director al laboratorului de psihologie fiziologică de la École des Hautes Études de pe lângă Sorbona, venit în țară pentru un ciclu de conferințe (aprilie-iunie 1895), la inițiativa guvernului român. Remarcându-i inteligența și entuziasmul în timpul prelegerilor, Alfred Binet îl invită să-și continue studiile la Paris și să lucreze ca cercetător stagiar în laboratorul său. Un prieten și coleg de studenție, ulterior unul dintre biografi de referință ai lui Nicolae Vaschide, notează că nu privire la acest eveniment: „Personalitatea cea mai puternică și cea mai covârșitoare pe acea vreme, prin influența ei asupra culturii românești în genere și a mișcării filosofice în special, era Titu Maiorescu. Dar oricât de tracic și așa fixat el pedestalul său de glorie pentru mișcarea noastră de regenerare culturală, Titu Maiorescu a avut pentru mult lucruri un fel de a vedea și de a influența, care nu era todeauna deplin satisfăcător. Astfel, bunăoară, Titu Maiorescu nu înțelegea pentru cultura noastră rostul în știință, al specialistului.

Înscrierea la Facultatea de medicină din Paris. Bursa oferită era condiționată de obținerea doctoratului pe lângă W. Wundt, în cadrul laboratorului său din Leipzig, și, apoi, de întoarcerea în țară, la Universitatea din București. Refuzând să părăsească Parisul, ministrul Instrucțiunii Publice, Spiru Haret, hotărăște suspendarea bursei. Nu este și ultimul refuz. Mai târziu, exceland în cercetările de psihologie aplicată, a fost remarcat de către americani. Propunerea de a lucra în America, în cadrul unui laborator de psihologie experimentală, a primit același refuz. Destinul lui Nicolae Vaschide era legat de Franța și de știința franceză.

Contactul cu metoda de lucru a doctorului Ed. Toulouse, șef de clinică a maladiilor mentale la Facultatea de medicină din Paris și director la Azilul Villejuif, l-a determinat să părăsească, în 1899, colaborarea cu Alfred Binet, pentru a se îndrepta decisiv spre psihologia patologică, metodă pusă în lumină de Th. Ribot.

Continuă studiile medicale, le finalizează fără să-și susțină teza de doctorat, frecventează marile spitale psihiatrice, printre care și Salpêtrière, condus de Pierre Janet, lucrează în laboratorul doctorului Toulouse la Azilul Villejuif, leagă numeroase prietenii cu medici psihiatri, cu deosebire Cl. Vurpas, Raymond Meunier, L. Manchart, H. Piéron, cu care va colabora în numeroase publicații.

Numai între anii 1900-1902, Nicolae Vaschide publică peste 90 de lucrări și comunicări științifice, singur sau în colaborare. A avut nu numai o putere de muncă deosebită, dar și o capacitate de a se documenta ieșită din comun. Toate articolele, comunicările sau volumele sale de sinteză conțin întreaga literatură a problemei, prezentată atât descriptiv, cât și analitic, prin indicarea valorii științifice a sursei.

Nu întâmplător, între anii 1897-1900, a fost cooptat, sub direcția lui Warren și Farrard, la constituirea bibliografiei periodice mondiale de psihologie, care apărea simultan în *Année Psychologique*, *Psychological Review* și *Zeitschrift für Psychologie des Sinnesorgane*. În 1906, și doctorul Toulouse, coordonatorul tratatului *Bibliothèque internationale de psychologie expérimentale normale et pathologique*, îl numește secretar pe Nicolae Vaschide, în vederea constituirii ultimului volum, al 50-lea, pentru o exhaustivă bibliografie.

Colecția *Bibliotecii* era faimoasă, întrucât se deschidea cu un studiu de metodă privind examinarea subiectului uman, urmată de un ciclu de lucrări specifice disciplinelor medicale, iar, cu timpul, s-au adăugat cercetări din domeniul psihologiei animale, dezvoltării intelectuale a copilului, antropologiei psihologice, psihologiei sociale, pedagogiei experimen-

mentale, esteticii și logicii. Nicolae Vaschide s-a implicat și în elaborarea unui index filosofic, proiectat ca un anuar bibliografic analitic al cârților și periodicelor referitoare la filosofie și științe.

În scurta sa carieră, îl găsim pe Nicolae Vaschide în majoritatea revistelor de specialitate din Franța, Anglia, Germania, Italia și la toate congresele internaționale de psihologie și fiziologie. A publicat mai ales în *L'Année Psychologique*, condus de Alfred Binet, *Revue Philosophique*, sub direcția lui Th. Ribot, *Revue de Psychiatrie*, *The Monist* ș.a., dar și în țară, la *Noua Revistă Română* de sub conducerea lui C. Rădulescu-Motru, la *Revista idealistă*, *Convorbiri literare*, *Adevărul*, *România Jună* și multe altele, în care a semnat cu pseudonimul Ion Măgura, iar uneori Lorelino.

Ca medic și psihiatr, Nicolae Vaschide a aplicat în cercetările sale atât metode clinice cât și experimentale, în special cele orientate spre psihotehnică și psihometrie, de care erau interesate și laboratoarele de psihologie aplicativă americane.

După unii biografi, întreaga activitate publicistică în perioade străine, inclusiv aparițiile postume ale cercetărilor sale, se ridică la 170 de lucrări, 12 fiind volume de sinteză (*apud* I. F. Buricescu, în *Revista de filosofie* nr.3, 1934, p.245-246).

O boală necruțătoare în acea vreme l-a surprins în plină activitate creatoare. Nu avea decât 33 de ani. În cimitirul Montparnasse din Paris există un monument funerar cu următoarea inscripție:

*Nicolas Vaschide
Directeur du laboratoire de
psychologie pathologique
(Hautes-Études)
Décédé le 13 octobre 1907
à l'âge de 33 ans*

Deși integrat deplin școlii franceze de psihologie și psihiatrie, biograful și prietenul său parizian Daniel Cluzel și-a exprimat într-un discurs ținut la Buzău, în 1932, opinia prin care încerca să estompeze pasiunile contradictorii cu privire la paternitatea creației lui Nicolae Vaschide: „N. Vaschide, par son génie et son oeuvre, a honoré la Roumanie et la France”.

Din impresionanta activitate științifică desăfurată în Franța, foarte puține lucrări se găsesc în bibliotecile românești. Mult mai grav este însă un alt aspect, care afectează publicul românesc și cultura românească, acela că numai o singură lucrare de sinteză a fost tradusă integral, în 1940, de I. Samarineanu, cu o prefață de Constantin Rădulescu-Motru, urmată de a doua ediție, în 1977, *Le sommeil et les rêves*, apărută postum la Paris, în anul 1911.

(Urmare din pag. 1)

Cum se jurizează?

Sunt șase arbitri și unul principal. Se elimină cea mai mare și cea mai mică notă și așa se stabilește punctajul la fiecare probă.

Descrie trăirile tale din timpul Campionatului Mondial, pe care l-a organizat România, la sfârșitul lunii ianuarie 2006

În concurs, cea mai tensionată perioadă a fost momentul în care s-a pronunțat decizia. Eram în partea din spate a scenei și așteptam cum se anunță: 6, 5, 4, 3, 2 și eu.... pe 1. Atunci am avut cele mai mari emoții. După ce am terminat exercițiul liber ales, toți mi-au zis că am câștigat. De altfel, și după o săptămână, cu nu puteam să realizez că sunt campioană mondială.

Care e diferența dintre fitness-ul de întreținere și cel de performanță?

Orice om care vrea să arate bine merge la sală, iar fitness-ul înseamnă întreținerea musculaturii, pe aparatele și mașinile de forță. La fitness-ul pe care îl fac eu, pregătirea pentru proba a doua, unde se arbitrează musculatura, are la bază tot exerciții de întreținere, numai că greutatea cresc un pic. Spre exemplu, la împins culcat, am lucrat cu aproximativ 50 kg, iar la greutatea mea, de 48 kg, înseamnă ceva! Culturismul este deja dus la extrem, acolo se lucrează cu greutăți mult mai mari.

Cum ai ajuns la fitness?

În 2001, la sfatul fostei mele antrenoare de aerobio, Adriana Chiriluc. Mi-a spus că este un sport nou și merită să încerc. Că ar putea ieși ceva bun... De altfel, după ce am câștigat titlul mondial, i-am trimis un mesaj, dânsa fiind plecată în Italia, și i-am mulțumit. A fost foarte fericită. Interesant este faptul că, de pe la 15 ani, urmăream la Eurosport competițiile de fitness feminin. Mi se părea foarte ușor totul, defilarea în rochie de seară, în costum de baie, apoi datul peste cap de două-trei ori. Însă nu e deloc așa. În spatele frumuseții stă foarte multă muncă.

Cât de mult contează alimentația?

Are jumătate din rol. Pentru că, fără o dietă strictă, nu poți progresa.

Nu poți avea rezultatele dorite.

Care a fost cel mai greu moment în drumul spre afirmarea deplină?

Am avut mult de muncă, dar progresul a fost vizibil. Am făcut multe sacrificii, în special în ultimele cinci luni dinaintea concursului, de aceea pot spune că au fost cele mai grele din toate trăgările mele. Lucram, mă antrenam, învățam, țineam o dietă. Cel puțin în ultimele două săptămâni dinainte de concurs a trebuit să mănânc numai carne fiartă sau pe grătar. Asta a fost cel mai greu, dar am reușit să-mi înving limitele pentru că nu puteam să reușesc altfel.

Ți-a schimbat viața titlul de campioană mondială?

Adevărul este că acum sunt mult mai cunoscută. Lumea a auzit de mine și mă simt bine că mă recunoaște și îmi știe o parte din pregătirea, munca și viața mea. Însă, din punct de vedere financiar, nu pot spune același lucru. În afara primului de 1.000 de dolari, nu s-a înghesuit nimeni să mă premieze. Noroc că "World Class" m-a sponsorizat și a suportat toate cheltuielile legate de acest concurs.

Este costisitor acest sport?

Eu spun că da. În primul rand, echipamentul te costă foarte mult, rochia de seară, costum de baie, costumul integral, pantofii, coaforul, aranjarea, plus pregătirea. Cel puțin alimentația mea... sub 250 de euro pe lună nu a mers. Fără alte lucruri.

Am meritat toate sacrificiile?

Având în vedere că am stat 12 ani la Deva, în cămin, și am crescut fără părinți, nu am avut o copilărie ușoară. Pentru mine, păpușile erau ... bărna și paralele. Am făcut sacrificii pentru că am vrut să devin o gimnastă bună. De altfel, am fost campioană națională, dar a trebuit să renunț din cauza problemelor la spate. Le aveam din naștere, dar le-am descoperit abia la 14 ani! Atunci am fost extrem de dezamăgită. Dar, acum, privind în urmă, după 20 ani de sport, nu regret nimic. Și dacă nu câștigam titlul mondial și eram Diana Oprea dinainte, nu regretam. Nu regret niciun moment că am început sportul. Am făcut sport de performanță și mi-a rămas în sânge. Nici acum nu pot să stau departe de sală. Îndiferent ce fac. Fie că dansez sau mă urc pe aparate. Nu contează!

Cum e gustul succesului?

Este frumos, dar, abia după ce devii campion, începe greu. Însă, întotdeauna, un campion va rămâne un campion, pentru că atunci a fost seara lui și va rămâne a lui! Nu putem întoarce timpul.

Care crezi că este atu-ul tău în fitness?

Faptul că am un vast bagaj de cunoștințe din gimnastică artistică și aerobică, iar punctajul meu la această probă a fost foarte bun. Apoi, experiența de concurs a fost foarte bună. Nu în cele din urmă, încrederea în sine.

Ca om, ce te caracterizează?

Sunt o persoană extrem de ambițioasă, când îmi propun ceva, vreau neapărat să-mi ating scopul. Altfel, sunt o fire liniștită, nu-mi place să mă implic în scandaluri și încerc să ajut pe toată lumea fără a aștepta o recompensă.

Prof. univ. dr. Ion TUDOSESCU	
	
Solidaritatea ca trăire colectivă și mod de socializare	
<i>Solidaritatea</i> este unul din cele mai umaniste sentimente cu putință – pe care oamenii o manifestă cu atât mai accentuat, cu cât devin conștienți de sine și resimt nevoia imperioasă de a o manifesta în procesul realizării condiției lor (umane). Ea mijlocește <i>trăirea colectivă</i> (grupală și comunitară), implică respect pentru ceilalți și aprecierea nevoii de participare la realizarea acestora. Deoarece, omul nu se realizează numai prin sine, ci prin sine cu ajutorul celorlalți, cu sprijin colectiv (grupal sau comunitar). Este o măsură a faptului că „eu” înseamnă în societatea umană „noi”. Presupunere aprecierea fapturilor celorlalți, a comportamentului și conduitei acționale a acestora, participarea la depășirea dificultăților de către ei în raporturile cu natura și societatea, considerarea realizării lor ca element al propriei realizări. Implică, de asemenea, întrajutorare, comparticipare la efortul realizării de sine a celorlalți.	
Amplificarea sentimentului solidarității între oameni sau grupări și colectivități de oameni, animați de aceleași interese și țeluri de realizare și de îndeplinire, influențează existențial și valoric trăirea lor comunitară, asigură acestuia rezistența la vicisitudinile pe care i le provoacă omului natura și istoria. Solidaritatea este, de aceea, ca <i>valoare</i> , o modalitate de manifestare a omeniei în raporturile dintre oameni și constituie o expresie nemijlocită a năzuirii lor spre o trăire în autenticitate. Este, de asemenea, o modalitate de exprimare directă a conștientizării faptului că omul este o <i>ființare socială</i> . Poate fi privită și ca mijloc de integrare socială și deschidere spre socializare. Are, deci, o puternică încercătură și finalitate morală și se poate manifesta și din perspectivă politică și juridică, este o dovadă nemijlocită de civilitate și simț civic.	
Sprijinindu-se pe solidaritatea celorlalți și a comunității în ansamblul ei, individul sau gruparea socială aflată în dificultate depășește greutățile și răspunde adecvat provocărilor pe care le întâmpină. Solidaritatea îi ajută pe oameni să se afirme și să nu decadă	
valoric sau din punct de vedere social.	
Solidaritatea se exprimă și în faptul că societatea sprijină procesul educativ și formativ a fiecăruia din membrii săi, precum și procesul instituirii lor ca <i>personalitate</i> , contribuind și la exercitarea atribuțiilor statului – mai ales de drept (ca structură organizațională centrală a comunității) –, intervine în direcția protecției sociale a categoriilor sociale defavorizate, în vederea desăfurării unor politici investionale de interes comunitar, în perspectiva îndeplinirii unor obligații pe care statul le are și în plan internațional. Se poate vorbi, în acest sens, și de <i>solidaritate internațională</i> , de participare (materială, morală și diplomatică) la rezolvarea unor dificultăți ale altor popoare și comunități – toate aceste modalități de solidaritate revărsându-se și asupra participării celorlalte popoare la rezolvarea unor probleme proprii de ordin comunitar.	
Desigur, participarea pe temeiul solidarității la rezolvarea unor dificultăți ale celorlalți incumbă uneori și sacrificii sau eforturi costisitoare proprii. Acestea sunt, însă, necesar de acceptat ca preț al unei conviețiri și prosperități comune. Mai ales când comparticipanții la rezolvarea unor dificultăți sunt aparținători aceluiași tip de civilizație, când se înscriu în același zonă valorică.	
Coeziunea comunitară și omogenizarea socială	
Practicarea unor raporturi de solidaritate se exercită nu numai în relațiile internaționale, ci și în relațiile dintre diferite regiuni sau ținuturi ale propriei țări, între diferite comunități rurale sau urbane, sau între comunități etnice pe teritoriul aceluiași țări – astfel încât să se asigure o <i>coeziune comunitară de ansamblu</i> . Din acest punct de vedere, <i>solidaritatea consolidează coeziunea</i> , iar aceasta contribuie la un proces mai general de <i>omogenizare socială</i> – care poate fi economică, morală, axiologică, administrativ-organizațională. Fenomen ce se petrece accelerat, de exemplu, în procesele actuale de integrare europeană, procese în care se scontează egalizarea nivelului și modului de trai, a gradului de civilizație în toate statele componente ale Uniunii Europene.	
Probleme de acest gen se pun acut și în procesul actual de <i>mondializare</i> economică, generat – între altele – și de nevoia întronării unei noi ordini internaționale. Solidarizarea tuturor comunităților integrate unei arii unionale oferă condițiile unei omogenizări a calității vieții în toată comuniunea de state suverane (în condițiile conservării și consolidării identității psiho-spirituale a acestora) și, pe această bază, consolidarea coeziunii de natură să împiedice structurarea unor antagonisme internaționale, atenuarea tensiunilor existente (majoritatea moștenite din trecutul atomizant) și mijlocirea unor ritmuri înalte de prosperitate în toate statele componente ale Uniunii.	
<i>Coeziunea comunitară</i> este o modalitate de sprijin a continuității respectivei comunități și chiar a consolidării civilizației pe care o practică.	
Întemeierea ontologică a solidarității și coeziunii comunitare	
<i>Sentimentul de solidaritate comunitară</i> explică astfel de continuități, evidențind o puternică <i>întemeiere ontologică</i> . El izvorăște din comuniunea de practicare a unor deschideri specifice spre <i>transcendent</i> , deschideri care antrenează instituirea unor structuri organizaționale proprii (specifice), în speță a unor instituții religioase și chiar politice și juridice, dublate de acoperiri morale, cu reflexe și de ordin estetic și civic în viețuirea membrilor acestor comunități. În cele din urmă <i>opțiunea ontologică</i> (religioasă sau mitică) implică anumite <i>stiluri de viață</i> , anumite deschideri spirituale și morale cu caracter paradigmatic, generează o anumită tipologie de raporturi intersubiective, o anumite atitudine responsabilă a membrilor comunității. <i>Aceia inspiră o coeziune puternică între membrii comunității</i> , care potenează o anumită strategie de realizare, o anume spiritualitate și chiar o anume psihologie de viață, o asemenea coeziune și comuniune opțională valoric, determină o anumită tipologie de structurare organizațională, destinată să favorizeze anumite idealuri și moduri de trăire comunitară,	

Biografie S-a născut pe 27 septembrie 1982, în București A început gimnastica artistică la vârsta de 4 ani, la CS Steaua București, iar la 7 ani s-a transferat la CS Deva. Multiplă campioană națională de junioare cu echipa, la bârnă, sol și sărituri, iar, la 14 ani, a trecut la gimnastică aerobică, obținând titlul național în proba de trio. Din 2001, practică fitness-ul, terminând pe locul 4, la CM din același an, și pe locul 6, la CE din 2002. A cunoscut deplina afirmare la CM din 2006, când a cucerit titlul suprem. A urmat studiile de licență și masterale la Facultatea de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității Spiru Haret. A fost instructor de fitness la Clubul <i>World Class</i> , iar, în prezent, are propriul club, <i>One Fitness</i> . A participat la diferite proiecte în materie și a creat programul de fitness on-line, FitCamp (www.fit-camp.ro). În plus, deține licență de arbitru de gimnastică aerobică.

Ce te-a motivat în momentele grele? Dorința de a fi pe podium! Cum se vede frumosul prin ochii unei campioane mondiale de fitness? Încerc să apreciez lucrurile la adevărata lor valoare. Încerc să fac pe toată lumea să se simtă bine și nu ezit, dacă pot ajuta pe cineva. Atunci simt o satisfacție enormă și totul este frumos. Ce alt sport ți-ar fi plăcut să practici? Patinajul artistic. Mă uit câteodată „cu invidie” la patinatori cum se mișcă pe gheață. E un sport frumos și interesant. Unde ți-ar plăcea „să evadezi”, ca să te simți bine? Întotdeauna când simt că cedez, mi-ar plăcea să merg pe o câmpie. Asta mi se trage de când eram în cămin. Aveam momente grele și, câteodată, simțeam nevoia să ieșim. Ne plăcea să mergem într-un loc unde să fie tot verde, iarbă și frunze, și pomi, și flori. Să ies în natură. Asta mă încarcă de energie, de viață. La ce loc din lume visezi? Mi-ar plăcea o destinație exotică. De altfel, am fost în Malaezia, în India, unde am avut diferite spectacole. Oricum, să fie un loc exotic și să fie cald, pentru că mie nu-mi place frigul. Crezi în destin? Da. Consider că destinul m-a împins să fac fitness. E adevărat că destinul ni-l facem și noi. Care e definiția succesului? Muncă, muncă, muncă! Degeaba ești talentat. Dacă nu faci niște sacrificii și nu încerci să-ți depășești limitele, nu rezolvi nimic! Ce viitor înțrevezi acestui sport? Fitness-ul este un sport foarte frumos. Este solicitant, dar sănătos și foarte frumos. De aceea, îmi doresc mult să fie și alți practicanți ai fitness-ului în țară. Unii îmi spuneau că sunt o Nadie a fitness-ului. Dar Nadia e Nadia și atât!

Credințe și terapiuți în lumea contemporană

O VREME ȘI O LUME ÎN PAGINI DE CARTE

(Urmare din pag. 1)

Așadar, avem informații din mai multe domenii (literatură, lingvistică, folclor și etnografie, din lucrări scrise în diverse limbi, unele de somități ale domeniului: Al. Rosetti, Alf Lombard, Al. Graur, Micoara Avram, E. Coșeriu, Boris Cazacu, Gh. Mihăilă și pe care regretăm că nu-i putem aminti din pricina spațiului restrâns al notelor noastre. În cronicile și comentariile sale la lucrări din varii domenii, profesoara Zamfira Mihail se dovedește un autentic om de știință cu un remarcabil talent de critic. Scrisul ei se caracterizează prin judecăți de valoare temeinic motivate, judicios nuanțate și explicate, obiectiv și riguros-științific formulate, expresive și întotdeauna la obiect. Astfel, cartea oferă un prețuit exemplu, mai ales generațiilor tinere, de felul cum se concepe, cum se motivează și se scrie o recenzie, care ni se pare a fi un mod serios, total de relație între creatori, de integrare în viața spirituală a vremii tale, cu toată disponibilitatea intelectuală de care ești capabil. O recenzie, o cronică, un comentariu la o carte reprezintă, în esență, în raport cu cititorii, o renaștere în alte condiții a unor elemente componente ale opere.

În cele 155 de cărți într-o carte doamna Zamfira Mihail e un model de slujire culturală, de colaborare a comentatorului cu autorul lor, căci avea dreptate Terentianus Maurus când spunea *Haebnt sua fata libelli*. Da, cărțile au soarta lor când încep pe mâna recenzorului. Am observat că destinul unor cărți s-a schimbat în bine când judecarea lor a fost corectă și în rău când criticul n-a citit o carte cum trebuie, s-a apropiat de ea cu prejudecăți, câteodată cu o condamnabilă răutate.

155 de cărți într-o carte reprezintă, în fond, **cartea** de vizită a unui adevărat om de carte și intrarea definitivă în templul culturii românești. O admirabilă caracterizare a acestei cărți și a autoarei ei o face conf. univ. dr. Lidia Kulikovski într-o prolegomene plină de subtilități și de adânci semnificații, intitulată: *Niciodată nu este prea târziu dacă e să te întorci acasă...* „cartea doamnei prof. univ. dr. Zamfira Mihail poate fi comparată cu un stejar secular dacă îi analizăm conținutul care impresionează prin vastitatea abordărilor, adâncimea cronologică a subiectelor cercetate, diversitatea valorilor culturale, literare, lingvistice prezente în volum...este o carte despre cărți, este o enormă forță de zidire, de creare a memoriei. Zamfira Mihail este ea însăși o enormă creație a memoriei.”

155 de cărți într-o carte, prin înfățișarea și ținuta ei grafică, ne obligă și la un adagiu la cunoscutul vers argeșean: „Carte frumoasă, cinstie cui te-a scris”, carte frumoasă cinstie cui te-a tipărit – Editura Prometeu – și lui Vasile Șoimaru, pentru partea de plastică, și cinstie tuturor celor ce au publicat la Chișinău această carte de excepție prin care eminenta profesoară, flica venerabilului preot Mihail, se întoarce acum acasă, acolo unde prin sose fotografii cunoaștem bunicii materni și paterni ai autoarei, casa părintească din Cornova, părinții și biserica de altădată.

P.S. O lucrare valoroasă, asemănătoare ca structură, a publicat, cu titlul *Citite de mine*, prof. univ. dr. Nicolae Constantinescu

	
Premiile Academiei Române pe anul 2008	
Joi, 16 decembrie 2010, a avut loc decernarea premiilor Academiei Române pe anul 2008. Ceremonia de decernare a premiilor s-a desfășurat în cadrul adunării generale a membrilor Academiei Române, găzduită de Aula Academiei Române.	
Premiile acordate sunt în:	
• domeniul filologiei și literaturii	
• domeniul științelor istorice și arheologie	
• domeniul științelor matematice	
• domeniul științelor fizice	
• domeniul științelor chimice	
• domeniul științelor biologice	
• domeniul științelor geonomice	
• domeniul științelor tehnice	
• domeniul științelor agricole și silvice	
• domeniul științelor medicale	
• domeniul științelor economice, juridice și sociologie	
• domeniul filosofiei, teologiei, psihologiei și pedagogie	
• domeniul artelor, arhitecturii și audiovizualului	
• domeniul științei și tehnologiei informației.	

MEDALION: PAMFIL ȘEICARU

Asist.univ. drd. Marius ION

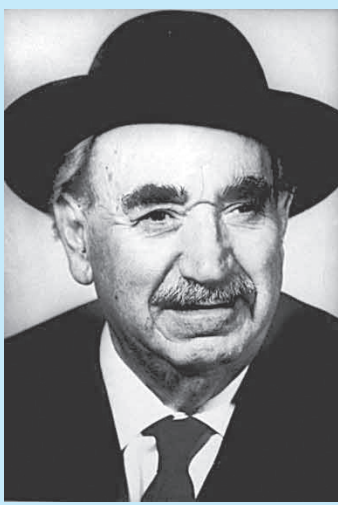
Gazetar de primă mărime, director ori proprietar de publicații și imprimerii, exersat în toate genurile publicistice, artizan al sindicatelor jurnaliștilor, șef de campanii de presă etc. Pamfil Șeicaru se înscrie în galeria corifeilor presei românești. Nu de puține ori a fost asemănat cu marii formatori de direcție într-ale gazetăriei precum Ion Heliade Rădulescu, Gheorghe Asachi, Gheorghe Barițiu, Nae Ionescu și Nichifor Crainic pentru stilul original lansat în epocă.

Debutul inițial în presă datează din 1 iunie 1911 când semnează Pamfil Popescu-Șeicaru, iar publicația care îl lansează este „Freamătul”. Revistă cu profil literar-științific, ce apare la Tecuci (ianuarie-decembrie 1911) iar mai apoi la Bărlad (ianuarie-decembrie 1912). În tot acest timp, Pamfil Șeicaru este elev al Liceului „Gheorghe Roșea Codreanu” din Bărlad și va colabora la revista alături de George Bacovia, Eugen Bouranel, Mihai Codreanu, Ion Petrovici etc.

În urma închiderii revistei „Freamătul”, Pamfil Șeicaru va colabora la „Răsăritul”. În paralel, va colabora la o altă publicație bărlădeană, „Propaganda conservatoare”. Organ de presă al Partidului Conservator din județul Tutova (1913-1914).

La absolvirea cursurilor liceale, în 1914, se stabilește în București, înscriindu-se student la Facultatea de Drept, și se angajează ca pedagog la Pensionul de Băieți Macovei, dănd meditații la istorie și geografie elevilor din clasele secundare, colaborând la „Steagul” (București, 1914-1916), „Ramuri” (Craiova, 1905-1947) ș.a.m.d. Următoarele colaborări semnate consecvent Pamfil Șeicaru sunt cronici literare la cărți românești și străine de Al. Cazaban, T. Dometrescu, Pompiliu Eliade, I. Soric sau Anatole France ș.a., opinii privind opera lui Ștefan Petică, necrologul lui I. L. Caragiale, dar și pamflete la adresa lui E. Lovinescu.

În 1915, este încorporat ca elev la Școala de Ofițeri în Rezervă din Iași. Aici, unde și-a început periphlul militar, îl întâlnim de la 2 mai 1916,

ziarul Cuvântul și am luat conducerea ziarului Curentul, al unei societati anonime, unde am funcționat ca director și redactor-șef... Din ianuarie 1927 și până la 9 august 1944, când am plecat din țară, articolul de fond era semnat de mine. Am fost ales de trei ori ca deputat independent în Parlamentul țării... (Revista Magazin – Destinul unui condamnat la moarte – Pamfil Șeicaru, 23.V.2001)

redactor la revista „Versuri și proză”, la care colaborau, cu ilustrații: Iser, Victor Ion Popa, Ross, iar el — cu cronici literare ori recenzii la opere de Nichifor Crainic, Mihail Dragomirescu, Ion Pillat, Mima Rădulescu, dar și de H. Ibsen, avansând idei percutante, interesante. Mai colaborau și George Bacovia, I. M. Rașcu, Mihai Codreanu.

Stagiul de școlire militară încheindu-se concomitent cu intrarea României în război alături de Antantă (4/17 august 1916), este repartizat sublocotenent comandant de pluton de mitraliere la Reg. I. Mehedinți nr. 17, „Știrbei Vodă”. Până la ieșirea României din război, se află mereu în prima linie a frontului, remarcându-se prin fapte de eroism, fie la Orșova, pe Dunăre, fie în etapele retragerii armate în Moldova, fie în timpul rezistenței militare în Munții Oituzului, când, în zilele de 27-29 august 1917, a salvărit minuni de vitejie, la Cota 771 (Cireșoaia), cu prețul vieții, barând înaintarea inamicului, pentru care abnegație ieșită din comun a fost decorat, de români, cu Crucea de Cavalier a Ordinului Militar de Război „Mihai Viteazul”, (1918), iar, de francezi, cu Crucea de război Franceză/Croix de Guerre (înmânată de gen. Berthelot). Apoi, este demobilizat, la 18 aprilie 1918,

Mă numesc Pamfil Șeicaru, născut în anul 1894, luna aprilie... Am intrat în presa cotidiană în aprilie 1918, după ce am fost demobilizat și de atunci am continuat să fiu comentator al evenimentelor politice interne și externe, colaborând succesiv la diverse ziare și reviste. În 1923 am fost angajat la ziarul Cuvântul, ca șef-redactor, proprietar fiind ing. Titus Enacovici. Articolul de fond (leit articol) era semnat de mine. În anul 1924 am fost ales președinte al Sindicatului ziariștilor. În 1927 am demisionat de la

asemenea tuturor celor care erau studenți la încorporare, cu câteva zile înainte de semnarea Tratatului de Pace de la București dintre România, pe o parte, și Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria, Turcia, pe de cealaltă parte (24 aprilie/7 mai 1918).

Așațași de invidii, adversarii nu i-au recunoscut însă, printre defecte inerente, calități superioare și, îndeosebi, marele merit al lui Pamfil Șeicaru că a transformat, în perioada interbelică, presa într-o instituție de temut - a patra putere în stat —, alături de corpurile legislative, juridice și executive. I-au atribuit diferite porecle, dar și invective, cum este cea cu „etajul și șantajul”, care sună a injurie/blasfemie.

Fie ca ziarist, fie ca deputat (1928, 1931, 1935), fie în alte funcții responsabile (Președinte al Societății Ziariștilor Români, membru în comitetul de conducere al Societății Române de Radio ș.a.), a detestat oportunismul, demagogia și politicianismul, fiind apărătorul cauzelor celor mulți. Dotat cu o intuiție superioară, cu o agerime a minții deosebită în a descifra sensul mișcărilor în marea politică internă/ internațională a arătat consecințele viitoare, fiind un politolog subtil, perspicace. Ceea ce trebuie subliniat este faptul că nu a făcut nici un fel

de politică de partid, nu a simpatizat cu nici unul dintre partidele existente în perioada interbelică și nici în exil, unde și-a păstrat statutul de azilant îi era prieten oricine – român ori personalitate străină –, care acționa sau sprijinea interesele țării și nu ale lui.

Din această perspectivă trebuie să vedem opiniile sale în cele patru eseuuri pe care le-am antologat între copertile acestei cărți, urmate în completare de trei portrete edificatoare dedicate lui A. C. Cuza, Constantin Stere și Nicolae Iorga, personalități pe cât de distincte, pe atât de convergente.

La 10 august 1944, Pamfil Șeicaru, cu un avion pus la dispoziție de Mihai Antonescu - ministru al afacerilor străine - a ajuns la Viena, unde se afla soția sa și fiica. De acolo este reținut de Himmler și Ribentrop, turnat de „banda” Niculescu-Buzești și Pogoneanu, că s-ar duce la Lisabona, pentru a semna armistițiul de pace cu Aliații, fiind reținut și anchetat șapte luni în Germania. După ce nu s-a confirmat nimic din intriga pusă la cale de cei doi diplomați ticăloși, i s-a dat drumul, stabilindu-se cu familia la Madrid, în Spania, până în 1975, când se va muta mai întâi la Miinchen și, ulterior, la Dachau, în Germania.

Cu exilul, începe cea de a patra perioadă de ziarist a sa, când, în paralel, va scrie și publica (în franceză, germană, română) cărți de poliologie, iar în manuscris va rămâne un roman (care are ca personaj principal pe Magda Wolf, alias Elena Lupescu) recent tipărit.

În pofida calităților spirituale, morale și sociale, de om cu o vastă erudiție, iubitor și admirator al culturii și științei naționale/universale, procesul intentat de comunistii sovietici aduși pe tancurile rusești l-a condamnat la moarte în continuare (reabilit, în 1994). I s-au imputat fapte oribile (inventate, bineînțeles) de denigrare, insultă, șantaj, estorcare de bani, numit gangster al presei, admirator al lui Hitler și Mussolini, averea ridicându-i-se la miliarde de lei etc.

Moare, la 20 octombrie 1980, departe de țară, părăsit de proprii confrați, intrat în penumbra la noile generații, abandonat de istoricii recentii, corpul neînsuflețit fiind înhumat la cimitirul din Dachau, pe

fostul teren unde a funcționat lagărul nazist antisemit. Totuși, nu întâmplător, primul ministru al Bavariei, Franz Josef Strauss, l-a omagiat într-un mesaj, descriindu-l pe Pamfil Șeicaru drept „un patriot român și un eminent ziarist român. Moștenirea pe care a lăsat-o compatrioților săi este lupta pentru dreptate, omenie și pace.” (Academia Româno-Americană pentru Știință și Arte. Enciclopedia Români în știința și cultura occidentală. Davis, USA, 1992, p. 360-361).

Duminică, 17 februarie 1911, ultimii fideli spirituali în viață și rudele i-au adus și reînhumat rămășițele pământești la Cimitirul Sfânta Vineri-Grivița, din București, cu ceremonie religioasă.

La 8 mai 1995, în cadrul sesiunii publice este citată decizia nr. 17 Dosar nr. 18/1994 a Curții Supreme de Justiție. Secțiile Unite, prin care a fost admis recursul în anulare declarat de procurorul general, Pamfil Șeicaru și ceilalți inculpați în procesul odios din iunie 1945, corelat cu cel din mai 1947, fiind reabilitați post-mortem.

Pamfil Șeicaru rămâne o figură proeminentă în istoria gazetăriei interbelice. Astfel, nu accidental o serie de prozatori precum: Rebreanu, Preda, Agârbiceanu, Mihail Sebastian, Neagu Rădulescu i-au folosit trăsăturile ori ticurile personalității lui Șeicaru la conturarea vreunui personaj literar. Mai mult, există în publicistica românească un anume prototip greu de imitat al pamfletului profestat de Pamfil Șeicaru, după cum afirma și Iorga despre *marele talent de polemică*.

În loc de concluzie, chipul immortalizat al pamfletarului de N.D. Cocca nu diferă de acela receptat de epocă:

Îndoita lui obârșie de sătrar și de mahalagiu autohton i se citea pe față, în gesturi, în apucături. Făcea clăbuci la grăd când urla, umflând buzele groase și negre ca două lipitori. Ochiul îi ieșeau din cap ca două cepe. Cu amândouă brațele înghita tot ce cădea sub ele: diurne, samsarlăcuri, subvenții, decorații, ferme, locuri virane, ciment, cărămidă, fier de la Reșița sau roative nemțești. Înghitea orice. (Pamfil Șeicaru, *Rechizitorii*, Editura Jurnalul literar, 1996, p. 5. Prefață de Nicolae Florescu)

MITURI POLITICE ÎN CONTEMPORANEITATE

Mitul politic – eternitatea afectivă a mitului în jocul mentalităților

Lector univ. dr. Grațiela POPESCU

În imprevizibila serie de *mitologii ale cotidianului*, mitul a fost captat afectiv în jocul mentalităților!

O definire completă a mitului politic ne furnizează Raoul Girardet în *Mituri și mitologii politice*, analizând comparatistic (și categorial) miturile modernității și miturile sacre, enumerând *clasicii* teoreticieni ai mitologiilor (Mircea Eliade, Claude Lévi-Strauss, Georges Dumézil):

„Mitul politic înseamnă multă fabulație, este deformare sau interpretare ce recuză în mod obiectiv realul. Dar, deși e o legendă, e adevărat că el exercită și o funcție explicativă, furnizând un anumit număr de chei pentru înțelegerea prezentului, constituind o grilă care pare a ordona haosul tulburător al faptelor și evenimentelor. De asemenea, e adevărat că acest rol explicativ e dublat de un rol mobilizator: prin tot ceea ce vehiculează ca dinamism profetic, mitul deține un rol important în originea cruciadelor sau a revoluțiilor...”

Apărută în 1986, cartea profesorului la Institutul de Studii Politice din Sorbona, Raoul Girardet, s-a *clasicizat*. Teoriile miturilor politice erau formulate în Occident în anii 60–70...

Menținându-și actualitatea, studiul propune o perspectivă asupra obsesiilor societății românești contemporane. În materie de imaginar politic se poate constitui într-un instrument de studiu pentru analiza/interpretarea prezentului.

Raoul Girardet îl citează pe sociologul Roger Bastide, pentru care *omiturile sunt ecrane pe care se proiectează angoasele colective*, ca modalitate de eliberare, de reacție la tensiunile și dezechilibrele din interiorul structurilor sociale.

Procesul mitogenetic, efervescența mitică se declanșează mai puternic în epocile de fractură istorică – este teza pe care o susține Raoul Girardet în *Mituri și mitologii politice*.

Profesor de antropologie la Universitatea din Nanterre, Claude Kamouth a lucrat în România ca antropolog între 1973 și 1982. Uzând de formula unei analize comparatiste, el definește mitologiile moderne drept *simulare*, pseudo-mitologii, prin diferența între viziunea istorică a *mythos-ului* și conturarea în prezent a miturilor moderne, cu demonstrația efemerității acestora. *Simularele* mitologice exclud transcendența, atribuind unui eveniment social, politic valoare universală. Gândirea mitică originară este străină acestei pseudo-transcendențe a voinei-putere politice, socială, economică etc. Miturile moderne au datoría de a legitima un prezent social, o stare de dominație politică.

Structurile fundamentale ale realității mitice se construiesc în jurul acelorăși arhetipuri, resemantizând aceleași imagini, simboluri. Lucian Boia afirmă că istoria imaginarului poate fi definită ca o istorie a *arhetipurilor*. Jung alipă arhetipul unui vag inconștient colectiv, print-o justificare psihanalitică. Aceste *permanențe mentale* se cristalizează în ceea ce se pot numi *arhetipuri*: Lucian Boia adoptă teoria arhetipurilor jungiene în propriul său *sistem* al imaginarului social.

„Să definim deci arhetipul ca o *constantă* sau o *tendință esențială* la spiritulul uman. Este o *schemă de organizare*, o *matrăd*, în care materia se schimbă, dar contururile rămân.”

Vorbind despre „*cei doi mari patroni ai imaginarului din Franța*”, Gilbert Durand și Jacques Le Goff, Boia prezintă metodele lor diametral opuse de interpretare a istoriei: pe de-o parte, antropologia structurală și psihanaliza, pe de altă parte, un *istorism al duratei lungi*, al structurilor durabile, ce tind să anihileze tendințele arhetipale în favoarea *modelelor* istoric determinate.

În domeniul *istoriei imaginarului*, teze contradictorii pot fi susținute cu argumente la fel de convingătoare.

Sigur că, de la un tip de societate la alta, *modelele* se schimbă în imaginarul politic, *arhetipurile* rămân. André Reszler propune, într-o conceptualizare a mitului politic, distincțiile următoare: în primul rând, predominanța, în epoca noastră, a miturilor revoluționare asupra miturilor fondatoare apoi, *proclamarea mitului ca fundament al puterii și integrarea sa într-un discurs abstract, sociologic, colectivizarea* mitului, perfecționarea tehnicilor de manipulare, fabricarea discursului mitic revenind unor persoane *specializate*.

În evoluția cronologică a ideologiilor, *Statul, Națiunea, Poporul, Suveranul (Salvatorul)* au fost investite cu funcțiile sacre ale unei noi religii politice. Recuperarea politică a unui întreg ceremonial al sacralității ilustrează exact dimensiunea religioasă la nivelul ritualizării ideologice, impunând un nou *model* de supunere, fundamentat pe mituri, pe arhetipuri. Claude Riviere, citat de Lucian Boia, caracterizează acest fenomen prin termenul *liturgie politică*.

„Viața politică este investită cu sens. Destinul omului devine inteligibil. Politica se unește pur și simplu cu religia (...) Religii politice și ritualurile lor evoluează, urmând liniile arhetipale ale imaginarului”.

Liturgiile politice stabilesc o ierarhie precisă, subliniind relațiile asimetrice între două poziții sociale, exprimă intenții subiacente, implicând trei tipuri de *actori*: organizatorii, actorii propriu ziși ai spectacolului politic și spectatorii. Fiind un ritual, *liturgia politică* presupune un ansamblu de comportamente colective, are un caracter repetitiv, o puternică încărcătură simbolică, bazată pe adevizune mentală. Emoția actorilor și a spectatoriilor este foarte importantă în acest ritual, expresiv din punct de vedere emoțional.

Andrei Oșteanu, în *Mythos și logos/Studii și eseuri de antropologie culturală* (Editura Nemira, 1998), în esul despre bibliodici (*O istorie a bibliodiciului*, capitolul III), descoperă structurile ritualurilor barbare ale distrugerii cărților în secolul XX...Amintind de ritualurile barbare ale arderii cărților, când fanaticii bibliofobi „chuiiau și săltau în jurul rugurilor”, pentru exorcizarea și purificarea dogmel, într-o autentică *vânătoare de vrăjitoare*, Andrei Oșteanu scrie imperativ: „Timpoe hominem unius libri” (Thomas de Aquino).

Cultura noastră politică e profund marcată de mitologii: factorii de permanență, de identitate sunt ușor identificabili la nivelul limbajului, ai structurilor imagistice, simbolurilor. Istoria concretă influențează mentalitățile colective.

Receptarea mitului la începutul mileniului al treilea, dincolo de un sens cultural (atribuit mitului antic) are nevoie de o hermeneutică recuperatoare, pe mai multe niveluri: istoric, politic, ritualic-religios, artistic.

Contribuția activelor intangibile la valoarea întreprinderii

Asistent univ. drd. Angela OGARCĂ
Facultatea de Finanțe și Bănci

Măsurarea performanțelor întreprinderii a fost, până relativ recent, apanajul analizei financiare și al criteriilor specifice acesteia, respectiv criterii financiar-contabile tradiționale, criterii derivate din teoria creării de valoare pentru acționari, criterii de tip cash-flow, criterii bursiere. Această abordare a fost favorizată de presiunile pieței financiare, fiind privilegiată comunicarea în termeni de valori financiare. Însă, numeroase fenomene care s-au manifestat în economia globală în ultimele decenii (internaționalizarea afacerilor, crizele și turbulențele piețelor financiare, schimbarea profilului consumatorilor) au condus la viziuni noi asupra dezvoltării economice la nivel planetar și au impus o tratare globală a performanțelor, respectiv pe baza criteriilor financiare și nonfinanciare. Criteriile nonfinanciare au în vedere orientarea întreprinderii pe termen lung, ele derivând din responsabilizarea socială a întreprinderii și din valoare capitalului imaterial deținut de aceasta. Complexul de resurse materiale create de întreprindere prin activitatea sa anterioară sau la care aceasta are acces, se referă la: clientela mai mult sau mai puțin numeroasă și fidelă, abilitatea și experiența personalului, rapiditatea în dezvoltarea produselor noi, gestiunea și promovarea mărcilor, calitatea serviciilor acordate clienților, relațiile de încredere între întreprindere și finanțatori.

Astfel, mutațiile profunde din cadrul actualilor lumi a afacerilor presupun deplasarea forțelor motrice de creștere economică de la materie și energie spre informație și cunoștințe. Procesul de dematerializare a activității economice orientează sursa valorii înspre activitatea de concepție și inovație, gestiunea cunoștințelor și organizare. În acest context, investițiile imateriale devin tot mai importante, comparativ cu investițiile materiale (fizice), prin cheltuielile din ce în ce mai semnificative pe care le angajează o întreprindere pentru conceperea, inovarea, formarea, organizarea sau explorarea unor noi ocazii de piață.

Sistemul economic global se va transforma, devenind unul al ideilor și inovațiilor tehnologice, în care capitalul intelectual al întreprinderii, reprezentat de cunoștințe și abilități de ordin organizațional, competența și coeziunea perso-nalului, credibilitatea întreprinderii va reprezenta o părghie de supraviețuire și creștere economică.

Specificul și importanța activelor intangibile în firma contemporană

Cu toate că în literatura de specialitate se întâlnesc distinct atât termenul de capital intelectual, cât și cel de active necorporale, amândouă fac referință la ansamblul cunoștințelor, abilităților, competențelor acumulate de o întreprindere a căror exploatare generează profituri pentru firmă. Datorită diferitelor direcții de cercetare, pot apărea confuzii cu privire la utilizarea unor termeni: capital intelectual, active intangibile, active cunoștințe (*knowledge assets*). De cele mai multe ori, acești termeni sunt folosiți în mod

interschimbabil, termenul de active intangibile se utilizează în domeniul contabilității, termenul de active cunoștințe, în domeniul economiei, în timp ce termenul de capital intelectual, în special în management, dar se referă, în esență, la același lucru: resurse care nu au natură fizică, generatoare de beneficii viitoare. În prezentul articol nu am făcut distincție între termenii de capital intelectual și active intangibile.

În această eră a informației și tehnologiei, capitalul intelectual deține o pondere din ce în ce mai mare în ansamblul activelor unei întreprinderi. Astfel, profilul întreprinderii este în primul rând rezultatul relațiilor pe care firma le cultivă cu salariații, furnizorii, clienții și chiar cu competitorii săi. În aceste condiții, managementul firmelor și-a direcționat eforturile pentru crearea și dezvoltarea de active necorporale care să susțină acest proces de inovare prin: realizarea de cheltuieli de cercetare-dezvoltare, alocarea de resurse pentru instruirea salariaților etc. Ca rezultat, valoarea de piață a întreprinderii este din ce în ce mai mult influențată de activele necorporale pe care aceasta le deține.

Capitalul intelectual este termenul atribuit activelor intangibile combinate care permit companiei să funcționeze eficient.

Astfel, capitalul intelectual cuprinde:

- active de piață – sunt cele care derivă dintr-o relație benefică a organizației cu piața și cu clienții. Exemplele pot include: clienții și gradul lor de loialitate, canalele de distribuție, diferite contracte și acorduri, etc.;

- activele bazate pe proprietatea intelectuală - includ know-how-ul, secretele de comercializare, copyright-ul, brevetele sau alte drepturi;

- activele centrate pe resursele umane – se referă la abilitatea și creativitatea manifestate în rezolvarea problemelor, precum și la calitățile de lider, antreprenor și manager pe care le dețin angajații unei organizații;

- activele specifice infrastructurii – au în vedere acele tehnologii, metode și procese care îi permit unei organizații să funcționeze eficient pe termen lung.

În general, capitalul intelectual cuprinde toate resursele intangibile de care dispune o companie, care îi oferă acesteia un avantaj competitiv și pot conduce la beneficii în viitor. Pentru a măsura și gestiona competent capitalul intelectual este important să se identifice cu o cât mai mare exactitate componentele acestuia.

Capitalul intelectual are trei componente:

- capitalul uman, cuprinde competența, calificarea și agilitatea intelectuală a angajaților;
- capitalul structural, include procesele, sistemele, structurile, mărcile, proprietatea intelectuală și alte active intangibile deținute de firmă, dar care nu apar înregistrate în bilanțul contabil;
- capitalul relațional reflectă toate relațiile valoroase stabilite cu clienții, cu furnizorii și cu alți laboratorii importanți.

O privire mai atentă asupra acestor trei componente ale capitalului intelectual ne poate ajuta să identificăm problemele și oportunitățile care decurg din managementul acestora.

Capitalul uman depinde de competența, abilitatea intelectuală și aptitudinile membrilor

organizației în cauză. Acest capital se referă la cunoștințele, competențele și la experiența angajaților unei întreprinderi. În noua economie, capitalul uman este considerat a fi cea mai valoroasă resursă a unei companii, în special atunci când este vorba despre crearea valorii viitoare. Capitalul uman este individual și nu poate fi copiat de către companiile concurente. Când o companie investește în capitalul uman, ea își sporește valoarea, obținând un avantaj competitiv sustenabil. La nivel individual, capitalul uman poate fi definit ca o combinație a următorilor factori: moștenirea genetică, educația, experiența, atitudinea față de viață și față de afaceri. Pe lângă abilitățile individuale, capitalul uman are în vedere și dinamica unei companii bazate pe învățare într-un mediu competitiv în continuă schimbare, precum și propria sa creativitate și potențialul inovativ.

Rezultatul funcționării capitalului uman se concretizează, de regulă, în îmbunătățirea veniturilor sau a productivității firmei. Însă cel mai valoros efect pozitiv al capitalului uman este crearea unui capital social suplimentar, care se referă la raporturile care există între angajați și rețelele pe care acestea le formează. Includerea capitalului social într-un context economic evidențiază faptul că indivizii și capitalul lor uman nu sunt entități distincte, care ar exista izolat de restul firmei. Achiziția, dezvoltarea și eficacitatea competențelor umane este puternic influențată de contextele organizaționale mai largi în care aceste competențe trebuie să funcționeze. Capitalul social se evaluează prin atitudinile și valorile angajaților, concretizate în loialitate, implicare și disciplină pe care și le asumă membrii organizației. Calitatea capitalului social rezultă din comunicarea dintre angajați, din coeziunea corpului social al firmei.

Capitalul structural reprezintă infrastructura capitalului uman, inclusiv capacitatea organizațională a firmei de a se adapta nevoilor pieței. Capitalul structural este acea parte a capitalului intelectual pe care compania o poate controla. Infrastructura include elemente cheie cum ar fi filozofia managerială, cultura corporatistă, procesele de management și însușirea sistemelor de tehnologie a informației și sistemele rețea.

Capitalul relațional este reprezentat de relațiile companiei cu toți colaboratorii săi. Prin colaboratori înțelegem toți acei agenți care au legătură directă cu firma și care au interese bine definite vis-a-vis de activitățile firmei. În această categorie intră clienții, furnizorii, mass-media, companiile rivale, piața bursieră, guvernul etc.

Deși intangibile, cunoștințele personalului din cadrul firmelor, tehnologiile, know-how-ul comercial, managerial, financiar etc. prezintă valoare. Cotările la bursă ale firmelor de informatică, de aparatură electronică renumite demonstrează că valoarea bursieră a acestora este cu mult mai mare decât valoarea activelor tangibile deținute de acestea. În aceste condiții, se poate anticipa că într-un viitor nu foarte îndepărtat , firmele vor lua în considerare, la evaluarea capitalului lor, cunoștințele ca o componentă distinctă și adesea substanțială. Nu întâmplător, întreprinzătorii afirmă că vor cumpăra afacerea X și nu fabrica sau magazinul X. Este evident că ei au în vedere pe lângă capitalul tangibil și pe cel intangibil.

Estimarea valorii activelor imateriale

Conform IAS 38, activele necorporale sunt active identificabile nemonetare, fără suport material, deținute pentru utilizare în procesul de producție sau furnizare de bunuri sau servicii, pentru a fi închiriate altora sau pentru motive administrative. Această caracteristică le face dificil de identificat și mai ales de evaluat.

Problematica recunoașterii și evaluării activelor intangibile continuă să incite controverse cu atât mai mult cu cât, într-o societate marcată de concurență și schimbare, estimarea beneficiilor viitoare generate de investiții depinde mai puțin de natura lor materială sau imaterială și mai mult de caracteristicile pieței în interiorul căreia se operează (gradul de concurență, rapiditatea schimbărilor tehnologice). Astfel, valoarea activelor necorporale, respectiv a capitalului investit în acestea, este determinată de numeroși factori: gradul de inovație al produselor și serviciilor oferite, calitatea resurselor umane și a managementului, gradul de satisfacție al salariaților, precum și al clienților, politica firmei privind protecția mediului etc., iar pentru mare parte din acești factori nu există indicatori standardizați de măsurare și nici informație disponibilă. Lipsa acestor informații face acest demers pur teoretic.

În ceea ce privește evaluarea, o categorie aparte este reprezentată de acele active necorporale a căror existență este protejată legal, cum ar fi cazul celor de natura proprietății intelectuale: brevete de invenție, inovații, rețete, proiecte, modele, programe informatice, know-how, mărci de fabrică și de produs, drepturi de autor, contracte de licență etc. Recunoașterea și protecția lor legală reprezintă un avantaj competitiv pentru întreprinderile care le deține, analiza creării de valoare pentru acționarii întreprinderii realizându-se din această perspectivă. Aceste active sunt, în general, rezultatul programelor de cercetare-dezvoltare realizate de întreprindere. Însă, nu toate cheltuielile de cercetare-dezvoltare realizate de către întreprindere au ca finalitate generarea de beneficii viitoare. Apare astfel problema estimării plusului de valoare adus de aceste cheltuieli întreprinderii.

Activitatea de cercetare-dezvoltare presupune în general două faze: faza de generare cunoștințe, respectiv faza de transfer a cunoștințelor. Crearea de valoare la nivelul întreprinderii va avea loc doar în condițiile în care progresul tehnologic generat în cadrul primei faze își găsește și o aplicabilitate prin înglobarea cunoștințelor în produsele, serviciile realizate de întreprindere sau procesele sale de producție. Transferul cunoștințelor generate în cadrul procesului de cercetare în produsele sau procesele de producție ale întreprinderii nu este simultan și nici complet. În anumite situații acest transfer nu poate avea loc, singura modalitate de valorificare a acestor cunoștințe obținute de către întreprindere fiind vânzarea lor sub formă de know-how . În estimarea valorii proiectelor de cercetare-dezvoltare aflate în faza de generare sau transfer a cunoștințelor se apelează, în general, la metode de evaluare bazate pe cost care constă în determinarea costului total necesar

recreării tehnologiei. Sunt luate în considerare ansamblul costurilor implicate de derularea cercetării: costurile salariale ale celor care participă în mod direct la elaborarea tehnologiei; cheltuieli curente reprezentate de achizițiile de materiale, componente, serviciile furnizate de terți necesare pentru elaborarea tehnologiei; costul prototipurilor executate în afara întreprinderii necesare pentru recrearea tehnologiei etc.

Dacă ne referim la o altă categorie de active intangibile, respectiv capitalul uman, trebuie menționat că evaluarea acestuia în termeni financiari presupune recurgerea la criterii subiective. Cu toate acestea, exprimarea financiară a potențialului uman al firmei este o necesitate întrucât fără el nu este posibilă cunoașterea valorii globale de piață a firmei și a performanțelor economico-financiare obținute de aceasta. O estimare corectă a valorii indivizilor pentru organizație nu poate fi realizată fără estimarea valorii organizației pentru indivizi, astfel că orice încercare de evaluare a potențialului uman este puternic influențată de calitatea relațiilor interumane din firmă, cât și metodele de management practicate în cadrul acesteia.

În evaluarea capitalului uman al firmei trebuie, în primul rând, să se realizeze distincția clară între costurile sociale angajate și valoarea investiției în capitalul uman. Acesta se dezvoltă numai atunci când firma utilizează intensiv competențele și capacitățile angajaților și când un număr mare de angajați dobândesc cunoștințe utile firmei pentru care lucrează. Potențialul de reînoire, de dezvoltare și inovare al angajaților reprezintă fundamentul competitivității firmei. Pe această bază, capitalul uman este elementul esențial care pune în legătură procesele organizaționale interne ale firmei cu sistemul de relații pe care aceasta le întreține cu piața, capacitatea financiară a firmei fiind chiar efectul acestei intermediarii.

În sistemele contabile moderne, cheltuielile cu personalul angajate de firmă sunt reținute drept cheltuieli ale perioadei, fiind înregistrate pe baza principiului costului istoric. Cu toate acestea, mult dintre aceste cheltuieli, în special cele cu recrutarea, formarea sau organizarea muncii, au însă numeroase efecte economico-financiare asupra perioadelor următoare, caracteristică care îndreptățește includerea cheltuielilor menționate în categoria investițiilor în resursele umane ale firmei. În termeni mai riguroși, cheltuielile cu resursele umane trebuie împărțite în două grupe: costurile serviciilor consumate, care se referă la salariile și contribuțiile sociale, precum și la amortizarea investițiilor în activele umane; costurile activelor umane, compuse din cheltuielile suportate cu angajarea, recrutarea, socializarea, formarea, perfecționarea și dezvoltarea experienței.

Caracteristicile elementelor care compun capitalul imaterial impun analizei extra-financiară să nu ignore faptul că viteza de depreciere a acestor elementelor este variabilă și exercită influențe asupra menținerii durabile a avantajelor competitive. Astfel, valoarea brevetelor se reduce, pe măsura apariției inovațiilor tehnologice, în timp ce valoarea mărcilor este mai stabilă, iar reputația

întreprinderii este de lungă durată. De asemenea, analiza trebuie sa aibă în vedere că unele element

SĂ NE CUNOAȘTEM PROFESORII:

Margareta Pogonat –
DOAMNA TEATRULUI ROMÂNESC

Lector univ. dr.
George V. GRIGORE
Cancelarul Facultății de Arte

Am urmărit cu multă emoție cum pe 27 aprilie, într-o seară de luni a anului 2009, Doamna Teatrului Românesc Margareta Pogonat urca pe scenă la Gala decernării premiilor UNITER. A urcat cu multă demnitate pe scenă, pentru a primi Premiul pentru întreaga activitate.

„Totul este să vrei să faci ce-ți place să faci. Asta am făcut eu făcând actorie. Dacă vrei să-ți faci bine meseria trebuie să depui foarte mult efort ca să fi cel mai bun. Cred că este o diviză generală pe care o are toată lumea”, se confesează reputata actriță și profesoară. Doamna Margareta Pogonat, în afară de cariera teatrală, care a consacrat-o, și-a construit cu răbdare și meșteșug o carieră de pedagog, predând, din anul 1992, la Facultatea de Teatru a Universității Ecologice, dar și la Media Pro. Din anul 2002 este conferențiar universitar la Facultatea de Arte -Teatru a Universității *Spiru Haret* din București.

„După ce am ieșit la pensie de la Teatrul Nottara, am mai avut câteva roluri principale la Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești. Făceam naveta, dar, în anul 1998, nu am mai putut să rezist. Aveam un terminal cu studenții mei și trebuia să creez spectacolele de licență. Nu am suferit atât de tare, pe cât credeam, în momentul în care am părăsit scena. Mi-am revărsat toată creativitatea și puterea în toate spectacolele pe care le-am semnat ca profesor și care sunt în totalitate realizate de mine: decorurile, costumele, regia, lumina, ilustrația muzicală – lucruri pe care nu le făcusem în viața mea. Am cumpărat materiale, am făcut șchițele, am lucrat totul cu mâinile mele. Munca aceasta m-a solicitat, a fost incitantă, și în felul acesta am uitat că nu mai sunt pe scenă. Am încercat să-mi pun la treabă imaginația”, mărturisește doamna profesoară.

„Sunt multe vârfuluri ale tinerei generații, care trebuie stimulate cu roluri noi. Este important să aibă chiar și eșecuri. Nu au altă șansă decât să joace, ca să reușească”.

Doamna Margareta Pogonat își plănuise întoarcerea pe scenă la Teatrul Nottara, dar proiectul a căzut și nu i s-a mai propus o altă colaborare. „Nu m-am dus niciodată să-mi aleg un rol sau să presez un director de teatru să mă lase să joc într-o anumită piesă. N-am făcut-o

Premii

- pentru activitatea teatrală:

- Premiul I de interpretare de la „Concursul tânărului actor” pentru Ileana din piesa *Ediție specială*, de Mariana Pârvulescu
- Premiul pentru rol secundar la „Concursul teatrului istoric” pentru Maria din *Clipa* de Dinu Sărauru
- Premiul revistei „Teatru” pentru activitate

- pentru activitatea cinematografică:

- Premiul ACIN pentru interpretare feminină – pentru rolul din filmul *Drum în penumbră*
- Premiul ACIN pentru interpretare feminină – pentru rolul din *Zestreă*
- Premiul ACIN pentru interpretare feminină – pentru rolul din *Dragostea începe vineri*
- Premiul UNITER – pentru întreaga activitate

niciodată. Există o demnitate a meseriei, pe care n-o pot ignora”.

„Mama mea a fost actriță.

M-am născut și am crescut în teatru.

De fapt, visam să fiu medic și nu

orice fel de medic, ci chirurg, că așa

era pe vremea aceea. Copil fiind,

nu-ți dădeați seama cât e de greu.

Eram născută între actori și mi-era

foarte la îndemână. S-a întâmplat să

fiu nevoită să dau la facultate și să

aflu, astăzi, că, poimăine, este

examenul la facultatea de teatru.

Am învățat două poezii, am luat și

așa am rămas în teatru. Dacă te

apuci de o facultate vocațională, de

artă, de teatru, de pictură, de canto,

trebuie să știi că nu este mai ușoară

decât medicina sau orice altceva.

Nunca în artă nu se măsoară cu

nume. Tu consumi din tine și, deci,

nu te economisești dacă vrei să o faci

bine! Pe studenții mei îi învăț ceea

ce am învățat și eu: ...TEATRU.

Adevărul, realitatea, sinceritatea,

inventivitatea, îi învăț să se

culturalizeze, pentru că eu consider

că un actor prost și incult nu își mai

are locul. Nu întotdeauna reușesc,

dar măcar știu că am încercat. Toată

viața am făcut sacrificii pentru

teatru, în ceea ce mă privește, în

ceea ce privește familia mea. Am o

fică și o nepoată, cărora le-am

alocat mai puțin timp decât ar fi

meritat. Am jucat foarte mult în

provincie, au fost ani de zile în care

făceam naveta de dimineața până

noaptea târziu. Mă felicit pentru

răbdare și pentru perseverență.

Oricât de multe greutăți am

întâmpinat, am mers cu perseve-

rență înainte și am ajuns nu chiar

acolo unde mi-am dorit, dar nu mă

pot plânge. Fiecare rol pe care l-am

interpretat a avut ceva care făcea

parte din mine, pentru că altfel nu

puteam să ajung până acolo.

Niciodată nu am fost tentată să

renunț la cariera mea. Dacă nu eram

conștientă că am îmbătrânit, nu

coboram de pe scenă. Am coborât și

mi-am prelungit cariera în

studențime...Mi-a fost foarte dragă

și îmi este foarte dragă meseria de

actor de teatru și de cinema. M-am

simțit bine atât pe scena de teatru cât

și în film. Sigur că un mic avantaj a

avut filmul, pentru că exprimarea

este mai cu economie de mijloace,

mai interiorizată, cu mai puțină

expansivitate decât în scenă. Am trei

spectacole de școs cu licența

studenților mei. Îmi doresc să iasă

bune, consistente, să fie apreciate, nu

atât pentru mine, cât pentru ei. Vreau

să-și aducă aminte că au terminat

facultatea cu un rol care le-a pus

probleme și că au avut un ajutor în

existența mea lângă ei.”

Profesoara și actrița Margareta

Pogonat s-a născut pe 6 martie, 1933,

la Iași. Tatăl, Alexandru Pogonat, a

fost jurist și ofițer, mort în război în

prima linie, când armata română a

trecut Prutul. Mama sa a fost actriță.

Margareta Pogonat a absolvit

Institutul de Artă Teatrală și

Cinematografică din București în

anul 1959, la clasa profesorului

Alexandru Finți. Desfășoară o bogată

activitate teatrală (Teatrul de stat din

Botoșani, Teatrul Național din Iași,

Teatrul de Stat din Ploiești, Teatrul

Giulești și Teatrul Nottara) și

cinematografică (debut, în 1957, în

filmul „*Păsărea furtunii*”, regia Dinu

Negreanu). Primește Premiul ACIN

de interpretare în 1972 (cu filmul

„*Drum în penumbră*”, regia Lucian

Bratu) și 1973 (cu filmul „*Zestreă*”,

regia Letiția Popa și „*Dragostea*

incepe vineri”, regia Virgil

Calotescu). Îmbinare de forță și

tandree, personajele sale cinemato-

grafice sunt atâtea prin echilibrul și

sobrietatea interpretării.

Desfășoară activitate didactică

după 1990. La Facultatea de Arte -

Spiru Haret predă Artă Actorului.

În prezent, conduce o clasă de anul

III Ciclul I Bologna, companiata de

asistentul universitar Cristian

Toma, catedra de Artele

Spectacolului (Actorie).

Să ne trăiască artiștii care se

încăpățânează să facă teatru, să joace

pe scenă și să-i învețe tainele artei

dramatice pe tinerii viitori actori!

O reverență adâncă și un buchet

de trandafiri înmourați pentru

Doamna Teatrului Românesc

Margareta Pogonat!

PANTEON • PANTEON • PANTEON • PANTEON

VALEA SEACĂ

Ani de zile am mers la Valea Mare așezat sub semnul unei datorii. Știam că acolo a trăit Rebreanu. Acolo a scris. Acolo și-a consumat anii din urmă ai existenței. L-am citit, cred eu, la timp. Revărsările verbului său asupra eforturilor mele de înțelegere a sensurilor existenței, mi-am dat seama cu timpul, s-au consumat aducând fertilitate, revărsând întrebări și îndemnându-mă la răspunsuri plauzibile.

Terminasem facultatea, încheiasem și pregătirea militară, la Cluj fiind, și reveneam spre casă. Înainte de a merge în Năsăud? Și Hordou și Prislop îmi erau mai aproape ca oricând. Întai pe valea Sălăuței, unde n-am scăpat nicio clipă de tropotul apelor repezi în vaduri și de mersul aproape șoptit al cărărilor ce duc la moară. Și mai apoi la Prislop, trecând cu pasul peste pădurea de lemn. Căutând a afla din mers darere știute din citit. Fany Rebreanu își pregătea volumul „Cu satul meu” și îi citisem, în „Viața românească”, fragmente despre geneza „Pădurii spânzuraților” și lucrul la „Ion”. Unde o găseam pe Ana Glanetașu? Întreb un cârd de copii ivit în cale înainte de a pătrunde în Pripasul știut. Nu mi s-a răspuns. Voi înțelege de ce. Prea cruzi pentru asemenea lecturi, copilândrii din fața mea nu citiseră nimic, nu auziseră (ce puteau auzi). Cred că e țata Rodonica, zice într-un târziu o codană, de prin clasa a treia, cred. Care se argumentează: De ea tot întreabă străinii ce intră în sat.

Am fost condus într-acolo. Țata Rodonica aflase ca mai vine careva s-o întrebe de vorbă. Ședea sprijinită de gardul de la drum al unei gospodării de tot obișnuite. O voi menaja scurtând pe cât am putut conversația. Dar, mormântul bărbatului? Înțelege că vreau să ajung acolo. Roagă o nepoțică să ne ducă încolo, pe dealul din spatele ultimului rând de case de peste uliță. Cărdul de copii ne urmează.

Întreb, cât să nu tac: Florica, fata aceea frumoasă foc... Domici să mă ajute, camarazii de drum schimbă priviri, se întreabă din ochii. „Cred că e bunica”, se aude un glas. Convenim să ajungem acolo. Pe coama dealului, mereu înainte. Pătrundem la un moment dat într-o ogradă pustie. Dar chiar în clipele următoare, se deschid porțile de la drum. Gospodarii, tineri, se întorc de la treabă. Rămân surprinși de prezența acestui comandou neinvitat, care le invadează gospodăria. Se lămuresc. „Era vorba de mama mea, spune bunica. Nu mai e în viață.”

Nu părăsesc Prislopul până nu mai limpezesc locuri legate de Titu Nedelea, popa Belciug și ceilalți. În acest apartament spațios din Bd. Marinescu, vizavi de intrarea la Palatul Cotroceni, am întâlnit-o pe Fany Rebreanu. Trecură ani de la vizita mea în ținutul Bistriței și Năsăudului. Îi are alături pe Puia Rebreanu și Radu Vasilescu – fică și ginere. Radu, bărbat prezentabil, a fost cel dintâi crainic sportiv al radioului românesc.

S-au stins cu toții, unul după altul. Puia, care le-a supraviețuit, a avut în minte nașterea a ceea ce vedem azi – Colecția Rebreanu. Scriitorul nu a locuit la această adresă. Soții Rebreanu și-au avut propria locuință pe Bulevard, vizavi de Facultatea de Drept. Locuința a fost de la început a cuplului Puia și Radu. Prin testament această adresă a devenit muzeu. O norocoasă alcătuire de piese relevă zestrea prin creație, obiecte de patrimoniu, de la picturi dedicate la colecția de icoane pe sticlă, de la piesele de mobilier, fiecare cu povestea lui, la inventarul de interior, unde fiecare reper își are istoria lui. Pe acel scaun a stat Rebreanu. Acele tăcămuri, erau folosite de membrii familiei. Pălăria de acolo a fost folosită de prozator.

Organizarea muzeului aparține Puiei. Ea este prezentă în pictura unui prieten de familie, în schema de așezare a obiectelor, în felul cum respiră exponatele, încăperile, așezământul cultural în întregul său.

– Biroul este cel de la Valea Mare. Cuvintele muzeografului Corneliu Lupeș mă electrocutează. Știam această masă de lucru undeva lângă Pitești, la Valea Mare „Acolo unde-n Argeș se varsă Râul Doamnei / Și murmură pe valuri copilaria mea / Ca Negru Vodă care, / descălecând venea / Mi-am ctitorit viața pe dealurile toamnei”. Florica este aproape și voi fi înțeles în drumul meu spre Ion Pillat și gândurile sale.

La Valea Mare, romancierul se instalase în casa de la vie. Când eu am ajuns acolo, abia se dezafectase dispensarul local instalat în încăperile familiei Rebreanu. Casa, oricum fusese înstrăinată după război, de proprietarul de drept – Puia Vasilescu. Acum, când eu ajungeam coborât dintr-o rată intercomunală, prin ferestrele deschise bătea vântul. La parter, o grămadă de cărbuni adăpostită de vremuri. Câteva găște călătoare fără stăpân defilau nestingherite prin interioarele lipsite de întrebuințare ale bucătăriei. Prin bălările din curtea în pantă, în spatele vilei albe, bustul croit în marmură al scriitorului. Culcat pe sol, ca și cum s-ar fi temut să nu-l răpească cineva. Avusesse grijă un copil să-i confere personalitate: cu un creion chimic îi desenasese o mustăcioară a la Erol Flynn.

Voi apuca să vizitez muzeul din vila de la vie, deschis pe la sfârșitul anilor ‘60.

– Dăm, împreună, o fugă până acolo.

Profesorul Corneliu Lupeș, scriitorul, îmi topește entuziasmul. – Muzeul de la Valea Mare s-a închis. Foștii proprietari au redobândit casa.

Nimic de neînțeles până la un punct: Puia a vândut casa, proprietarul a fost expropriat în 1948, fostul proprietar vrea casa înapoi. Și mai dorește să o poată uita o vreme de toate cele.

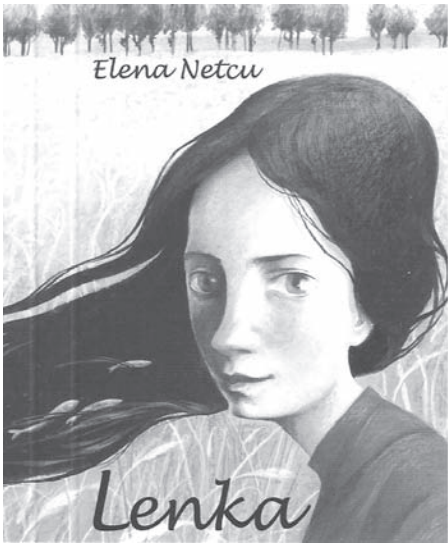
Înțeleg că ne aflăm toți sub incoerența legislației statului de drept. Firesc, are dreptul să revendice tot ce-i permis (Ce ne facem cu cei fără drepturi care își revendică drepturi inexistente? Și ce ne facem cu acele proiecte, înșurubate subred în fluxurile și refluxurile economiei de piață, care clachează?)

Așa este. De ce n-am aborda, însă, punctul, în individualitatea lui, fiecare caz în parte? Moștenitorii doctorului argeșean au tot dreptul la proprietatea restituită pe care o binemerită. Dar dacă pot fi convingși să primească înapoi doar banii conveniți? Ne-ar lăsa, astfel, nouă, celorlalți, dreptul la a ne purta pașii pe sub grinzile sub care, în așteptarea zorilor, un domn statuar, cu ochi mari, sfredelitori, cu o suviță din părul tot mai puțin și tot mai alb, bea cu stăruință cafea, fuma îndârjit. Și scria („Torcea, torcea, fus după fus...)

Nu de alta, dar fără toate acestea, Valea Mare ne-ar deveni de tot obișnuită, neinteresantă, poate chiar ostilă. Ori, de-a dreptul, seacă.

Neagu UDROIU

Studenții noștri, colaboratorii noștri

Elena Netcu: *Sunt un călăreț răătăcind printre clipe*

spațiu multicultural, cu mai multe etnii. Ea poate fi grecoaică, aromână, lipoveancă, ucraineană, românească etc.

Totuși, vă regăsiți în destinul Lenkăi?

Aici sunt foarte multe lucruri de lămurit. În primul rând, este vorba despre realitate și ficțiune. Orice scriitor, după părerea mea transfigurează artistic evenimentele sufletești sau întâmplări din viața reală, dar care în operă nu apar întocmai. Ele sunt îndelung prelucrate, selectate, transpuse, deci lumea ficțională. Intenția mea a fost aceea de a contopi în destinul Lenkăi mai multe destine și m-am gândit, în primul rând, la condiția femeii în vremea comunismului și, în al doilea rând, la fragilitatea omului în fața poverilor de tot felul. Asupra eroinei mele planează, pe de o parte, destinul și, pe de altă parte, societatea. Evenimentele sociale își pun amprenta în mod nefecit asupra vieții ei, cu urcușuri și coborâșuri.

În intervențiile scriitorilor tulcenii, care au prezentat cartea, s-a făcut afirmația că este o carte tristă.

Da, este tristă pentru că este o carte a imperfecțiunii umane în anumite condiții sociale, dar sunt și numeroase scene de umor. Eroii mei sunt plini de slăbiciuni, de păcate, de tentații de tot felul, care, uneori, alunecă în vicii. Dar, oare ce este viața decât acest amestec de bine și rău, de tristețe, de bucurii, de suferințe și înfrângeri. Dincolo de acestea, simțim printre rânduri și bucuria de a trăi, că tomat de aceea greșesc eroii. Oricât de tristă ar fi cartea și oricâte încercări dureroase ar fi trăit eroina, ea merge mai departe, cade, se ridică și trăiește cu speranțe, cu vise.

Este romanul dumneavoastră structurat în două părți? Așa l-ați gândit?

Nu, nu l-am gândit așa, numai că este vorba de două medii sociale diferite, pe care le parcurge eroina. Este vorba, în primul rând, de lumea satului, cu toate frământările, convulsiile sociale determinate de colectivizare, cu sărăcia în care se zbat familiile, dar, în același timp, și dorința eroinei de a se smulge din acest mediu, de a evada pentru aș împlini visul de a ajunge profesoară. În al doilea mediu, este vorba de lumea orașului, de asemenea frământată, cu oameni îngrijorați de ziua de mâine, de rația zilnică și coziile interminabile, este lumea anilor ‘80.

Există, în roman, un țărăn memorabil, dar nu în sens moramețian.

Este un alt spațiu, nord-dobrogean, în care țărânii se simțeau în largul lor nu trudind pământul, ci prinând vreme, adică o lume total diferită, în care peisajul de bălta cu întinderi mari de stuț, cu varietăți de păsări... intrau toate în modul lor de a fi și de a înțelege viața. Aș spune că am creat un personaj antimoramețian, care își dă cu ușurință pământul în cooperativă agriculturii pentru a avea libertatea bălții. Dar, oricum, țărânii mei trăiesc într-o lume fără repere, fără un sistem de valori, trăiesc de azi pe mâine, mulțumindu-se cu puțin, de aceea sunt și foarte ușor de convinși să renunțe la pământ. Însă nu toți.

V-ați depărtat de la adevărul istoric al anilor ‘80?

Aș putea spune că am reușit să creez atmosferă specifică acelor ani, în care nemulțumirile se acutizau, iar eroina trăiește o dublă dramă. Drama unei căsnicii eșuate și drama neputinței de a asigura confortul zilnic pentru propriii copii.

Romanul este trist pentru că eroina n-a avut parte de iubire?

Nu. Eu n-am gândit asta. Am scris romanul cu bucurie. Îmi iubesc eroii, cu toate păcatele lor. Eroina mea cade, dar se ridică și merge mai departe, pentru că iubște viața, cu toate loviturile pe care le-a primit. Ea poartă răspunderea creșterii copiilor, devine puternică și își acceptă cu luciditate destinul. Totmai de aceea am lăsat-o într-un vis pentru că numai visul ne mai salvează. Dar există, în plan real, și sugestia reîntoarcerii lui Miloș, ajuns acum la vârsta maturității, dar numai atât. Se insinuează că, de fapt, Miloș nu s-a înecat, ci că ar fi plecat în America. Însă, Lenka nu știe. E un final deschis, lăsând mai multe posibilități de interpretare.

V-ați gândit că s-ar putea face un scenariu de film după această carte?

E departe până atunci. Nici nu îndrăznesc să visez. Depinde de receptarea criticii, de șansa pe care ar putea s-o aibă cartea mea dacă ar ajunge în mâna unui regizor și ar dori să-i dea viață cu mijloace cinematografice. Nici un scriitor nu poate anticipa destinul favorabil sau nefavorabil al cărții sale. Cert este că orice carte își așteaptă publicul, ea se înscrie într-un orizont de așteptare și moare sau trăiește prin public. Am pus tot sufletul în realizarea acestei cărți cu credința că acolo este o fărâmi din pulsația vieții, că acolo este un spațiu mai puțin exploatat în literatura română, spațiu nord-dobrogean.

Ce proiecte aveți?

Am în proiect un roman fantastic. Sunt fascinată de miraculosul folcloric. Am auzit multe povești în copilăria mea de la bătrânii satului, care ar putea constitui nucleul epice fantastice. Lucrez, de asemenea, la o carte de fabule și am terminat un manuscris de poezii pentru copii *Povești cu șoareci și pisici pe înșelesul celor mici*. Asta ar fi a doua carte pentru copii, alături de *Puiu Moț*, carte pe care am lansat-o pe 3 decembrie 2010.

Și totuși, ați scris poezie toată viața.

Poezia rămâne pentru mine esențială. Este o coordonată a sufletului. Mă retrag în zona poeziei în clipele de singurătate. În general, sunt o singuratică. Iubesc natura... vara stau într-o casă de vacanță pe malul Dunării. Locul acela este un vis, *Eterna reîntoarcere* - cum ar spune Eliade. Am o permanentă neliniște, pe care, uneori, o revărs în cuvinte. Sunt un călăreț răătăcind printre clipe. Un Don Quijote călând semele trecerii prin viață, cum zicea Eminescu: *Clipa cea repede ce ni s-a dat*.

Dorina PARASCHIV, studentă, anul I, Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

Colinde și cântece de Crăciun cu Corul Preludiu, la Sala Radio

Corul de cameră *Preludiu* susține un concert extraordinar de colinde și cântece de Crăciun la Sala Radio, luni 20 decembrie, ora 19.00. Concertele de Crăciun ale Corului *Preludiu* al Centrul Național de Artă *Tinerimea Română* sunt, deja, o tradiție. Rafinamentul interpretării, frumusețea repertoriului abordat, charisma și umorul dirijorului Voicu Enăchescu, care de multe ori renunță la postura sobră a conducătorului tradițional de cor, în favoarea uneia mai relaxată și mai apropiată de public – iată „ingredientele” unui concert de succes, gata să recreeze magia Crăciunului, de neocolit pentru iubitorii artei autentice de cea mai înaltă calitate.

De la apariția sa și până în prezent, formația a parcurs un drum ascendent, care a consolidat, cu fiecare concert, an după an, prestigiul coralei. Secretul rezidă, desigur, în talentul și muzicalitatea nativă a coriștilor, dublate de aprofundate studii muzicale, dar, fără îndoială, trebuie căutat și în muzicalitatea, rafinamentul și deosebitul simț artistic al dirijorului.

Programele Televiziunii România de Mâine și RRM Student FM

TVRM Educațional

LUNI – 20 decembrie 2010

06:00 Promo USH
06:05 **Cronica scepticului** (r)
06:30 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi** (r)
08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 **Aplauze pentru harețiști**. Emisiune de Carmen Stoianov
09:00 **Nimic fără lege**. Emisiune de Florin Făiniși
09:30 **Film pentru copii – Pădurea albastră**. Realizator Dumitru Cucu
11:10 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
11:30 **Adevăratele stele**. Emisiune de Sorin Lupașcu (r)
13:00 **Academica – Știință**. Emisiune de Alexandru Mironov
14:00 **TVRM-edicina. Prof. univ. dr. Dorin Sarafoleanu la dispoziția dvs.**
14:58 Promo USH
15:00 **Dor de-acasă**. Emisiune de divertisment Realizator Puiu Stoicescu
17:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**. Emisiune de Viorel Popescu
18:00 **Dobrogea creștină – Sfânta Arhiepiscopie a Tomisului**. Emisiune de Mihail Diaconescu
18:30 **Stagiunea muzicală TVRM**. Emisiune de Stela Cristea
19:00 **Comorile orașului**. Emisiune de Cezar Lungu
19:30 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
20:00 **Apel telefonic**. Emisiune de George Nicolau
21:00 **Vedetele și fanii lor – Invitații echipa feminină de spadă, Alexandru Mironov** Emisiune de Narcisa Teaciu
22:00 **Harețiștii – Sesiunea omagială „Spiru Haret 160”** Emisiune de Cristian Vasile
22:30 **Film documentar – Tehnologia azi**
23:00 **Contrapunct**. Emisiune de George Marinescu
00:00 **Academica – Știință** (r)
04:00 **Apel telefonic** (r)
05:00 **Invitatul de la ora 13** (r)

MARȚI – 21 decembrie 2010

06:00 Promo USH
06:05 **Harețiștii** (r)
06:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
07:00 **Grădina cu statui** (r)
08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 **La sfat cu medicul**. Emisiune de Irina Haidetș
09:00 **Gândești, deci exiști**. Emisiune de Victoria Duțu
09:30 **Opera pentru copii – Bărbierul din Sevilla**
10:30 **Am venit cu drag la voi**. Emisiune de Georgel Nucă
12:30 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
13:00 **Invitatul de la ora 13 – Invitată Nico**. Emisiune de Sorin Lupașcu
14:00 **Din sălile de concert**. Emisiune de Mihai Dărie
14:30 **Un răspuns pentru fiecare**. Emisiune de Simona Șerban
15:00 **Film artistic: Jack London** (SUA)
16:30 **Rapodie de iarnă – film cu datini și obiceiuri de Crăciun**
17:00 **Grădina cu statui**. Emisiune de Neagu Udroui
18:00 **Dobrogea creștină – Sfinții Apostoli Petru și Pavel**. Emisiune de Mihail Diaconescu
18:30 **Mama, tata, ziaarele și eu**. Emisiune de Viorel Popescu
19:00 **istoria cu învățătură**. Emisiune de Valeriu Răpeanu
20:00 **Recital muzical**. Emisiune de Dumitru Cucu

TVRM Cultural

LUNI – 20 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
06:30 **Cronica scepticului** (r)
07:00 **Academia copiilor** (r)
08:00 **Mapamond cultural**
08:30 **Stele de mâine**
09:00 **Panteon** (r)
09:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
11:30 **Echipele „Gusti”** (r)
12:30 **Șlagăr fix**
13:00 **Ecumenica** (r)
14:00 **TVRM-edicina – direct**
15:00 **Dor de-acasă** (r)
17:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
18:00 **USH după 20 de ani** (r)
18:30 **Recital muzical** (r)
19:00 **Aplauze pentru harețiști**
19:30 **La sfat cu medicul**
20:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)
21:00 **Cărți în instanță**
22:00 **Film serial**
22:45 **Șlagăr fix**
23:00 **TVRM-edicina** (r)
00:00 **Echipele „Gusti”** (r)
01:00 **Am venit cu drag la voi** (r)
03:00 **Ecumenica** (r)
04:00 **Cărți în instanță** (r)
05:00 **TVRM-edicina** (r)

MARȚI – 21 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
06:30 **Nimic fără lege** (r)
07:00 **Contrapunct**
08:00 **Mapamond cultural**
08:30 **Stele de mâine**
09:00 **Generalul Cinema** (r)
09:30 **La sfat cu medicul** (r)
10:00 **Film artistic străin**
Lungul drum spre casă (SUA, 1998)(r)
11:30 **Agricultura și alimentația** (r)
12:30 **Circulați, vă rog!**
13:00 **Invitatul de la ora 13 – direct**
14:00 **Știință și spiritualitate**
15:00 **Film serial** (r)
15:45 **Șlagăr fix** (r)
16:00 **Stagiune muzicală TVRM**
16:30 **Biblioteca virtuală** (r)
17:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
18:00 **Academia copiilor** (r)
19:00 **Românul, cetățean european** (r)

20:30 **Nocturna – Marile dileme ale anului sportiv și fotbalistic 2010**. Emisiune de Mugur Popovici
22:00 **Ani de liceu – Târg de Crăciun la liceul „Aurel Vlaicu” din București**. Emisiune de Denisa Șerban și Cristian Vasile
22:30 **Film documentar- Tehnologia azi**
23:15 **Teatrul în fotoliul de acasă**. Emisiune de Viorel Popescu (r)
00:00 **Grădina cu statui**. Emisiune de Alexandru Mironov
04:00 **La hanul morăriței** (r)
05:00 **Călători în timp** (r)

MIERCURI – 22 decembrie 2010

06:00 Promo USH
06:10 **Ani de liceu** (r)
06:40 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
07:00 **Contrapunct** (r)
08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 **Virtuți și vicii**. Emisiune de Alexandru Lucinescu
09:00 **Românul, cetățean european**. Emisiune de Cristina Păușan-Nuică
09:30 **En garde!** Emisiune de Carmen Fulger
10:30 **Scena ca istorie**. Emisiune de Violeta Screciu
11:30 **Lumea văzută de aproape**. Emisiune de Neagu Udroui
12:30 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
13:00 **Concert de colinde**. Emisiune de Dumitru Cucu
14:00 **TVRM-edicina. Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.**
15:00 **Galele TVRM organizate de Societate Națională Spiru Haret pentru Educație Științifă și Cultură**
16:30 **Film artistic – Capitanul Apache** (SUA)
18:00 **Dobrogea creștină – Sfânta Elena de la mare**. Emisiune de Mihail Diaconescu
18:30 **Mama, tata, ziaarele și eu**. Emisiune de Viorel Popescu
19:00 **Lumea văzută de aproape**. Emisiune de Neagu Udroui
20:00 **Noi consumatori**. Emisiune de Mihail Dumitru Sandu
20:30 **Circulați, vă rog!** Emisiune de George Nicolau
21:00 **Academica – Economia pentru cine?** Emisiune de Ilie Șerbănescu
22:00 **Lumea sporturilor – Gala fotbalului românesc 2010**. Emisiune de Cristina Matei
22:30 **Film documentar- Filme, filme, filme**
23:00 **Contrapunct**. Emisiune de George Marinescu
00:15 **Galele TVRM** (r)
04:00 **istoria cu învățătură** (r)
05:00 **Vedetele și fanii lor** (r)

JOI – 23 decembrie 2010

06:00 Promo USH
06:10 **Lumea sporturilor** (r)
06:40 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
07:00 **Lumea văzută de aproape** (r)
08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 **Echipele Gusti**. Emisiune de Florian Tănăsescu
09:30 **Opera pentru copii – Pacific dream**
10:30 **Concert de colinde susținut de Corul preluđu de la Centrul Cultural Tinerimea Română**. Emisiune de Dumitru Cucu
11:00 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
11:30 **Film artistic – Mica Prințesă** (SUA)
13:00 **La hanul morăriței**. Emisiune de Paulina Irimia
14:00 **TVRM-edicina. Prof. univ. dr. Andrei Fircică la dispoziția dvs**
15:00 **Concert de colinde de Crăciun de la Sala Radio**. Emisiune de Dumitru Cucu
16:00 **Film pentru copii – Peștele verde**. Realizator Dumitru Cucu

19:30 **Comorile orașului**
20:00 **Mama, tata, ziaarele și eu**
20:30 **Nocturna** – direct
22:00 **Film serial**
22:45 **Șlagăr fix**
23:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
00:00 **Nimic fără lege** (r)
00:30 **Știință și spiritualitate** (r)
01:30 **Academia copiilor** (r)
02:30 **Invitatul de la ora 13** (r)
03:30 **Nocturna** (r)
05:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)

MIERCURI – 22 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
06:30 **Circulați, vă rog** (r)
07:00 **Femeia, adevăr și poveste** (r)
08:00 **Mapamond cultural**
08:30 **Stele de mâine**
09:00 **Parodi press** (r)
09:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
10:00 **Nocturna** (r)
11:30 **Am venit cu drag la voi**
13:30 **Deutsche Welle** (r)
14:00 **TVRM-edicina – direct**
15:00 **Film serial** (r)
15:45 **Șlagăr fix** (r)
16:00 **Vedetele și fanii lor** (r)
17:00 **Cărți în instanță** (r)
18:00 **Viața ca un spectacol** (r)
19:00 **La Hanul Morăriței** (r)
20:00 **Mama, tata, ziaarele și eu**
20:30 **Noi, consumatori**
21:00 **Echipele „Gusti”**
22:00 **Film serial**
22:45 **Șlagăr fix**
23:00 **TVRM-edicina** (r)
00:00 **Vedetele și fanii lor** (r)
01:00 **Cărți în instanță** (r)
02:00 **Viața ca un spectacol** (r)
03:00 **La Hanul Morăriței** (r)
04:00 **Echipele „Gusti”** (r)
05:00 **TVRM-edicina** (r)

JOI – 23 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
06:30 **Scrisori de acreditare** (r)
07:00 **Contrapunct**
08:00 **Mapamond cultural**
08:30 **Stele de mâine**
09:00 **Nimic fără lege** (r)
09:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
10:00 **Galele TVRM** (r)
11:30 **Adevăratele stele** (r)

18:00 **Dobrogea creștină – Sfântul Andrei**. Emisiune de Mihail Diaconescu
18:30 **Mama, tata, ziaarele și eu**. Emisiune de Viorel Popescu
19:00 **Agricultura și alimentația retrospectivă**. Emisiune de Constantin Predilă
20:00 **Întâlnire cu folclorul**. Emisiune de Theodora Popescu
20:30 **Atelier TV studențesc – Bucureștiul de altădată, Craii de Curtea Veche** Emisiune de Ciprian Vasilescu
21:00 **Academica – Cărți în instanță**. Emisiune de Florin Rotaru
22:15 **Lauri pentru liceeni – Teatru liceal la Palatul Copiilor**. Emisiune de Cristina Matei
22:30 **Film documentar – Absolut minunat**
23:00 **Consum cultura**. Emisiune de George Stanca
00:00 **Agricultura și alimentația**
04:00 **Nocturna** (r)
05:30 **Deschide cartea!** (r)

VINERI – 24 decembrie 2010

06:00 Promo USH
06:10 **Lauri pentru liceeni** (r)
06:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
07:00 **Contrapunct** (r)
08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 **Călători în timp – Împletirea tradiției cu religia**. Emisiune de Violeta Screciu
09:30 **Copii colindă: Radu Condurache, Giulia Cismaru, Adnana Dinea, Gabriel Andrei, Samir Ionescu**. Emisiune de Georgel Nucă
10:30 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
11:00 **Crăciun – între obiceiuri și tradiție**. Emisiune de Sorin Bejan
12:00 **Concert de colinde de la Sala Radio**. Emisiune de Dumitru Cucu
12:30 **Calendar cultural – de sărbători**. Emisiune de Ion Dodu Bălan
13:00 **Femeia – adevăr și poveste** – Sofia Vicoavea.Emisiune de Ana Maria Ghiur
14:00 **Reverie de Crăciun – balet Spărgătorul de nuci**. Emisiune de Mihai Dărie
14:30 **Cronica ST**. Emisiune de Cristian Român
15:00 **Spre Bethlehem treceau păstori – colinde**. Realizator Sorin Bejan
15:30 **Recital muzical**. Emisiune de Dumitru Cucu
16:00 **Panteon**. Emisiune de Neagu Udroui
16:30 **Film artistic: Poveste cu căței** (Austria)
18:30 **Dobrogea creștină – La Basilica Forensis**. Emisiune de Mihail Diaconescu
19:00 **Crăciun – între obiceiuri și tradiție**. Emisiune de Sorin Bejan
20:00 **Apel telefonic – Corul Andante**. Emisiune de George Nicolau
21:00 **Casă dulce românească ediție specială**. Emisiune de Cătălin Maximciuc
22:00 **Performerii în arenă – spectacol de sărbători al elevilor ilfoveni**. Emisiune de Cristian Vasile
22:30 **Cinefilia**. Emisiune de Daniel Paraschiv
23:00 **La hanul morăriței – În ajun de Crăciun**. Emisiune de Paulina Irimia
00:00 **Concert de colinde de la Sala Radio**. (r)
04:00 **Apel telefonic** (r)
05:00 **Atelier TV studențesc** (r)

SÂMBĂȚĂ – 25 decembrie 2010

06:00 Promo USH
06:10 **Performerii în arenă** (r)
06:30 **Casă dulce românească** (r)
07:30 **Vorbiți, scrieți românește** (r)
08:00 **Academia copiilor**. Emisiune de Irina Haidetș
09:00 **Crăciunițele lui Moș Crăciun**. Emisiune de Dumitru Lupu
13:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
14:00 **TVRM-edicina** – direct
15:00 **Film serial** (r)
15:45 **Șlagăr fix** (r)
16:00 **Grădina cu statui** (r)
17:00 **Nocturna** (r)
18:30 **Vedetele și fanii lor**
19:30 **Cronica scepticului** (r)
20:00 **Mama, tata, ziaarele și eu**
20:30 **Virtuți și vicii**
21:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
22:00 **Film serial**
22:45 **Șlagăr fix**
23:00 **TVRM-edicina** (r)
00:00 **Galele TVRM** (r)
01:30 **Cronica scepticului** (r)
02:00 **Adevăratele stele** (r)
03:30 **Grădina cu statui** (r)
04:30 **Virtuți și vicii** (r)
05:00 **TVRM-edicina** (r)

VINERI – 24 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
06:30 **Noi, consumatori** (r)
07:00 **Arhiva TVRM**
08:00 **Mapamond cultural**
08:30 **Stele de mâine**
09:00 **Aplauze pentru harețiști** (r)
09:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
10:00 **En garde!** (r)
11:00 **Atelier TV studențesc**
11:30 **Cronica ST** (r)
12:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
13:00 **Comorile orașului** (r)
13:30 **Deutsche Welle** (r)
14:00 **Lumea văzută de aproape** (r)
15:00 **Film serial** (r)
15:45 **Șlagăr fix** (r)
16:00 **Echipele „Gusti”** (r)
17:00 **Calea Lactee** (r)
18:00 **Cinefilia** (r)
18:30 **Scrisori de acreditare** (r)
19:00 **Consum cultura** (r)
20:00 **Mama, tata, ziaarele și eu**
20:30 **Nimic fără lege**
21:00 **La Hanul Morăriței**
22:00 **Românul, cetățean european**
22:30 **Femeia, adevăr și poveste**
23:30 **Stagiunea muzicală TVRM** (r)
00:00 **Atelier TV studențesc** (r)
00:30 **En garde!** (r)
01:30 **La Hanul Morăriței** (r)
02:30 **Lumea văzută de aproape** (r)
03:30 **Calea Lactee** (r)
04:30 **Românul, cetățean european** (r)
05:00 **Consum cultura** (r)

10:00 **Slujba de Crăciun – transmisiune directă**. Emisiune de Sorin Bejan
12:00 **Întâlnire cu folclorul** – ediție specială. Emisiune de Theodora Popescu
12:30 **Concert de colinde**. Emisiune de Dumitru Cucu
12:57 Promo
13:00 **Crăciunul la En garde!** Emisiune de Carmen Fulger
14:00 **Un actor în culise – Julieta Strâmbeanu**. Emisiune de Viorel Popescu
14:30 **Adevăratele stele – Spectacol în memoriam Mihaela Runceanu**. Invitați Stela Enache, Marian Stere, Alina Sorescu, Corina Chiriac, Ioan Radu, Minodora Dediș, Rodica Tudor. Emisiune de Sorin Lupașcu
15:58 Promo
16:00 **Magazin de week-end – Colinde la Muzeul Cotroceni**. Emisiune de Marius Voicu
16:30 **Cinepanorama**. Emisiune de Eugen Anasiu
17:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi – Concert de colinde cu Corul Preludiu la Sfântul Iosif**
18:30 **Teatrul în fotoliul de acasă – La o cafea cu Moș Crăciun**. Emisiune de Viorel Popescu
19:30 **Am venit cu drag la voi – ediție specială de Crăciun: grupuri de colindători din Banat, Oltenia, Mureș, Sibiu, Oradea, Ciobanii din Vaideeni** Emisiune de Georgel Nucă
21:30 **Film artistic: Crăciun cu peripeții** (Austria)
23:00 **Crăciun la Viena – concert**. Realizator Daniel Paraschiv
00:30 **Adevăratele stele** (r)
02:00 **Viața ca un spectacol** (r)
03:00 **Academica Știință** (r)
04:00 **Am venit cu drag la voi** (r)

DUMINICĂ – 26 decembrie 2010

06:00 Promo USH
06:10 **Slujba de Crăciun** (r)
08:00 **Ecumenica – Crăciun între obiceiuri și Sfânta Tradiție**. Emisiune de Sorin Bejan
09:00 **Concert de colinde**. Realizator Sorin Bejan
09:30 **Basmele copilăriei – Moș Crăciun și invitații lui**. Emisiune de Carmen Fulger
10:30 **Film artistic: Max și Katrin** (Austria)
12:00 **Starea de duminică**. Emisiune de Sorin Bejan
12:30 **Scena ca istorie spectacole și atmosfera de sărbători la teatre**. Emisiune de Violeta Screciu
13:30 **Miorița – antologie de folclor tradițional**. Emisiune de Ioan Filip
14:00 **Moș Crăciun la harețiști**. Emisiune de Viorel Popescu
16:00 **În căutarea folk-ului pierdut – Colinde cu Maria Gheorghiu**. Emisiune de Maria Gheorghiu
17:00 **Scrisori de acreditare – Târgul Internațional de Crăciun al Ambasadorilor** Emisiune de Mihaela Mihailide
17:30 **Dor de-acasă**. Emisiune de divertisment Realizator Puiu Stoicescu
19:30 **Grădina cu statui**. Emisiune de Neagu Udroui
20:30 **Galele TVRM organizate de Societate Națională Spiru Haret pentru Educație Științifă și Cultură** – ediție specială de colinde și cantece tradiționale Emisiune de Georgel Nucă
22:00 **Film artistic: O bucurie de zahăr** (Austria)
23:30 **Cafe concert**. Emisiune de Sorin Petre
00:00 **Dor de-acasă** (r)
03:00 **Galele TVRM** (r)
05:00 **Scena ca istorie** (r)

SÂMBĂȚĂ – 25 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine**
06:30 **Gândești, deci exiști**
07:00 **Contrapunct**
08:00 **Întâlnire cu folclorul – ediție specială**
08:30 **Stele de mâine**
09:00 **Atelier studențesc**
09:30 **Mama, tata, ziaarele și eu**
10:00 **Slujba de Crăciun – transmisie directă**
12:00 **Academia copiilor – ediție specială**
13:00 **Crăciunul la Viena**
14:30 **Colinde cu Maria Gheorghiu**
15:30 **Gândești deci exiști – ediție specială**
16:00 **Adevăratele stele**
17:30 **Virtuți și vicii**
18:00 **La o cafea cu Moș Crăciun – teatru**
19:00 **Aplauze pentru harețiști**
19:30 **Colinde de Crăciun**
20:00 **Generalul Cinema**
20:30 **Cronica scepticului**
21:00 **Am venit cu drag la voi – ediție de Crăciun**
22:30 **Lumea văzută de aproape**
23:30 **Femeia – adevăr și poveste**

DUMINICĂ – 26 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine**
06:30 **Aplauze pentru harețiști**
07:00 **Gândești, deci exiști** (r)
07:30 **Stagiunea muzicală**
08:00 **Cronica ST**
08:30 **Stele de mâine**
09:00 **Deutsche Welle**
09:30 **Noi, consumatori** – ediție specială
10:00 **Ecumenica** – ediție specială
11:00 **Moș Crăciun la harețiști**
13:00 **Întâlnire cu folclorul**
13:30 **Grădina cu statui**
14:30 **Parodi press**
15:00 **Concert de colinde**
15:30 **Cinefilia**
16:00 **Scrisori de acreditare** – ediție specială
16:30 **Consum cultura**
17:30 **Dor de-acasă – ediție specială**
19:00 **Panteon**
20:00 **En-garde** – ediție specială
21:00 **Film artistic străin – Max și Katrin**
22:30 **Biblioteca virtuală**
23:00 **Colinde de Crăciun**

RADIO ROMÂNIA DE MÂINE — STUDENT FM

LUNI – VINERI

07.00-10.00
BUNĂ DIMINEAȚA USH!
Realizator: Tiberiu Ursan
10.00-13.00
TACHE ȘI FACE
Realizator: Robert Tache
13.00-16.00
CUTIA PANDOREI
Realizator: Kristine
Marți 13.00-14.00 – INVITATUL DE LA ORA 13
Realizator: Sorin Lupașcu
16.00-19.00
FRESH NEWS
Realizatori: Otilia Zamfir
19.00-22.00
DESTRESEARA
Realizator: Maria Ilie
22.00-23.00
Luni-Joi MUZICĂ
Vineri 00.00-06.00 – NIGHT FEVER
23.00-24.00
Luni-Joi CAFÉ NOCTURN
Realizator: Luminița Bondrea
Luni 00.00-01.00 PRINTRE RÂNDURI (r)
Realizatori: Otilia Zamfir
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Marți 00.00-02.00 – TOP 30 (r)
Realizatori: Alex Crăciun și Alina Toma
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Miercuri 00.00-02.00 – 80 REMEMBER (r)
Realizator: Robert Tache
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Joi 00.00-01.00 – Metamorfoza
Realizator: Marru
01.00-07.00 – NIGHT FEVER

SÂMBĂȚĂ – DUMINICĂ

06.00-09.30
MUZICĂ
09.30-10.00
MINI RADIO SHOW
Realizator: Irina Haidetș
10.00-12.00
MATINAL DE WEEK-END
Realizator: Alina Toma
12.00-13.00
Sâmbătă – MUZICĂ
Duminică – OMUL DIN SPATELE PERSONALITĂȚII
Realizator: Maria Ilie
13.00-17.00
SIESTA DE WEEK-END.
Realizator: Alina Toma
17.00-18.00
Sâmbătă – MUZICĂ
Duminică – PRINTRE RÂNDURI
Realizator: Otilia Zamfir
18.00-20.00
Sâmbătă – 80 REMEMBER
Realizator: Robert Tache
Duminică – TOP 30
Realizatori: Alex Crăciun și Alina Toma
20.00-23.00
MUZICĂ
23.00-00.00
CAFÉ NOCTURN
Realizator: Luminița Bondrea
00.00-07.00
NIGHT FEVER

O emoționantă repetiție pentru seara de Crăciun

Colinde din bătrâni cu Ștefan Hrușcă

Vă mărturisesc, o fac cu mâna dreaptă pe inimă, că am fost la concertul de colinde susținut de Ștefan Hrușcă. Melodii frumoase, cuvinte memorabile, brazi cu podoabe, oameni emoționați, trăiri puternice.

Când Ștefan Hrușcă început să vorbească despre colaborarea cu Adrian Păunescu, toată sala a aplaudat frenetic. Amintirea profesorului de la Universitatea *Spiru Haret* a fost evocată de Hrușcă în cuvinte cu adevărat mișcătoare. Învățătorul din Borșa Maramureșului este invitat să cânte la Cănelul Flacăra în anul 1981. Așa s-a schimbat viața sa. De pe scena Sălii Palatului, spectatorii au auzit câteva întâmplări cu Adrian Păunescu, în următorii ani, când au apărut melodii pe versuri memorabile. (Aici îmi amintesc, cu mare plăcere, de numărul special dedicat de *Opinia națională* vieții marelui poet, profesor și patriot, care a fost, este și o să rămână Adrian Păunescu)

După acest memorabil concert, am dorit să aflu, pentru cititori, opinia celor care au avut privilegi

Programele Televiziunii *România de Mâine*

TVRM Educațional

LUNI – 27 decembrie 2010

06:00 Promo USH
 06:05 **Cronica scepticului** (r)
 06:30 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi** (r)
 08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
 08:30 **Aplauze pentru haretști**. Emisiune de Carmen Stoianov
 09:00 **Nimic fără lege**. Emisiune de Florin Făiniși
 09:30 **Film artistic: Piratul dansator (SUA)** (1936) Genul dramă / romance; Conform reglementărilor CNA filmul poate fi vizionat de copii cu acordul părinților;
 11:10 **Festivalul de Teatru pentru Elevi George Constantin**
 11:30 **Adevăratele stele**. Emisiune de Sorin Lupașcu (r)
 13:00 **Academica – Știință**. Emisiune de Alexandru Mironov
 14:00 **TVRM-edicina**. Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs.
 14:58 Promo USH
 15:00 **Dor de-acasă**. Emisiune de divertisment Realizator Puiu Stoicescu
 17:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**. Emisiune de Viorel Popescu
 18:00 **Dobrogea creștină – Mănăstirea Dervent**, Emisiune de Mihail Diaconescu
 18:30 **Stagiunea muzicală TVRM**. Emisiune de Stela Cristea
 19:00 **Comorile orașului**. Emisiune de Cezar Lungu
 19:30 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
 20:00 **Apel telefonic**. Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Vedetele și fanii lor – Invitați echipa feminină de spadă, Alexandru Mironov** Emisiune de Narcisa Teaciu
 22:00 **Harețisti – Balul bobocilor la USH**. Emisiune de Denisa Șerban
 22:30 **Film documentar – Tehnologia azi**
 23:00 **Contrapunct**. Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Academica – Știință** (r)
 04:00 **Apel telefonic** (r)
 05:00 **Invitatul de la ora 13** (r)

MARȚI – 28 decembrie 2010

06:00 Promo USH
 06:05 **Harețisti** (r)
 06:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
 07:00 **Grădina cu statui** (r)
 08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
 08:30 **La sfat cu medicul**. Emisiune de Irina Haidet
 09:00 **Gândești, deci exiști**. Emisiune de Victoria Dușu
 09:30 **Film pentru copii – Criza SRL**. Realizator Dumitru Cucu
 10:30 **Am venit cu drag la voi**. Emisiune de Georgel Nucă
 12:30 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
 13:00 **Invitatul de la ora 13 – Invitat Ladies**. Emisiune de Sorin Lupașcu
 14:00 **Din sălile de concert**. Emisiune de Mihai Darie
 14:30 **Un răspuns pentru fiecare**. Emisiune de Simona Șerban
 15:00 **Concert simfonic – Christmas in Viena 2007**
 16:30 **TVRM alături de elevi în 2010**. Emisiune de Denisa Șerban
 17:00 **Lângă bradul înstelat – emisiune cu tineri soliști de muzică ușoară**
 18:00 **Dobrogea creștină – Sfinții Apostoli Petru și Pavel**. Emisiune de Mihail Diaconescu
 18:30 **Mama, tata, ziaarele și eu**. Emisiune de Viorel Popescu

TVRM Cultural

LUNI – 27 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
 06:30 **Cronica scepticului** (r)
 07:00 **Academia copiilor** (r)
 08:00 **Mapamond cultural**
 08:30 **Stele de mâine**
 09:00 **Panteon** (r)
 09:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
 11:30 **Echipele „Gusti”** (r)
 12:30 **Șlagăr fix**
 13:00 **Ecumenica** (r)
 14:00 **TVRM-edicina – direct**
 15:00 **Dor de acasă** (r)
 17:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
 18:00 **USH după 20 de ani** (r)
 18:30 **Recital muzical** (r)
 19:00 **Aplauze pentru haretști**
 19:30 **La sfat cu medicul**
 20:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)
 21:00 **Cărți în instanță**
 22:00 **Film serial**
 22:45 **Șlagăr fix**
 23:00 **TVRM-edicina** (r)
 00:00 **Echipele „Gusti”** (r)
 01:00 **Am venit cu drag la voi** (r)
 03:00 **Ecumenica** (r)
 04:00 **Cărți în instanță** (r)
 05:00 **TVRM-edicina** (r)

MARȚI – 28 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
 06:30 **Nimic fără lege** (r)
 07:00 **Contrapunct**
 08:00 **Mapamond cultural**
 08:30 **Stele de mâine**
 09:00 **Generalul Cinema** (r)
 09:30 **La sfat cu medicul** (r)
 10:00 **Film artistic străin**
Crăciun cu peripeții (Austria, 2009)(r)
 11:30 **Agricultura și alimentația** (r)
 12:30 **Circulați, vă rog!**
 13:00 **Invitatul de la ora 13 – direct**
 14:00 **Știință și spiritualitate**
 15:00 **Film serial** (r)
 15:45 **Șlagăr fix** (r)
 16:00 **Stagiune muzicală TVRM**
 16:30 **Biblioteca virtuală** (r)
 17:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
 18:00 **Academia copiilor** (r)
 19:00 **Românul, cetățean european** (r)
 19:30 **Comorile orașului**
 20:00 **Mama, tata, ziaarele și eu**

19:00 **Istoria cu învățătură**. Emisiune de Valeriu Răpeanu
 20:00 **Recital muzical**. Emisiune de Dumitru Cucu
 20:30 **Nocturna** - Octavian Belu, Duckadam, Samungi, Belodedici, Cornel Dinu, Lupsescu, Raducanu și alții la „Nocturnele” TVRM. Emisiune de Mugur Popovici
 22:00 **Ani de liceu** – Concert de sărbători la Liceul de Artă din Ploiești. Emisiune de Teodora Zincă
 22:30 **Film documentar – Tehnologia azi**
 23:15 **Teatrul în fotoliul de acasă**. Emisiune de Viorel Popescu (r)
 00:00 **Grădina cu statui**. Emisiune de Cezar Lungu
 04:00 **La hanul morăriței** (r)
 05:00 **Călători în timp** (r)

MIERCURI – 29 decembrie 2010

06:00 Promo USH
 06:10 **Ani de liceu** (r)
 06:40 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
 07:00 **Contrapunct** (r)
 08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
 08:30 **Virtuți și vicii**. Emisiune de Alexandru Lucinescu
 09:00 **Românul, cetățean european**. Emisiune de Cristina Păușan-Nuică
 09:30 **Film pentru copii – Mulineta roșie**. Realizator Dumitru Cucu
 11:30 **Ritm, culoare, bucurie – Tinere talente în spectacolul „Dance World”** Emisiune de Mugur Popovici
 12:30 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
 13:00 **Autografe muzicale**. Emisiune de Dumitru Cucu
 14:00 **TVRM-edicina**. Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
 15:00 **Galele TVRM organizate de Societate Națională Spiru Haret pentru Educație Știință și Cultură**
 16:30 **Concert simfonic – Concert of symphonic entertainment 1996**
 18:00 **Dobrogea creștină – Sfântul Ioan Botezatorul**. Emisiune de Mihail Diaconescu
 18:30 **Mama, tata, ziaarele și eu**. Emisiune de Viorel Popescu
 19:00 **Lumea văzută de aproape**. Emisiune de Neagu Udroui
 20:00 **Noi consumatori**. Emisiune de Mihail Dumitru Sandu
 20:30 **Circulați, vă rog !** Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Academica – Economia pentru cine?** Emisiune de Ilie Șerbănescu
 22:00 **Lumea sporturilor – Retrospectiva anului sportiv 2010**. Emisiune de Cristina Matei
 22:30 **Film documentar – Filme, filme, filme**
 23:00 **Contrapunct**. Emisiune de George Marinescu
 00:15 **Galele TVRM** (r)
 04:00 **Istoria cu învățătură** (r)
 05:00 **Vedetele și fanii lor** (r)

JOI – 30 decembrie 2010

06:00 Promo USH
 06:10 **Lumea sporturilor** (r)
 06:40 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
 07:00 **Lumea văzută de aproape** (r)
 08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
 08:30 **Echipele Gusti**. Emisiune de Florian Tănăsescu
 09:30 **Film pentru copii – Dramaticus**. Realizator Dumitru Cucu
 11:00 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
 11:30 **Concert simfonic – Bethlehem 2000**
 13:00 **La hanul morăriței**. Emisiune de Paulina Irimia (r)
 14:00 **TVRM-edicina**. Prof. univ. dr. Andrei Firică la dispoziția dvs
 15:00 **Parada obiceiurilor de Anul Nou la Muzeul Satului**
 16:00 **River Dance**. Realizator Daniel Paraschiv

20:30 **Nocturna** – direct
 22:00 **Film serial**
 22:45 **Șlagăr fix**
 23:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
 00:00 **Nimic fără lege** (r)
 01:30 **Știință și spiritualitate** (r)
 02:30 **Academia copiilor** (r)
 02:30 **Invitatul de la ora 13** (r)
 03:30 **Nocturna** (r)
 05:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)

MIERCURI – 29 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
 06:30 **Circulați, vă rog** (r)
 07:00 **Femeia, adevăr și poveste** (r)
 08:00 **Mapamond cultural**
 08:30 **Stele de mâine**
 09:00 **Parodi press** (r)
 09:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
 10:00 **Nocturna** (r)
 11:30 **Am venit cu drag la voi**
 13:30 **Deutsche Welle** (r)
 14:00 **TVRM-edicina – direct**
 15:00 **Film serial** (r)
 15:45 **Șlagăr fix** (r)
 16:00 **Vedetele și fanii lor** (r)
 17:00 **Cărți în instanță** (r)
 18:00 **Viața ca un spectacol** (r)
 19:00 **La Hanul Morăriței** (r)
 20:00 **Mama, tata, ziaarele și eu**
 20:30 **Noi, consumatorii**
 21:00 **Echipele „Gusti”**
 22:00 **Film serial**
 22:45 **Șlagăr fix**
 23:00 **TVRM-edicina** (r)
 00:00 **Vedetele și fanii lor** (r)
 01:00 **Cărți în instanță** (r)
 02:00 **Viața ca un spectacol** (r)
 03:00 **La Hanul Morăriței** (r)
 04:00 **Echipele „Gusti”** (r)
 05:00 **TVRM-edicina** (r)

JOI – 30 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
 06:30 **Scrisori de acreditare** (r)
 07:00 **Contrapunct**
 08:00 **Mapamond cultural**
 08:30 **Stele de mâine**
 09:00 **Nimic fără lege** (r)
 09:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
 10:00 **Galele TVRM** (r)
 11:30 **Adevăratele stele** (r)
 13:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
 14:00 **TVRM-edicina – direct**
 15:00 **Film serial** (r)
 15:45 **Șlagăr fix** (r)

17:40 **Spectacol de sărbători al elevilor ilfoveni**. Emisiune de Cristian Vasile
 18:00 **Dobrogea creștină – Sfânta Mănăstire Adormirea Maicii Domnului**. Emisiune de Mihail Diaconescu
 18:30 **Mama, tata, ziaarele și eu**. Emisiune de Viorel Popescu
 19:00 **Agricultura și alimentația**. Emisiune de Constantin Prediță
 20:00 **Întâlnire cu folclorul**. Emisiune de Theodora Popescu
 20:30 **Atelier TV studentesc – Carol I – Istorie și timbre, Bucureștiul vechiului Regat** Emisiune de Ciprian Vasilescu
 21:00 **Academica – Cărți în instanță**. Emisiune de Florin Rotaru
 22:30 **Lauri pentru liceeni – Liceeni cu care ne mândrim: cei mai buni în 2010** Emisiune de Cristina Matei
 22:30 **Film documentar – Absolut minunat**
 23:00 **Consum cultura**. Emisiune de George Stanca
 00:00 **Agricultura și alimentația**
 04:00 **Nocturna** (r)
 05:30 **Deschide cartea!** (r)

VINERI – 31 decembrie 2010

06:00 Promo USH
 06:10 **Lauri pentru liceeni** (r)
 06:30 **Mama, tata, ziaarele și eu** (r)
 07:00 **Contrapunct** (r)
 08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
 08:30 **Călători în timp** – Sărbătorile la marile instituții de spectacol în oraș. Emisiune de Violeta Screciu
 09:30 **Film pentru copii – Trupa de show**. Realizator Dumitru Cucu
 10:30 **Festivalul de Teatru pentru Elevi „George Constantin”**
 11:00 **Tinere talente în spectacolul „Dance World”**, Emisiune de Teodora Zincă
 12:00 **La hanul morăriței**. Emisiune de Paulina Irimia
 13:00 **Femeia – adevăr și poveste** – soprana Oana Andra. Emisiune de Ana Maria Ghiur
 14:00 **Din sălile de concert**. Emisiune de Mihai Darie
 14:30 **Cronica ST**. Emisiune de Cristian Român
 15:00 **Concert de Anul Nou la Viena**. Realizator Daniel Paraschiv
 16:50 **Apel telefonic – Corul Andante**. Emisiune de George Nicolau
 17:50 **Cinefilia**. Realizator Daniel Paraschiv
 18:30 **Mix sport: fantezie, divertisment, spectacol, comunicare** Emisiune de Mugur Popovici

REVELION 2011

19:00 **Revelionul Copiilor**. Realizator Dumitru Cucu
 21:00 **Mix personalități I**. Realizator Viorel Popescu
 21:30 **Mix sport**. Realizator Mugur Popovici
 22:00 **Hit-uri Pop-Rock**
 22:30 **Folclor** –Mariana Ionescu Căpitănescu, Nuțu Leordean, Nineta Popa, Anghelina Timiș, Mioara Velicu, Realizator Georgel Nucă
 23:00 **Mesajul domnului Președinte al Fundației României de Mâine, prof.univ.dr. Aurelian Gh. Bondrea**
 23:10 **Folcor** – Ileana Domuța Mastan, Tita Bărbulescu, Floarea Tănăsescu, grupul vocal „Măndrele din Prundeni”. Realizator Georgel Nucă
 00:30 **Mix personalități II**. Realizator Viorel Popescu
 01:00 **Pop-Rock**
 01:30 **Folclor**. Realizator Georgel Nucă
 02:30 **Umor**. Realizator Viorel Popescu
 03:00 **Concert**. Realizator Sorin Lupașcu
 03:30 **Folclor + Muzică de Petrecere**. Realizator Georgel Nucă
 05:00 **Romanțe**. Realizator Georgel Nucă

16:00 **Grădina cu statui** (r)
 17:00 **Nocturna** (r)
 18:30 **Vedetele și fanii lor**
 19:30 **Cronica scepticului** (r)
 20:00 **Mama, tata, ziaarele și eu**
 20:30 **Virtuți și vicii**
 21:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
 22:00 **Film serial**
 22:45 **Șlagăr fix**
 23:00 **TVRM-edicina** (r)
 00:00 **Galele TVRM** (r)
 01:30 **Cronica scepticului** (r)
 02:00 **Adevăratele stele** (r)
 03:30 **Grădina cu statui** (r)
 04:30 **Virtuți și vicii** (r)
 05:00 **TVRM-edicina** (r)

VINERI – 31 decembrie 2010

06:00 **Stele de mâine** (r)
 06:30 **Noi, consumatorii** (r)
 07:00 **Arhiva TVRM**
 08:00 **Mapamond cultural**
 08:30 **Stele de mâine**
 09:00 **La Hanul Morăriței**
 10:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
 11:00 **Obispo – muzică franțuzească**
 12:30 **Întâlnire cu folclorul**
 13:00 **Comorile orașului** (r)
 13:30 **Deutsche Welle** (r)
 14:00 **River Dance** – partea I
 15:00 **Cinefilia**
 15:30 **Film artistic – Johnny Haliday**
 16:30 **River Dance** – partea a II-a
 17:10 **Șlagăr fix**
 17:30 **Nocturna** – best off

REVELION 2011

19:00 **Revelionul Copiilor**
 21:00 **Mix personalități I**
 21:30 **Mix sport**
 22:00 **Hit-uri Pop-Rock**
 22:30 **Folclor** –Mariana Ionescu Căpitănescu, Nuțu Leordean, Nineta Popa, Anghelina Timiș, Mioara Velicu
 23:00 **Mesajul domnului Președinte al Fundației României de Mâine, prof.univ.dr. Aurelian Gh. Bondrea**
 23:10 **Folcor** – Ileana Domuța Mastan, Tita Bărbulescu, Floarea Tănăsescu, grupul vocal „Măndrele din Prundeni”
 00:30 **Mix personalități II**
 01:00 **Pop-Rock**
 01:30 **Folclor**
 02:30 **Umor**
 03:00 **Concert**
 03:30 **Muzică de Petrecere**
 05:00 **Romanțe**

SÂMBĂȚĂ – 1 ianuarie 2011

06:00 Promo USH
 06:10 **Mix sport** (r)
 06:30 **Casă dulce românească**. Emisiune de Cătălin Maximciuc
 07:30 **Cinefilia** (r)
 08:00 **Revelionul copiilor** (r)
 10:00 **Dacă doriți să vedeți – selecțiuni din programul de Revelion**
 11:00 **Academia copiilor**. Emisiune de Irina Haidet
 12:00 **Întâlnire cu folclorul**. Emisiune de Theodora Popescu
 12:30 **Dacă doriți să vedeți – selecțiuni din programul de Revelion**
 12:57 Promo
 13:00 **Vedete acasă la En garde!** Emisiune de Carmen Fulger
 14:00 **Un actor în culise – Mihai Niculescu**. Emisiune de Viorel Popescu
 14:30 **Adevăratele stele – Spectacol în memoriam Mihaela Runceanu**. Invitați: Bianca Purcărea, Alexandru Tudor, Irina Popa, Amadeus, Vlad Miriță, Silvia Dumitrescu, Cătălin Magdalinis. Emisiune de Sorin Lupașcu
 15:58 Promo
 16:00 **Magazin de week-end. Colinde cu corul de Copii Radio**. Emisiune de Marius Voicu
 16:30 **Cinepanorama**. Emisiune de Eugen Atanasiu
 17:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi – Best of 2010**
 18:30 **Teatrul în fotoliul de acasă – Drumul spre stele**. Emisiune de Viorel Popescu
 19:30 **Am venit cu drag la voi – Sfântul Vasile: Ion Drăgan, Mariana Biriță, Tina Militaru, Daniela Cemea, Maria Ghinea, Ionuț Tudosecu, Ștefan Vlad, Marius Măgureanu, Neta Soare, Maria Butilă**. Emisiune de Georgel Nucă
 22:30 **Concert simfonic – New Year's Day 2007 – dirijor Zubin Mehta**
 00:00 **Cafe concert**. Emisiune de Sorin Petre
 00:30 **Adevăratele stele** (r)
 02:00 **Viața ca un spectacol** (r)
 03:00 **Academica Știință** (r)
 04:00 **Am venit cu drag la voi** (r)

DUMINICĂ – 2 ianuarie 2011

06:00 Promo USH
 06:10 **Cinepanorama** (r)
 06:30 **Panteon** (r)
 07:00 **Deutsche Welle**. Emisiune de Oana Popescu
 07:30 **Deschide cartea!** Emisiune de Alexandru Mironov
 08:00 **Ecumenica**. Emisiune de Sorin Bejan
 09:00 **Momente inedite din emisiunile de sport la TVRM**. Realizator Mugur Popovici
 09:30 **Basmele copilăriei – Carnaval de Anul Nou**. Emisiune de Carmen Fulger
 10:30 **Dacă doriți să vedeți – selecțiuni din programul de Revelion**
 12:00 **Starea de duminică**. Emisiune de Sorin Bejan
 12:30 **Scena ca istorie - spectacole și atmosfera de sărbători la teatre**. Emisiune de Violeta Screciu
 13:30 **Miorița – antologie de folclor tradițional**. Emisiune de Ioan Filip
 14:00 **Revelionul artiștilor**. Emisiune de Dumitru Cucu
 16:00 **În căutarea folk-ului pierdut - Festival Folk Mediaș**. Emisiune de Maria Gheorghiu
 17:00 **Scrisori de acreditare – Urări ale ambasadorilor de Anul Nou**. Emisiune de Mihaela Mihalăde
 17:30 **Dor de-acasă**. Emisiune de divertisment Realizator Puiu Stoicescu
 19:30 **Grădina cu statui**. Emisiune de Neagu Udroui
 20:30 **Galele TVRM organizate de Societate Națională Spiru Haret pentru Educație Știință și Cultură: Ioana State, Tudorița Gorjanu, Elena Lefescu Breazu, S. P.G., 91, 1048 C.M.**, adică om. Același Sfânt Părinte spune că „Hristos este marea taină ascunsă, ținta fericită, scopul pentru care toate au fost făcute [...]”. Privind la El, Dumnezeu a chemat toate la ființă. Căci pentru Hristos, pentru taina Sa, există toate veacurile și tot ce cuprind ele. În Hristos își au ele începutul și sfârșitul. Această unire a fost hotărâtă de la începutul lumii: unire a ceea ce este mărginit cu ceea ce este nemărginit, a ceea ce este măsurat cu ceea ce este nemăsurat, a ceea ce are hotar cu ceea ce nu are hotar, unire a Făcătorului cu făptura, a odihnei cu mișcarea. Când a venit plinirea vremii, aceasta unire s-a făcut văzută în Hristos, aducând cu sine împlinirea planurilor lui Dumnezeu”. (Idem, Răspunsuri către Talasie, 60, P.G., 90, 612). Prin Întruparea Sa de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și, mai ales, prin Nașterea Sa ca om în Betleem, Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, intră în umanitate și rămâne pentru veșnicie tainic prezent în mijlocul ei. Cel ce S-a născut ca om în Betleem, a copilărit în Nazaret, S-a răstignit și îngropat la Ierusalim, a înviat din morți și S-a înălțat într-o slavă la ceruri, nu înțețează de a fi prezent împreună cu oamenii, care cred în El și-L iubesc pe El (cf. Matei 28, 20). El este permanent prezent în Biserică prin Sfințele Taine, dar mai ales prin săvârșirea Sfinței Liturghii, în timpul căreia credincioșii ascultă Evanghelia Sa și primesc Trupul și Sângele Său, ca arvună a vieții și bucuriei veșnice din Împărăția cerească a Preasfintei Treimi. Taina coborârii și apropierii Fiului lui Dumnezeu de noi oamenii ne cheamă să ne ridicăm și să ne apropiem și noi de El, să-L întâmpinăm în viața noastră. Astfel, una din cântările Nașterii Domnului ne îndeamnă: „Veniți, credincioșilor, să ne înălțăm dumnezeiește și să vedem cu adevărat dumnezeiasca pogorâre de sus în Betleem și curățindu-ne mintea prin viață curată să aducem în loc de mir fapte bune; să pregătăm prin credință intrarea sărbătorii Nașterii și cu cei de sus să strigăm: Slavă intru cei de sus lui Dumnezeu, Celui în Treime, prin Care S-a arătat între oameni bunăvoirea mântuind pe Adam din blestemul cel dintâi, ca un iubitor de oameni!” (Mineiul pe Decembrie, „Rânduiala Ceasurilor împărătești”, „Ceasul al VI-lea”, stihira glasul I, EIBMOR, București, 2005, p. 415).

SÂMBĂȚĂ – 1 ianuarie 2011

06:00 **Cafe concert**
 06:30 **Film documentar** – Barcelona
 07:30 **Șlagăr fix**
 08:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**
 09:00 **Film documentar** – Sankt Petersburg
 10:00 **Festivalul Mamaia 2010**
 11:00 **Nocturna** – best off
 12:30 **Invitatul de la ora 13** (r)
 13:30 **Am venit cu drag la voi**
 16:30 **Obispo** – muzică franțuzească
 18:00 **Film artistic – Peștele verde**
 19:40 **Film documentar**
 20:00 **Concert de Anul Nou la Viena**
 21:50 **Film documentar**
 22:00 **Film artistic** – Johnny Haliday
 23:00 **Festivalul Mamaia 2010**
 00:00 **Nocturna** – best off (r)
 01:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
 04:30 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
 05:30 **Cafe concert** (r)

DUMINICĂ – 2 ianuarie 2011

06:00 **Stele de mâine** (r)
 06:30 **Aplauze pentru haretști** (r)
 07:00 **Gândești, deci exiști!** (r)
 07:30 **Stagiunea muzicală TVRM** (r)
 08:00 **Cronica ST**
 08:30 **Stele de mâine**
 09:00 **Deutsche Welle**
 09:30 **Noi, consumatorii** (r)
 10:00

ROMÂNIA ÎN PERSPECTIVA LUMII MULTIPOLARE ÎN VIZIUNEA UNUI SINOLOG ROMÂN DE MARCĂ

Interviu acordat de Excelența Sa, domnul Romulus Ioan BUDURA, eminent diplomat și sinolog, domnului prof. dr. Nicolae MAREȘ (II)

O altă fizionomie a lumii?

Nicolae MAREȘ: *Cu experiența diplomatică pe care o aveți, în contextul crizei globale generalizate, lumea, China și România încotro se vor îndrepta, Excelență? Cititorii revistei, care vă cunosc de acum, așteaptă să le prezentați acest insolit cu vadis?, din perspectiva unui sinolog cu stagii îndelungate în spațiul chinez.*

Romulus Ioan BUDURA: Nu este greu să constatăți că, din ce în ce mai des, se aude, în împrejurări din cele mai diverse, aprecierea că omenirea se află la răscruce, se află într-un punct al evoluției ei în care trebuie să treacă la opțiuni fundamentale, opțiuni de care va depinde destinul ei.

Nicolae MAREȘ: *Aceasta plecând de la impactul crizei economico-financiare globale?*

Romulus Ioan BUDURA: Da, criza economico-financiară mondială pune cu severitate problema opțiunii nu doar pentru un model de dezvoltare, ci chiar pentru un model de structurare a orânduirii sociale. Suntem asaltați de o sumedenie de opinii cu privire la cauzele, amploarea și implicațiile, durata și efectele acestei crize. Majoritatea sunt motivate de interese personale, însă nimeni nu poate tăgădui că au dreptate cei care prezic prelungirea crizei economico-financiare, intrarea lumii occidentale într-o îndelungată criză socială, care nu va radicaliza doar categoriile sociale cel mai dur afectate, dar va și inspira o activare a mișcărilor sociale și a lansării proiectelor de construcție a unei orânduirii sociale echitabile. Sunt deja grăitoare punerea în circulație a pretenției de a **moraliza capitalismul** prin adoptarea măsurilor de **supraveghere și controlare** a activităților bancare, ba chiar și lansarea ideii de a institui o **guvernare paralelă** menită a ține în rigurile bunului simț tranzacțiile financiare.

Nicolae MAREȘ: *Și-atunci, ce facem cu democrația?*

Romulus Ioan BUDURA: Democrația, așa cum este practică în țările occidentale, este, din ce în ce mai des și mai fundamental, contestată de cei interesați de a promova regimuri politice raționale și echitabile pentru toate segmentele populației. Viciile congenitale și metehnele dobândite de aceasta motivează nu numai întrebări cu privire la adoptarea ei, dar și

opoziiții ferme împotriva impunerii acesteia prin forță, inclusiv a armelor, altor țări, care sunt – de altfel – îndrituite să practice regimul politic corespunzător tradițiilor proprii și idealurilor proprii. Sunt țări care au o experiență a guvernării de mii de ani și, dacă cineva și-a adus aminte de Atena și de Pericle, spre a transplanta democrația în modernitate, de ce nu și-ar aminti și de regimurile statelor cu o vechime de mii de ani, spre a împrumuta ceva rațional și echitabil din practicile guvernării? Un prim criteriu al viabilității unui regim este capacitatea acestuia de a asigura dezvoltarea țării și prosperitatea populației.

Nicolae MAREȘ: Volens nolens *m-ați adus pe terenul pe care ați activat și pe care nu toată lumea îl vede în amplitudinea desfășurării lui. Abordați-l, vă rog, fără nicio rețineră.*

Romulus Ioan BUDURA: Un lucru este indubitabil, acela că lumea bipolară s-a prăbușit. Încercările de a o învia au eșuat, tocmai pentru că unul dintre partenerii căruia i s-a făcut oferta a refuzat o asemenea propunere. Lumea unipolară s-a dovedit de la început neviabilă, iar evoluțiile din ultima vreme atestă că perspectiva structurării puterii în lume este alta.

Nicolae MAREȘ: *Care, adică?*

Romulus Ioan BUDURA: Grupul celor cinci, apoi al celor șapte, apoi al celor opt, iar acum al celor douăzeci confirmă structura, în mod obiectiv, a unei alte fizionomii a lumii. Acest proces cuprinde, pe de o parte, reducerea relativ substanțială a ponderii SUA și altor puteri occidentale în structura de putere – economică, tehnico-științifică, militară, diplomatică etc. – a lumii, ca și a influenței lor în viața internațională, iar, pe de altă parte, creșterea relativ substanțială a ponderii țărilor în curs de dezvoltare în structura de putere a lumii, ca și a influenței lor în viața internațională. De dorit ar fi ca această modificare substanțială în raporturile mondiale de putere să se petreacă în mod pașnic, iar actualele puteri marcate de o tradiție imperialistă și colonialistă să accepte cu demnitate rigorile istoriei și să se impace cu noua lume multipolară.

O lume multipolară, a cărei structurare o poate împiedica pentru o vreme doar refuzul nesăbuit al vreunui lider, ne oferă o structură a puterii care, *primo*, presupune

diminuarea riscurilor conflagrațiilor de mare amploare, *secundo*, creșterea tentației de a practica diplomația multilaterală, implicând consultarea și moralitatea, în guvernarea lumii, și *tertio*, recunoașterea și respectarea identităților naționale, a diversității culturale a tuturor etniilor și națiunilor.

Spre o lume multipolară din punct de vedere politic și militar, spre o lume diversă sub aspect etno-cultural

Nicolae MAREȘ: *Care vor fi opțiunile statelor lumii? Dumneavoastră, personal, în intervenții publice v-ați pus o seamă de întrebări, printre care: vor renunța SUA, cu ușurință, la cele 800 de baze din cele 150 de țări? Vor accepta puterile occidentale să devină mai puțin relevante în adoptarea deciziilor, care, până mai demună, țineau de autoritatea lor de către comunitatea internațională? Se vor resenma puterile ce domină instituțiile financiare mondiale actuale ș.a. în fața afirmării altor instituții cu vocație mondială? Se vor implica cu ușurință puterile de până ieri cu ascensiunea Chinei, Indiei, Braziliei, Rusiei etc.?*

Romulus Ioan BUDURA: Am și răspuns la acestea, cu un: *rămâne de văzut!* Subliniez că ascensiunea Chinei sugerează unele opțiuni clare. În viziunea Republicii Populare Chineze, lumea de mâine va fi globală, determinată de o spirire și substanțiere a interdependențelor între economiile naționale, va fi o lume multipolară din punct de vedere politic și militar, va fi o lume diversă sub aspect etno-cultural. Subliniam, într-un interviu cu dumneavoastră, că Republica Populară Chineză este deja recunoscută ca a doua putere economică a lumii, inclusiv de Japonia, țara care a deținut această poziție timp de 40 de ani.

Acum 60 de ani, când mă aflam pentru prima oară în China, la studii, producția de oțel a acestei țări depășea cu puțin 300.000 de tone; astăzi, Republica Populară Chineză este cea mai mare producătoare de oțel a lumii, producția acesteia depășind 600 milioane de tone anual.

Momentul reunificării integrale a Chinei nu este departe

În 1949, triumful revoluției populare aduce la putere Partidul Comunist Chinez. Noua putere

instalată la Beijing își propune să pună capăt stării Chinei de semi-colonie și a semi-feudalismului, care marcase societatea chineză, și să readucă China la statutul de mare putere, pe care l-a deținut perioade îndelungate în milenara sa istorie.

Dacă, în 1943, China s-a eliberat de serviciile și privilegiile puterilor imperialiste, impuse ei prin așa numitele tratate inegale, în 1954, China redobândește jurisdicția asupra porturilor Lushun și Dalian, care se aflau sub control sovietic, în 1997, redobândește jurisdicția asupra coloniei Xianggang (Hong Kong), iar, în 1999, redobândește jurisdicția asupra teritoriului Aomen (Macao). Puțin se vorbește, dar, în prezent, evoluează favorabil raporturile între provincia chineză Taiwan, aflată sub administrație naționalistă, și China Continentală, apropiindu-se, evident, și momentul reunificării integrale a Chinei. Experiența colonială seculară a Chinei rămâne doar în seama istoriei.

În 1949, China și-a început marșul spre poziția de mare putere economică, prin reforma agrară și refacerea economiei naționale. A urmat un consistent puseu de dezvoltare economico-socială în parametrii modelului sovietic. Nemulțumit de performanțe, după cum îi măturase și lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, în 1956, Mao Zedong inițiază trei încercări de dezvoltare accelerată a Chinei – „marele salt”, „comunele populare” și „revoluția culturală”, încercări care eșuează, dar care atestă voința conducerii chineze de a căuta și găsi un model de dezvoltare viabil și eficient.

În 1978, decembrie, Deng Xiaoping inițiază „politica de reforme și de deschidere spre exterior”, respectiv promovarea socialismului cu caracteristici chineze. Din acel an, China își sporește Produsul Intern Brut într-un ritm de peste 10% anual. În anii trecuți, an în care tentativele au avut ca obiectiv 8%, apoi 9%, China a realizat, în cele din urmă, o creștere de peste 10%. Potrivit prognozei unuia dintre iluștrii economiști ai Băncii Mondiale, Goldman-Sachs, în 2030, China va depăși SUA, iar, în 2050, produsul intern al Chinei se va cifra la 70.000 de miliarde de dolari, dublul valorii de atunci a produsului intern al SUA.

Nicolae MAREȘ: *Și dimensinea militară?*

Romulus Ioan BUDURA: Armata de Eliberare a Poporului

Chinez, care, deși redusă, numără totuși ca efective milioane de militari, și-a sporit capacitatea de luptă la nivelul cerut de confruntările contemporane. China nu repetă greșelile Uniunii Sovietice, care a forțat înarmarea în detrimentul dezvoltării economice și promovării prosperității populației, și nici nu-și propune să imite SUA în fețișizarea complexului militar industrial. Și, totuși, China a experimentat bomba atomică, în 1964, pe cea nucleară, în 1967, iar, în aprilie 1970, a lansat cu succes primul satelit, urmat de cosmonave cu personal la bord (prima în octombrie 2003). Comandanții chinezi, ofițeri cu pregătire superioară, se descurcă foarte bine nu numai în misiunile de menținere a păcii pe diferite continente, sub patronajul ONU, ci și în exercițiile și manevrele militare cu colegii lor americani sau ruși. Compatibilitatea înzestrării tehnice, a armamentului și muniției trupelor chineze cu cea a armatelor partenere indică în mod convingător o anume contemporanizare a capacității de apărare a Chinei. Reacția promptă a aviației chineze la incursiunea avionului american de spionaj în spațiul aerian al Chinei a condus la asumarea unor obligații solemne din partea SUA privind respectarea spațiului teritorial al Republicii Populare Chineze.

China – o țară în curs de dezvoltare cu atribute în materie

Nicolae MAREȘ: *Nu s-a produs oare „marele salt” preconizat de Mao Zedong?*

Romulus Ioan BUDURA: Sigur că da. Am văzut cu ochii mei semi-feudalismul societății chineze, intruchipat într-o endemică sărăcie a populației, mai ales a celei rurale, pe care am constatat-o mai pretutindeni când am sosit în China, la studii, în 1950. Cele mai dureroase și izbitoare fenomene erau insuficiența hranei, lipsa vestimentelor și acoperșurilor deasupra capului pentru foarte mulți. După ani de eforturi, noul regim a reușit să asigure hrană și îmbrăcăminte decentă pentru marea majoritate a populației. În 2008, China realizează un venit mediu pe cap de locuitor de 3.300 de dolari americani. Progrese însemnate au fost realizate și în celelalte domenii ale vieții societății – alfabetizarea populației, generalizarea învăță-

mântului primar și gimnazial, extinderea ocrotirii sănătății etc.etc. Totuși, ceea ce învederează cu insistență regimul democrat popular sunt acele date care atestă că Republica Populară Chineză este încă o țară în curs de dezvoltare, care trebuie să se ocupe cu îndărătnicie de promovarea prosperității întregii populații, știindu-se că națiunile dezvoltate realizează venituri medii pe cap de locuitor de 5.000-10.000 dolari, de generalizare a învățământului obligatoriu de zece ani, de cuprindere într-un sistem național de ocrotire a sănătății și de asistare socială a întregii populații etc, etc. Regimul democrat popular își propune să construiască o societate armonioasă. Chinezii sunt, în general, mulțumiți și chiar mândri de progresele țării lor și sunt atașați regimului, care le deschide o perspectivă însuflețitoare.

Se știe că în evaluarea oricărei regim politic de stat, criteriul fundamental este acela al dezvoltării și prosperării. Regimul politic din China ar putea fi mulțumit de performanțele sale. Și totuși, la indicația conducerii superioare, intelectuali chinezi sunt preocupati de organizarea, funcționarea și eficientizarea statului chinez. Ei nu se cantonează în arealul examinării actualelor realități naționale, ci își propun să ia în considerare și modelele de guvernare practicate în istoria milenară a Chinei, experiența tranzițiilor sistemelor politice din fostele țări socialiste, exemplele de guvernare a societăților occidentale dezvoltate. Atenția le-a fost atrasă și de Forum-ul Politic Mondial de la Iași, care și-a propus să examineze statul contemporan, standardele democrației etc. S-ar putea ca modelul, ce va fi zămislit în cursul acestor încercări, să fie mai bun decât cele ce au fost promovate chiar și cu forțele armate.

Nicolae MAREȘ: *Cum e cu „suta de ani”?*

Romulus Ioan BUDURA: Republica Populară Chineză dorește să-și asigure „o sută de ani” de condiții prielnice dezvoltării, atât naționale cât și internaționale. Este semnificativă paradigma care guvernează politica externă a Chinei, începând din anii '90 ai secolului trecut: **Acoperă-ți strălucirea, cultivă smerenia. Nu acționa decât dacă interesele ți-o**

cer. Nu înălța stindarde, nu te erija în căpetenie. Orice observator atent și-a dat seama de rigoare și perseverența cu care Republica Populară Chineză se călăuzește după aceste precepte.

Preocuparea pentru soluționarea amiabilă a oricărei stări conflictuale, inclusiv a vânzării de arme autorităților din Taiwan de către administrația americană, nu scapă nici chiar unei atenții superficiale. Perspectiva de a se practica o nouă bipolaritate – G2 – nu este agreată de China, convinsă de viitorul multipolar al lumii și fidelă asocierii sale cu țările în curs de dezvoltare. Politologii chinezi, care nu exclud *de plano* re-editarea războiului rece, se pronunță în favoarea ralierii tuturor forțelor pentru ca o asemenea perspectivă să nu devină o realitate.

Așa cum afirmam, ascensiunea Chinei sugerează opțiuni clare vizavi de lumea de mâine.

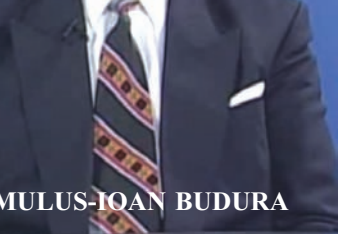
Ascensiunea Chinei trebuie reevaluată și mai ales constientizată

Nicolae MAREȘ: *Pretutindeni și, mai ales, în România...*

Romulus Ioan BUDURA: În ceea ce o privește, România se bucură de tradiții substanțiale, favorabile unei prietenii și colaborări strânse cu Republica Populară Chineză.

Nicolae MAREȘ: *A fost, dar nu mai e. A rămas o poveste frumoasă...*

Romulus Ioan BUDURA: Nu se va uita. Nu se va uita ușor că, de-a lungul anilor '60, '70 și '80 ai secolului trecut, România a perseverat într-o politică independentă față de Moscova, relațiile speciale dintre București și Beijing au contat în mod hotărâtor. Beneficiind de acord sprijin politic și moral, dar nu numai, România a respins, în CAER și în Organizația Tratatului de la Varșovia, inițiativele privind planificarea de la un centru unic a economiilor naționale, diviziunea socialistă internațională a muncii, înființarea unui comandament unic al forțelor armate, constituirea unui comitet unic al miniștrilor afacerilor externe, extinderea Organizației Tratatului de la Varșovia în Asia, etc.etc.; se știe că România a promovat atunci *relații speciale cu toate marile puteri și relații normale cu toate statele lumii.*

ROMULUS-IOAN BUDURA

România nu a acceptat stîrbirea suveranității sale naționale și a independenței sale de stat și nici încălcarea principiului neamestecului în treburile sale interne. România a urmat cu rigoare afirmarea interesului național. Într-o strînsă colaborare cu China, ca și cu celelalte state care au optat pentru perspectiva unei lumi multipolare, România s-ar putea afirma în lume altminteri decât o face acum. Este limpede că atât NATO cât și UE nu au îndreptățit până acum așteptările românilor vizând securitatea, dezvoltarea, prosperitatea, demnitatea etc., etc., aducându-le chiar atingere în planurile justiției și moralității internaționale. Or, se impune cu tot mai multă putere de convingere adevărul că într-o lume multipolară, în care vor fi dispărut inerțiile și sechelele războiului rece, nici NATO și nici EU nu-și mai găsesc motivată existența, iar modelul oferit de ASEAN, la care sunt asociate China, Japonia și Coreea de Sud, merită a fi băgat în seamă.

La vremea respectivă, schimburile comerciale cu China au fost echilibrate, cooperarea economică ca și cea tehnico-științifică dintre cele două țări au fost mutual avantajoase și, nu o dată, creditate avantajose și depositele bancare, dezinteresat oferite de RPC, au însemnat mult pentru statul român. De asemenea, nu o dată, nefericirile unui popor sau ale celui alt au fost tot atât deașteptate de solidaritate și întruajutorare. Conclucrarea pe arena internațională a prilejuit un prețios dialog și un înalt schimb de informații și judecăți politice între conducerile celor două state, caracterizate prin respect reciproc, încredere mutuală, prietenie și solidaritate. Semnele acelor relații se mai pot identifica și astăzi.

Nicolae MAREȘ: *Nu-i prea puțin? Ce s-ar impune?*

Romulus Ioan BUDURA: Ceea ce se impune astăzi, este să luăm cunoștință de ascensiunea Chinei, în contextul prefigurării unei lumi multipolare, și să adaptăm orientarea externă a țării noastre noilor realități, de care nu vom putea face abstracție multă vreme.

Expoziția de icoane ION LAZĂR

DESTIN DE MEȘTER ICONAR

Cine este, de fapt, protagonistul acestei expoziții? Ion Lazăr este pictor, prieten, cadru didactic la Universitatea de Arte din București, restaurator, autor de volume, eiste pe teme de arte plastice, fiu, tată, soț, doctor în arte vizuale, internaut, mare amator de competiții sportive și de cultură generală, care participă direct și termină, de cele mai multe ori, pe locul întâi.

Urmând cuvintele rostite de gânditorul Constantin Noica, vom încerca să refacem, dacă nu harta întregă a unui spirit, cel puțin anumite provincii importante ale sale.

Aidoma ca într-un basm, Ion Lazăr transformă în aur curat tot ce atinge. Apoi, toți oamenii, care au privilegiul să fie în preajma sa, se modifică radical în bine. Cred că cea mai importantă trăsătură a sa - în afara propriei opere, un băiat reușit, Radu Lazăr, tablouri, volume, icoane restaurate, animator cultural - este dată de generațiile de tineri artiști care au stat în băncile Institutului Grigorescu, Academiei și acum Universității de Arte. Absolut toți cei pe care i-am cunoscut, și vă asigur că nu sunt puțini,

spuneam cam așa: profesorul Ion Lazăr? Păi bine, el este cel de la care noi am învățat meseria. Valurile de amintiri cronologice provocate de Ion Lazăr, toate tablourile sale și ale studenților săi formează un tezaur de mare valoare. M-am întrebat deseori de unde poate să vină această forță teribilă a sa. Cred că două sunt izvoarele limpezi și binefăcătoare: moștenirea artistică, primită prin genele părinților, pictorii Rodica Lazăr și Iacob Lazăr, toată educația și experiența primită de la ei. Apoi, maestrul Lazăr a filtrat și asimilat tot ce era mai bun din experiența marilor colorști din istoria națională și mondială.

Cel care conduce destinele Universului a aranjat în așa fel lucrurile încât să îl pot cunoaște pe Ion Lazăr încă din anii 70. Apoi, am avut ocazia să îi cunosc perioada copilăriei marcată de dulceața atmosferei de la Huși. Chiar am fost acolo pe urmele sale. Au urmat primele căutări cu crochiri și încercări grafice studențești, apoi a venit perioada ilustrației de carte. Privind retrospectiv, mă minunez și acum de miniaturile sale persane, de stampele extrem orientale, de

fresca templelor hinduse, mozaicurile aztece ori vitraliile gotice. Toate au fost modele și motive de inspirație pentru Ion Lazăr, în diferite perioade de timp. Au urmat motivele medievale. Rememorez splendidele sale cruciade. Mai aproape de zilele noastre sunt icoanele pe sticlă și icoanele de lemn masiv. Sunt aici cele mai valoroase lucrări ale sale.

Ajungând la icoane, un analist de talia criticului Oliv Mirccea sublinia patru perspective, vorbind despre: icoana ca act artistic pur, icoana ca semn liturgic, cu mare valoare spirituală, icoana cu subiect religios încărcată spiritual, dar fără să fie un obiect pentru biserică, și icoana restaurată, care poartă în sine toată încărcătura de fapte și emoții a secolelor trecute. Cu îngăduința dumneavoastră, voi mai completa cu alte sensuri: icoana - obiect de colecție, icoana - dar prețios, obiect de furat, de ținut la piept în vremuri de restriște, icoana din casă ori cea reprodusă în tipărituri de toate dimensiunile. Cred că cel mai important rol al icoanei este de a pune privitorul în fața Eternității. Dincolo de sterila agitație cotidiană, cel care stă în fața icoanei are șansa să-și controleze traiectoria sa prin lume. Cum mă raportez eu la Eternitate?

În avalanșa de icoane care a căzut peste România - unii pseudo-artiști se scuză: *asa mai fac și eu un bănuț* - icoanele făcute de Ion Lazăr emană însă credință, bucurie de a picta calea adevărată spre cel care se denumește singur *eu sunt calea, adevărul și viața*.

Sculptorul Antoine Bourdelle a scris pe soclul statuii lui Ludwig van Beethoven următoarele cuvinte ale compozitorului - *Primiți ceea ce vă ofer. Este bucurie pură*. Ion Lazăr mărturisește că a dorit să ne ofere lucruri frumoase reinterpretând partituri celebre. Afirmată este făcută într-o carte a sa, care va fi publicată la, nota bene, la Editura EIKON, icoană, în limba greacă. Este al doilea volum al său, după cel intitulat *Pictura această enigmă*. O ul se fi un album autobiografic, cu siguranță, unul dintre evenimentele editoriale ale anului

2011. Îi mulțumesc autorului că mi-a inclus aici trei texte, dintre care, unul inedit, despre semnificația atelierului său, în afară de două texte publicate în reviste. Unde plasăm, de fapt, lucrările lui Lazăr în tot acest fenomen iconografic? Cred că între *Crucifixul* lui Cimabue unde Isus este împonderabil și transgresează durerea, și *Răstignirea* lui Matthias Grünewald, unde corpul măntuitorului este schimonos de suferință.

Vreau să marchez această expoziție prin lansarea unei teorii a neuronilor cromatici. În esență, toți oamenii au neuroni cromatici, dar ei se împart după felul acestora. Neuronii nedescoperiți, dar existenți în materia cenușie, aparțin indolenților față de manifestările artei, neuronii adormiți sunt cei ai elevilor și studenților, neuronii treziți sunt în oamenii care văd expoziții și cumpără albume, neuronii cromatici comerciali îi pun în mișcare pe proprietarii de galerii și case de licitații, pe colecționari, neuronii speculativi aparțin criticilor de artă, iar neuronii cromatici explozivi sunt în cea mai restrânsă categorie de oameni, dar și cea mai valoroasă, artiștii plastici, acolo unde intră și Ion Lazăr.

Vom vedea în expoziție *Icoana Rugului aprins*, ea ne amintește de Maica Domnului, supranumită, printre altele, rugul aprins, un foc ce arde, dar nu mistuie, așa cum este iubirea Maicii. Așa cum și aceste icoane vor să ardă, dar să nu mistuie pe privitor. Din contră, îl poate ajuta. Mai vedem icoana cu *Sfinții Stălpnici*. Sunt călugării din vechime, care doreau să își arate iubirea stând vreme îndelungată în vârful unui stâlp. Cel mai venerat este primul stălpnic, Sfântul Simeon, marcat la 1 septembrie, începutul anului bisericesc. Se relatează că a primit în vizită un înger, care i-a spus că Dumnezeu îi îngăduise să se dea jos, mai mult, poate să zboare până la sol, căci urmează să fie purtat de aripi. Simeon pune un picior în aer și atunci își dă seama că îndemnul nu venea de la un trimis al Domnului, ci a celui rău. Astfel, s-a

încercat ademenirea lui pentru a-l pierde prăbușit în gol. Concluzia? Simeon a mai stat acolo, sus, dar nu în două picioare, ci în unul singur, pentru a se autopedepsi, deoarece a crezut într-o amăgire.

Iconarii cred că icoanele nu se pictează, ci se scriu. Asta înseamnă că precizia, acuratețea canonului iconografic au o mare însemnătate. Cu alte cuvinte, imaginea este mai mult caligrafiată decât pictată. Dacă la Ion Lazăr identificăm ușor multă picturalitate, asta nu înseamnă că pictorul a renunțat la canonul teologic, ci a intenționat și a reușit, cu mult succes, să aducă icoana într-un plan artistic superior, spre a o face mai accesibilă percepției noastre. Pe de altă parte, a scrie icoane mai înseamnă și altceva. Icoana relatează despre viețile sfinților ca într-o carte cu ilustrații, o Biblie fără cuvinte. Ea a fost imaginată ca o suită de reprezentări bazate pe descrieri ale

sfinților despre sfinți, sub inspirație divină. În expoziție observăm chipurile unor ierarhi de mare cinste, cum sunt Vasile ori Grigore. Aceștia aparțin unei serii de portrete de ierarhi pictați de Ion Lazăr, pe care am avut ocazia să îi admir în expozițiile anterioare. Acolo era și Sfântul Spiridon. Întrebat de un enoriaș pentru ce Sfânta Treime este percepută unitar, dar și separat, el ar fi răspuns: Sfânta Treime este asemenea unei cărmăzii realizată cu ajutorul a trei elemente: pământ, apă și foc, toate reprezentând un singur lucru.

Aristotel BUNESCU

Până la data de 10 ianuarie 2011, la Centrul Cultural al Ministerului Administrației și Internelor - Strada Mihai Vodă nr. 17 din Sectorul 5 București, este deschisă o expoziție specială de icoane. Autor este Ion Lazăr.

